

STATENS
ÄGARSTYRNING
ÅRSBERÄTTELSE

20
13

ÄGARSTYRNING
STATSRÅDETS KANSLI

Ministerns inledande ord	2
Överdirektörens översikt	4
Kort om 2013	6

STATENS ÄGARSTYRNING

Ägarstyrningens verksamhet och mål	10
--	----

Teman

- 12 Belöningsystem**
- Belöningsystemen grundar sig på uppnåendet av krävande affärsverksamhetsmål
 - EU-kommissionens förslag till direktiv om företagsledningens belöningsystem Antti Lahtinen, Aktiespararnas Centralförbund rf
- 16 Styrelseval**
- Valet av styrelseledamöter en central uppgift för ägarstyrningen
 - Centralhandelskammarens tredje undersökning om kvinnligt ledarskap, Leena Linnainmaa, Centralhandelskammaren
- 20 Samhällelig effekt**
- Målet är ett företagsekonomiskt och samhälleligt hållbart resultat
 - En chefsekonoms synvinkel, Pasi Kuoppamäki, Danske Bank
- 24 Företagsansvar**
- Företagsansvaret ska integreras i affärsverksamheten
 - FIBS undersökning om företagsansvar 2014, Mikko Routti, FIBS – nätverket för företagsansvar

STATENS AKTIEPORTFÖLJ

Grunduppgifter om portföljbolagen	30
Utveckling av portföljens marknadsvärde	32

BOLAGSÖVERSIKTER

Statens direkta börsinnehav	36
Onoterade bolag som bedriver verksamhet på marknadsvillkor	45
Bolag med specialuppgifter	66

Statens ägarandelar och riksdagsfullmakter	72
Intressenternas synpunkter om det statliga ägandet	74

Statens egendom i finländarnas tjänst

Jag blev minister med ansvar för statens ägarstyrning i oktober 2013, och årsberättelsen omfattar huvudsakligen den tid då min föregångare Heidi Hautala var minister. Jag vill varmt tacka henne och hela personalen för att ministerbytet kunde genomföras så smidigt.

Många viktiga processer som syftade till att utveckla ägarstyrningen pågick redan, t.ex. styrningen av incitamentssystemen i företagen, företagens skatterapportering samt jämställdheten mellan könen i företagens styrelser.

Alla processer har gått framåt. Beträffande skatterapporteringen har man under våren tagit ett viktigt steg. Inom statsrådet har det fattats beslut om att alla bolag i vilka staten är majoritetsägare ska redovisa sina skatter i rapporterna om företagsansvaret. Jag hoppas att de statliga bolagens exempel sporrar också andra bolag till liknande offentlighet.

Under det senaste året har ägarstyrningen ofta varit föremål för debatt. En centraliserad ägarstyrning där innehavet av 27 bolag har koncentrerats till statsrådets kansli och 11 minoritetsägda börsbolag till Solidium är som system förhållandevis nytt.

När man behandlar bolagens vardag är det många olika delfaktorer som påverkar besluten: företagens ekonomi, förväntad avkastning, framtidsutsikter, sysselsättningsmöjligheter, miljö och regionalpolitik. Inom ägar-

styrningen försöker man framför allt försäkra sig om att företagen förblir livskraftiga och även framöver är till nytta för den statliga ägaren och för hela Finland.

Regeringens beslut i samband med ramförhandlingarna våren 2014 ställer allt fler förväntningar också på ägarstyrningen. Staten försöker åtgärda underskottet i de statliga finanserna genom att sälja egendom.

Många tror att man inom ägarstyrningen inriktat sig på att sälja egendom. Men det är inte hela bilden. Såväl 2013 som i år har det också gjorts investeringar och aktieköp som stöder produktionen och innovationerna i hemlandet.

När man avyttrar egendom görs det inte genom handel. Pris och köpare ska alltid vara de rätta ur statens synvinkel. Därför kan också försäljningsprocesserna ta tid.

Också i framtiden kommer staten att spela en viktig roll när det gäller att skapa arbetstillfällen och bredda industrin. I bästa fall kan staten vara den som möjliggör nya verksamheter och produktionsområden. Som exempel kan nämnas de med tanke på industrins framtid viktiga infrastrukturprojekt som nu håller på att starta.

För närvarande planeras en sjökabel mellan Finland och Tyskland. Kabeln dras under Östersjön, och till den ansluts ett kabelnätverk som följer vårt järnvägsnät. På detta sätt möjliggörs nya investeringar inom IKT-industrin i alla delar av Finland.

”

Ett företag ansvarar
i första hand för
att det är konkurrens-
kraftigt och
ekonomiskt lönsamt.

Energiförsörjningen till industrin blir å sin sida mångsidigare och kostnaderna sjunker när marknaden för kondenserad gas öppnas upp i Finland. Etableringen av ett nätverk för LNG är viktig också med tanke på försörjningsberedskapen i Finland.

Ett företag ansvarar i första hand för att det är konkurrenskraftigt och ekonomiskt lönsamt. Inom ägarstyrningen försöker man också framöver följa upp och påverka att denna och övriga ansvarsfrågor realiseras på bästa möjliga sätt. Statens egendom är inte vilket placeringskapital som helst, utan dess syfte är att gynna finländarna. Det är ett kapital som har ett fosterland.

Pekka Haavisto

UTVECKLINGSMINISTER MED ANSVAR
FÖR STATENS ÄGARSTYRNING

Statens uppgift är att möjliggöra

Ar 2013 var ett mycket intressant år med tanke på skötseln av statens bolagsinnehav. Ministeriernas bolagsinnehav, vars värde uppgick till sammanlagt cirka 30 miljarder euro, diskuterades i vida kretsar. Den gemensamma bakgrundsfaktorn var de samhälleliga verkningarna och statens förmåga, vilja och möjligheter att påverka. Bolagsinnehavets betydelse som en del av den statliga ekonomin blev särskilt föremål för debatt, och debatten förväntas fortsätta också framöver.

Staten är ägare och kan därför påverka. Ägandet är inte ett värde i sig, utan det har ett syfte. Eftersom statens samlade innehav omfattar 60 bolag och över 200 000 anställda i Finland och utomlands är det viktigt att föra en mer analytisk diskussion än tidigare om grunderna för ägandet. En sådan diskussion sporrar alla parter till bättre prestationer. En lönsam verksamhet gynnar alla intressenter.

Staten är en krävande ägare som utövar sin påverkan genom god förvaltningssed. Detta avspeglas i bland annat valen av styrelser och ägarnas aktiva samarbete med styrelserna, i synnerhet med styrelseordförandena. Till styrelserna väljs experter som med sin kompetens kan bidra till en lönsam tillväxt och utveckling i företagen och till ökat ägarvärde. Det finns inte plats för några fripassagerare. Företagens snabbt föränderliga utmaningar måste återspeglas också i styrelsernas sammansättning.

Ett annat viktigt värde för statsägaren vid sidan av det ökade ägarvärdet är långsiktighet. Företagens styrelser kan inte styra verksamheten med hjälp av bara bokslutssiffror utan att ta hänsyn till det övriga samhället. En kortsiktig vinststrävan slår ofta snabbt tillbaka också på ägaren. En långsiktig värdeutveckling kräver att företaget uppmärksammar samhälleliga frågor, vilket inte innebär att det behöver ge avkall på resultatmålen.

Under det år som gått har det förts en aktiv debatt också om en breddning av ägarbasen. Staten borde koncentrera sig på sådana områden och projekt som det är

svårt att finansiera långsiktigt för den privata sektorn. Det är naturligt för staten att engagera sig exempelvis i energisektorn, som är en starkt reglerad bransch med en investeringshorisont som sträcker sig tiotals år framåt i tiden. En annan naturlig sektor är logistiken. Just för ett land som Finland är det ett oerhört viktigt område och i dagens läge rentav en stor möjlighet. Likaså bör staten vara en möjliggörare. Den kan gå med i exempelvis tele-, gas- och järnvägsnät – men bara på den privata sektorns villkor och så att den privata sektorn använder den för att skapa konkurrens.

För närvarande ter sig framtiden mycket intressant. Såväl i Europa som på andra marknader som är viktiga för Finland är utmaningarna stora i nuläget. I Finland pågår samtidigt en omfattande strukturförändring som är särskilt inriktad på vår primärindustri. Dessutom skapar framstegen inom digitaliseringen ett stort förändringstryck i synnerhet på servicenäringarna. Det är typiskt att det statliga ägandet ökar i betydelse när tiderna är svåra. Som ägare har staten möjlighet att påverka.

Det statliga innehavet har stor betydelse med tanke på hanteringen av statens balansräkning och inkomster. Genom att vara en aktiv ägare kan staten effektivt kontrollera sina befintliga innehav och dessutom allokera kapital till sådana företag som skapar tillväxt. Likaså kan medel allokeras såväl till ny företagsverksamhet som till verksamhet i olika stadier av tillväxt. För staten är det också av största vikt att Finland har en fungerande kapitalmarknad. Mot bakgrunden av dessa utmaningar kommer ägarstyrningens strukturella lösningar och resursfrågor att spela en allt större roll i framtiden.

Jag vill framföra ett varmt tack till alla intressenter i det statliga bolagsinnehavet för deras arbete 2013. De gemensamma ansträngningarna för att nå ett gemensamt mål fortsätter. Framtiden är full av möjligheter.

Eero Heliövaara
ÖVERDIREKTÖR

”

Ett ökat ägarvärde
och långsiktighet
är de viktigaste
värdena för staten
som ägare.

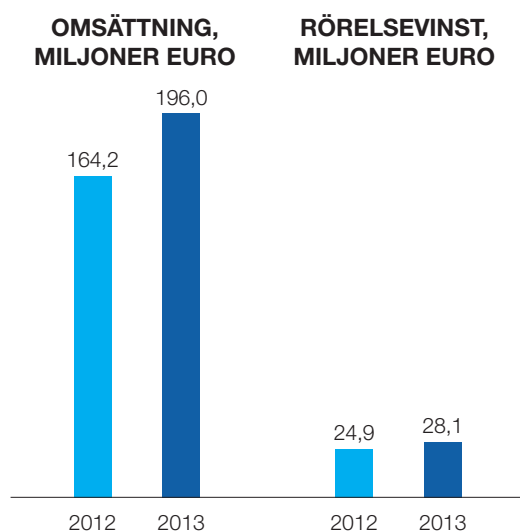
2013

Kort om

Positiv utveckling i många statsägda bolag

Företagsköpen bidrog till Ekokems tillväxt

Ekokems omsättning ökade med 19,4 procent från året innan och uppgick till 196,0 (164,2) miljoner euro 2013. Tillväxten baserade sig på lösningar som ökade kundernas material- och energieffektivitet, investeringar som kompletterade affärsfunktionerna, företagsköp och framgångsrika projekt som förbättrade produktiviteten. Rörelsevinsten steg till 28,1 (24,9) miljoner euro och dess andel av omsättningen var 14,3 procent.

Patria

Hög avkastning på Patrias sysselsatta kapital

För andra året i rad översteg avkastningen på Patrias sysselsatta kapital 25 procent. Den kraftiga tillväxten av omsättningen fortsatte och uppgick till 824,8 (736,1) miljoner euro. Rörelsevinsten var 97,1 (87,0) miljoner euro. Antalet nya order ökade påtagligt från föregående år, men trots det krympte orderstocken på grund av att upphandlingarna inom försvarssektorn minskade.

Avkastning
på sysselsatt
kapital
25,6 procent

Destia nådde det hittills bästa resultatet i sin historia

Osäkerheten inom ekonomin fortsatte 2013, vilket bidrog till att verksamhetsförutsättningarna på infraområdet liksom tillgången till finansiering och priset försämrades. Trots den utmanande situationen på marknaden har Destia lyckats förbättra sin lönsamhet för tredje året i rad. Bolaget nådde 2013 det bästa resultatet i sin historia. Bolagets omsättning var 489,7 miljoner euro och rörelseresultatet 18,9 miljoner euro.

Rörelse-
resultat
18,9 mn
euro

Datavolyten inom telekommunikationen förväntas tredubblas fram till 2017

Sjökabel mellan Finland och Tyskland

I sitt strukturpolitiska program ålade Finlands regering statens ägarstyrning att säkerställa att det så snabbt som möjligt läggs en sjökabel i Östersjön mellan Finland och Tyskland. En högklassig direkt dataförbindelse mellan Finland och Centraleuropa skulle avsevärt förbättra verksamhetsförutsättningarna för IKT-sektorn i Finland och skapa bättre möjligheter för anslutning till globala nätverk. Projektet har stor nationell betydelse, eftersom det förstärker Finlands roll som ledande aktör i en allt mer digitaliserad ekonomi. Ett snabbt nätverk skapar en gynnsam miljö för inhemska och utländska tillväxtföretag. Inom telekommunikationen förväntas datavolyten tredubblas fram till 2017. Internationella investeringar och den växande företagsverksamheten utgör i sin tur ett stöd för utvecklingen av vårt lands samlade ekonomi och sysselsättning.

Governia Oy, som i sin helhet ägs av staten, förvärfvade Corenet Ab för byggandet av sjökabeln. I dagens läge erbjuder Corenet högtstående nätverkslösningar och nätverkstjänster för företag och organisationer. Till att börja med kommer bolaget nu att omformas till ett helt statsägt förvaltningsbolag och senare till ett internationellt förvaltningsbolag som ägs av staten och institutionella investerare och som svarar för byggandet och underhållet av sjökabeln.

NESTE OIL

Den jämförbara rörelsevinsten för förnybara bränslen var 273 miljoner euro, -56 miljoner euro året innan

Neste Oils kapacitet för förnybara bränslen togs i bruk fullt ut

Inom förnybara bränslen var 2013 det första året med full verksamhet och produktionsanläggningarna körde med full kapacitet. För förnybara bränslen uppgick den jämförbara rörelsevinsten för hela året till 273 miljoner euro, medan den 2012 var 56 miljoner euro negativ. Omsättningen i sin tur var 2 493 miljoner euro. Den första produktionsanläggningen för förnybara bränslen med en kapacitet på 170 000 ton stod klar i Borgå 2007. I dag har anläggningen en årlig produktionskapacitet på 2 miljoner ton och är den största tillverkaren i världen av förnybar diesel. Bolagets två raffinaderier för förnybar diesel med en kapacitet på 800 000 ton ligger i Singapore och i Rotterdam i Holland. Dessutom finns det två anläggningar för förnybar diesel vid raffinaderiet i Borgå.

I sin rapportering tillämpar Suomen Erillisverkot GRI:s nya ramverk G4.

Suomen Erillisverkot har utvecklat sin rapportering om företagsansvar och i sin rapportering 2013 tillämpade bolaget GRI:s nya ramverk G4. Bolagets rapportering uppfyller kraven för en begränsad tillämpningsnivå.

STATENS ÄGARSTYRNING

Statens verksamhet som ägare baserar sig på den lag om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, dvs. ägarstyrningslagen, som trädde i kraft vid ingången av 2008.

De viktigaste målen och principerna för **ägarpolitiken** för varje regeringsperiod fastställs i regeringsprogrammet.

Principerna och förfarandena för **ägarstyrningens** dagliga verksamhet fastställs i principbeslutet om statens ägarpolitik.

Primära mål
för statens ägarpolitik och ägarstyrning

Utvecklande av bolag

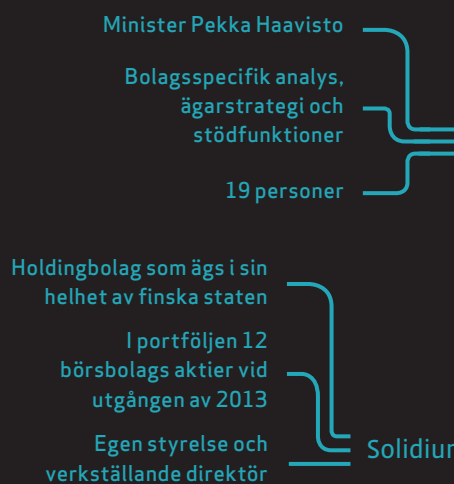
Främjande av ansvarstagande

Stöd till långsiktig ökning av
ägarvärdet

Viktiga instrument för ägarstyrningen

- Bolagsstämman
- Styrelseval
- Ägarens satsningar på bolagens ledningsresurser och förankring av ledningen
- Utvecklande av god förvaltningspraxis
- Oberoende bolagsanalys och ägarstrategi
- Främjande av företagsansvar

Ägarstyrningsstruktur

Ägarstyrningens verksamhet och mål

I denna årsberättelse behandlas ägarstyrningen i de bolag där statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning ansvarade för ägarstyrningen under 2013. I slutet av granskningsperioden hade avdelningen ansvar för ägarstyrningen av sammanlagt 27 bolag. Av dessa var tre börsnoterade bolag, 21 onoterade kommersiella bolag och tre bolag med specialuppgifter. I slutet av perioden ansvarade andra ministerier för ägarstyrningen av 21 specialuppgiftsbolag.

Avdelningen för ägarstyrning svarar för styrningen av holdingbolaget Solidium Oy som ägs i sin helhet av staten. I avdelningens årsberättelse behandlas bolaget i form av en portföljrapport. I slutet av perioden ingick aktier i 12 bolag i Solidiums portfölj. Bolaget ger ut en egen årsberättelse.

Ägarstyrningens verksamhet

Regeringsprogrammet som offentliggjordes i juni 2011 anger de viktigaste ägarpolitiska målen och principerna för hela regeringsperioden. Principbeslutet om statens ägarpolitik, som offentliggjordes i november 2011, anger för sin del principerna och förfarandena när det gäller ägarstyrningens dagliga verksamhet.

Statens verksamhet som ägare är baserad på lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, som trädde i kraft i början av 2008 (1368/2007, nedan ägarstyrningslagen). Ägarstyrningslagen gäller statens verksamhet som ägare i alla bolag. Lagen innehåller inga undantag från aktiebolagslagen eller från annan bolagslagstiftning.

Statens ägarpolitik och anknyttande normer och beslut gäller i princip såväl börsbolag som onoterade bolag. Orsaken till att det i praktiken är stora skillnader mel-

lan börsnoterade och onoterade bolag i fråga om ägarstyrningen är värdepappersmarknadslagstiftningen som gäller börsbolag. En annan betydande skillnad är den mellan kommersiellt verksamma bolag och specialuppgiftsbolag. De sistnämnda bolagen sköter specialuppgifter för statsförvaltningen, vilket innebär att de inte nödvändigtvis strävar efter en maximering av sitt ekonomiska resultat utan efter att sköta sina uppgifter så bra och effektivt som möjligt.

Ägarstyrningen ska skötas på ett sätt som möjliggör kontakt mellan företagen och betydande ägare. Insiderbestämmelserna ska följas utan undantag, företagens planer och de affärshemligheter som gäller dem ska behandlas absolut konfidentiellt och statens affärshemligheter som anknyter till skötseln av ägarpolitiken ska hemlighållas. I praktiken är det en väsentlig skillnad mellan börsnoterade och onoterade i fråga om ägarstyrningen, eftersom möjligheterna för börsbolagens ledning att informera bara en ägare är klart avgränsade.

I principbeslutet betonas betydelsen av företagsansvar mycket starkare än tidigare. Den statliga ägaren framhåller vikten av öppenhet i all verksamhet i företagen, respekt för personalens ställning och ansvarsfullt agerande med tanke på miljön. Jämställdhetsmålen ska beaktas när styrelsen och ledningen tillsätts, så att representanter för bägge könen har samma möjligheter att avancera i sina karriärer. När det gäller premieringen av ledningen ska utgångspunkterna vara möjligheten att trygga företagets konkurrenskraft, kriterierna för ett långsiktigt resultat och ett positivt totalresultat samt skälighetsprinciper. Den statliga ägaren förutsätter att de bolag som i sin helhet ägs av staten och onoterade bolag med statlig majoritet ska rapportera om företagsansvaret i en sepa-

rat rapport eller i samband med årsberättelsen som en tydligt urskiljbar del och förväntar sig att också övriga statsägda bolag ska göra det.

Till de ställningstaganden som utfärdats av finanspolitiska ministerutskottet hör bland annat ställningstaganden om belöningar i statsägda bolag. Ställningstagandet ska följas i bolag med bestämmande inflytande och ambitionen är att det ska tillämpas också i intressebolag. Bolagets styrelse svarar för att anvisningen tillämpas, och i förhållande till den statliga ägaren att den också följs. Det senaste ställningstagandet om belöningar offentliggjordes den 13 augusti 2012.

Ägarstyrningsavdelningens främsta kommunikationskanal är webbplatsen www.valtionomistus.fi/svenska. På webbplatsen tar man upp bland annat aktuella frågor om ägarstyrning, bestämmelser och riktlinjer som gäller ägarpolitiken samt bolagsrelaterade frågor.

Ägarstyrningens mål

I skötseln av sin egendom eftersträvar den statliga ägaren ett så gott totalresultat som möjligt i ekonomiskt och samhälleligt hänseende. Det ekonomiska resultatet består av bolagens vinstutdelning och av en eventuell breddning av ägarbasen. Det samhälleliga resultatet utgörs av den statliga ägarens agerande som en aktör i samhället där den ständigt måste ta hänsyn till de föränderliga samhällsbehoven.

Statens bolagsinnehav ska skötas på ett sådant sätt att det kan kontrolleras och åtnjuter det allmännas förtroende. Utgångspunkten för detta är att staten är konsekvent och förutsägbar som ägare och främjar en långsiktig utveckling av bolagen och en ökning av ägarvärdet. De viktigaste instrumenten för ägarstyrningen är styrelseval,

ägarens satsningar på bolagens ledningsresurser och ledningens engagemang, utveckling av en god förvaltnings- sed samt oberoende bolagsanalyser och beredning av en ägarstrategi som också beaktar företagsansvaret.

Den statliga ägarens verksamhet ska vara så öppen och ansvarsfull som möjligt. Man ska kunna lita på att ägarens verksamhetsprinciper på värdepappersmarknaden är sådana att staten som betydande ägare inte sänker värderingsnivån för de börsbolag som ingår i portföljen. Affärspartners och konkurrenter till de kommersiellt verksamma bolagen ska i sin tur kunna lita på att bolagen inte står i särställning på grund av det statliga ägandet. De statsägda bolagen ska agera konkurrensneutralt på marknaden.

Den statliga ägaren på webben

Ägarstyrning: www.valtionomistus.fi/svenska

Statsrådets kansli: vnk.fi/etusivu/sv.jsp

Belönings- systemen grundar sig på uppnåendet av krävande affärsverksam- hetsmål

I augusti 2012 fattade finanspolitiska ministerutskottet beslut om ett nytt ställningstagande i fråga om premiering av ledningen i statsägda bolag. I ställningstagandet tas hänsyn till att staten är ägare i företag av mycket olika slag och med varierande ägarandelar. I bolag som bedriver kommersiell verksamhet är belöningarna på en annan nivå än i bolag som sköter speci-

aluppgifter. Nivåerna i noterade bolag skiljer sig i sin tur från dem i onoterade kommersiella bolag.

Med fast grundlön avses den beskattningsbara månadslönen som omfattar såväl grundlönen som alla naturaförmåner omvandlade till pengar. De fasta månadslönerna har avrundats till närmaste tusen euro. Med resultatpremier avses arvoden som betalats på basis av årsresultat eller årsprestation. Till långsiktiga incitament

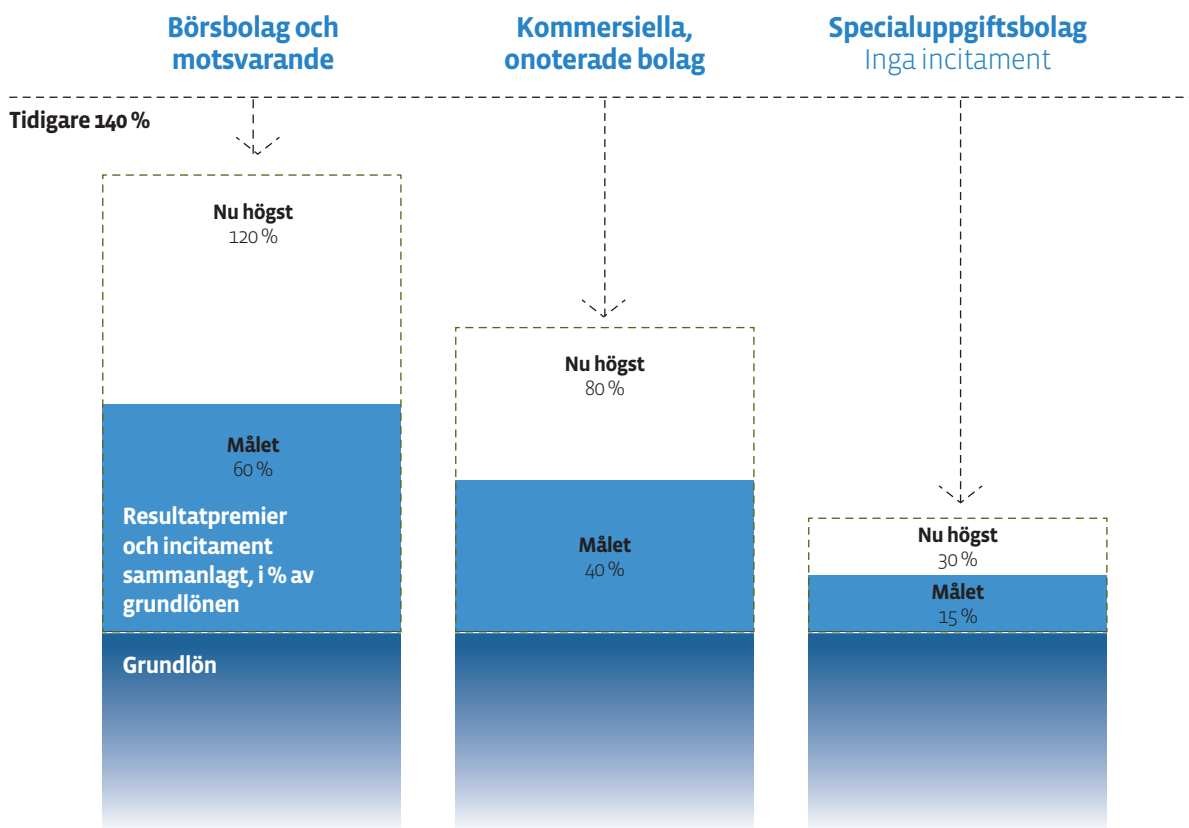
räknas aktiebundna system, långsiktiga penningbonusar eller liknande belöningsystem med en bindnings- eller intjäningsperiod på över ett år. Tillägspensionen är en pension som kompletterar det lagstadgade pensionsystemet. I ett förmånsbestämt system är storleken på pensionsförmånen bestämd på förhand och som grund för den används ofta lönehistoriken eller en del av den. I ett avgiftsbestämt system är pensionsavgiften bestämd på förhand och pensionsförmånen fastställs utifrån inbetalda avgifter och avkastningen på dem.

De verkställande direktörernas fasta grundlöner i statsägda bolag ligger generellt på marknadsnivå. I börsbolag är medianen för fasta månadslöner 52 000 (2012:

51 000) euro, som enligt en jämförelse med marknadsnivån är i samma storleksklass som i bolag noterade på NASDAQ OMX Helsinki Oy. I kommersiella bolag är medianen för verkställande direktörers månadslöner 18 000 (2012: 17 000) euro och i specialuppgiftsbolag 14 000 (2012: 14 000) euro. År 2013 var marknadsmedianen för månadslönen i stora bolag 29 000 euro och i medelstora bolag 17 000 euro. Under 2012–2013 följde utvecklingen av grundlönerna en måttlig marknadsutveckling på cirka två procent.

I de statsägda bolagen uppgick de resultatpremier som intjänats på basis av verksamheten 2012 och betalats ut 2013 till 11 (2012: 13) procent av grundlönen. De

Resultatpremier och incitament

Enligt finanspolitiska ministerutskottets ställningstagande 2012 är utgångspunkten för belöningsystem för företagsledningen öppenhet och skälighet. Nivåerna för erhållande av belöningar ska vara tillräckligt utmanande och det bör särskilt ses till att belöningsystemen inte leder till överdrifter.

utbetalda resultatpremierna i börsbolagen var 24 (2012: 28) procent av grundlönerna, i de kommersiella bolagen 8 (2012: 5) procent och i specialuppgiftsbolagen 11 (2012: 10) procent av grundlönerna. År 2013 var marknadsmedianen för de noterade bolagen 25 procent, för de stora bolagen 17 procent och för de medelstora bolagen 8 procent av grundlönen. År 2013 uppgick de utbetalda resultatpremierna i statsägda bolag till 47 (2012: 50) procent av den maximala resultatpremien. De resultatpremier som betalades ut 2013 uppgick i börsbolag till 41 (2012:

43), i kommersiella bolag till 20 (2012: 40) och i specialuppgiftsbolag till 52 (2012: 55) procent av den maximala resultatpremien. År 2013 var marknadsmedianen för noterade bolag 43 procent, för stora bolag 50 procent och för medelstora bolag 48 procent av den maximala resultatpremien.

På cirka en tredjedel av de verkställande direktörerna i statsägda bolag tillämpades ett långsiktigt incitamentssystem. De arvoden som betalas ut på basis av långsiktiga incitamentssystem varierar kraftigt på årsnivå, eftersom

EU-kommissionens förslag till direktiv

Målet är en långsiktig verksamhet som gynnar aktieägarna

I april 2014 lämnade Europeiska kommissionen ett förslag till direktiv om ändringar i direktivet om aktieägars rättigheter. Enligt förslaget ska policyn för ersättningar till de verkställande direktörerna i börsnoterade läggas fram för bolagsstämman och godkännas av aktieägarna, vilket skulle öka aktieägarnas möjligheter att påverka. Jag anser syftet med förslaget vara gott, men den praktiska sidan av förslaget är dock förenad med många utmaningar som ännu behöver diskuteras.

Huvudsyftet med ändringsförslaget är att främja långsiktiga investeringar på den europeiska marknaden. Förutom ersättningsfrågor innehåller förslaget bl.a. regler om transaktioner mellan närstående parter samt krav på insyn i institutionella investerares och kapitalförvaltares verksamhet.

Enligt direktivets förslag om ersättningar ska börsbolagen utarbeta en ersättningspolicy som ska läggas fram för bolagsstämman och godkännas av aktieägarna vart tredje år. Som en del av ersättningspolicyn ska bolagsstämman godkänna en maximinivå på ersättningarna till de verkställande direktörerna. I policyn ska anges hur den bidrar till bolagets långsiktiga intressen och hur förhållandet är mellan den genomsnittliga ersättningen för direktörer och den genomsnittliga ersättningen för bolagets andra anställda. Varje år ska utarbetas en ersättningsrapport som beskriver hur ersättningspolicyn tillämpas

under föregående år. Rapporten ska läggas fram för bolagsstämman.

Den största fördelen är en noggrannare beredning av ersättningsgrunderna

Ersättningen till ledningen ska alltid uppmuntra till handlingar som bidrar till att maximera aktieägarnas långsiktiga intressen. Det är sannolikt inte många som är av annan åsikt om den principen. I en värld med kvartalsrapporter bedöms börsbolagen på kapitalmarknaden dock ur ett mycket kortsiktigt perspektiv, vilket mycket lätt leder till en kortsynt måluppställning. Med sitt direktivförslag vill kommissionen därför rikta börsbolagens uppmärksamhet mot långsiktiga mål och stödja ett långsiktigt engagemang i målen hos såväl ledningen som aktieägarna.

Jag ser det som positivt att aktieägarna skulle ha en direkt möjlighet att under bolagsstämman påverka

intjäningsperioderna är långa och arvoden inte betalas ut varje år. Därför är de arvoden som betalas ut på basis av långsiktiga incitamentssystem inte jämförbara med varandra på årsnivå.

Cirka 40 procent av de verkställande direktörerna i statsägda bolag omfattas av ett tilläggs pensionssystem. I börsbolag är i motsvarande siffra över 50 procent, i kommersiella bolag närmare 60 procent och i bolag med specialuppgifter cirka en femtedel. Större delen av dessa tilläggs pensionssystem är avgiftsbestämda och bara några

enstaka förmånsbestämda system är numera i användning. Årsavgifterna för de verkställande direktörernas tilläggs pensioner var cirka 20 procent av den fasta årslönen. I noterade jämförelsebolag omfattades över 60 procent, i stora bolag över 50 procent och i medelstora bolag cirka en tredjedel av de verkställande direktörerna av ett tilläggs pensionssystem.

verkställande direktörens lönenivå och bolagets allmänna ersättningsprinciper. Men bolagsstämman kan naturligtvis inte utarbeta dessa principer, utan de måste läggas fram för bolagsstämman efter en noggrann beredning av experter och styrelse. Jag tror att kravet på bolagsstämmans godkännande kan leda till att ersättningsprinciperna bereds mer ingående än tidigare, att grunderna för dem övervägs mer noggrant och att aktieägarna engagerar sig starkare i bolagets långsiktiga strategi. Jag anser detta vara den största fördelen med direktivförslaget.

En möjlig hotbild är att de verkställande direktörernas får en bättre förhandlingsposition i förhållande till bolagets styrelse om ersättningsprinciperna och maximinivåerna offentliggörs. Dessutom står det klart att förslaget i viss mån kommer att öka också bolagens administrativa börda, trots att målet snarare borde vara att lätta på den.

Hos oss i Finland rapporterar börsbolagen redan nu mycket öppet om sina ersättningsprinciper och om ledningens och styrelsens arvoden. Rapporteringen sker dock tills vidare i efterhand. När förslaget till direktiv genomförs kommer aktieägarna att få insyn i och motiveringar till utgångspunkterna och målen för ersättningsarna redan på förhand, vilket kan antas öka aktieägarnas engagemang i systemet för ersättning till ledningen och samtidigt minska kritiken i efterhand.

Preciseringar och gränsdragningar behövs

Trots att det enligt min mening är positivt att aktieägarna får ökad beslutanderätt, inser jag att det också finns pro-

ANTTI LAHTINEN

blem med förslaget. Det mest påtagliga har att göra med styrelsens roll och ansvar. Om styrelsen väljer och utnämner verkställande direktör, är det logiskt att den också beslutar om principerna för ersättning till direktören. Direktivet bör således formuleras så att det inte binder styrelsens händer i för stor utsträckning. Styrelsen kommer också i fortsättningen att bereda ersättningsprinciperna, bolagsstämmans ställningstaganden är offentliga.

Under de senaste åren har ersättningsfrågor i vissa länder lagts fram för bolagsstämman för godkännande med det huvudsakliga syftet att sänka ersättningsnivåerna. Undersökningar visar dock att man inte har lyckats sänka arvoden, utan effekten har rentav kunnat vara den motsatta. Innan det slutliga godkännandet av direktivet bör man alltså noggrant gå igenom erfarenheterna från olika länder om liknande praxis.

Förslaget till direktiv kommer säkert att väcka en bred och ingående debatt. Många detaljer i förslaget behöver ytterligare övervägas och preciseras och den nationella bolagslagstiftningen måste beaktas. Eftersom direktörernas uppgift i ett bolag är att sköta ägarnas egendom, anser jag att det trots problemen är en önskvärd utvecklingstrend att öka ägarnas inflytande och beslutanderätt.

ANTTI LAHTINEN

Verkställande direktör, Aktiespararnas Centralförbund rf

Valet av styrelseledamöter en central uppgift för ägarstyrningen

Valet av styrelseledamöter i statsägda bolag är en central uppgift och ett viktigt instrument för ägarstyrningen. Ägaren utövar sin makt vid bolagsstämman som beslutar om valet av styrelseledamöter. Syftet med styrelsearbetet är att främja bolagets värdeutveckling.

Staten skiljer sig i detta avseende inte från privata investerare, utan försöker med sina styrelseval att säkerställa värdestegringen i de statsägda bolagen i synnerhet när det är fråga om kommersiellt verksamma bolag. I bolag som sköter specialuppgifter förväntas det att styrelsen åtminstone ser till att specialuppgiften sköts så effektivt som möjligt. Styrelsearbetet är ett långsiktigt arbete, och det är viktigt att styrelsen beaktar samhällseliga frågor, till exempel företagsansvaret. En bra styrelse kan förutse förändringar i omvärlden. Staten som ägare respektive styrelsens oavhängighet när beslut ska fattas.

Avdelningen för ägarstyrning svarar för förberedelserna inför bolagsstämman och utser kandidater till

styrelsen antingen direkt för bolagsstämmorna eller, om det är fråga om börsbolag med statlig majoritet, föreslår kandidater för det nomineringsutskott som tillsatts av bolagsstämmorna. Holdingbolaget Solidium Oy, som i sin helhet ägs av staten, lämnar för sin del förslag till styrelsekandidater till de nomineringsutskott som finns i de flesta av Solidiums portföljbolag.

Primära kriterier när styrelsekandidaterna kartläggs är kandidaternas erfarenhet och bredden på deras kunskaper om företagsledning. Vid valet av styrelseledamöter har avdelningen tillgång till en resursbank med en leverantör som ansvarar för uppbyggnaden och administrationen av banken. Leverantören väljs på basis av en anbudstävling som ordnas vart fjärde år. Resurserna kartläggs och kompletteras i enlighet med ägarstyrningens aktuella behov och önskemål. Resursbanken byggs upp med såväl inhemska som utländska experter och lika många företrädare för bägge könen. Till resursbanken tar man också emot anmälningar.

När man söker en ny styrelseledamot fastställer avdelningen för ägarstyrning den nya kandidatens profil. Utifrån profilen listar resursbankens administratör de mest lämpliga kandidaterna eller inleder sökningen efter en lämplig kandidat. Företrädare för avdelningen intervjuar de valda kandidaterna innan de lämnar sitt förslag till bolagsstämman eller nomineringsutskottet.

Ambitionen är att till styrelserna i alla bolag utse ledamöter vars yrkesprofiler kompletterar varandra på ett lämpligt sätt och som med sina insatser kan utveckla bolaget genom att aktivt delta i styrelsearbetet. Till styrelsens viktigaste uppgifter hör, förutom att välja verkställande direktör, att stödja och utmana bolagets ledning och att upprätta en strategi för bolaget. Därför måste styrelsen ha tillräckligt med kunskap om den aktuella branschen. I bolag som bedriver internationell verksamhet hör också en betydande internationell erfarenhet till urvalskriterierna. Vid valet av styrelseledamöter till helägda bolag beaktas dessutom jämställdhetsaspekter, så att bägge könens andel av styrelseledamöterna är minst cirka 40 procent. I de bolag som utöver staten också har andra ägare tillämpas jämställdhetsaspekten på de kandidater som staten ställer upp.

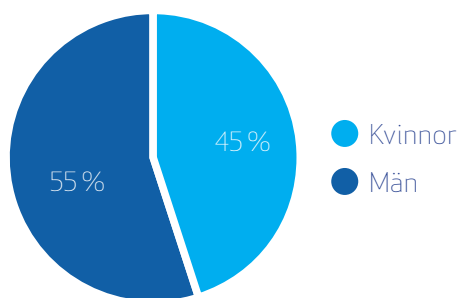
I de bolag som ägs i sin helhet av staten har man under de senaste åren uppnått målet om att bägge könen ska ha en andel på cirka 40 procent i bolagens styrelser.

Målet har nåtts på grundval av ledamöternas sakkunskap och kompetens. I minoritetsägda bolag har den statliga ägaren gått in för att uppnå samma mål genom att föra fram sin ståndpunkt vid nomineringen av kandidater till styrelsen.

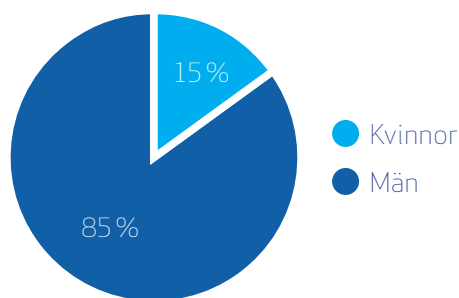
År 2013 föreslog ägarstyrningen styrelsekandidater för bolagsstämmorna eller nomineringsutskotten i 26 bolag. Antalet ledamöter i de tillsatta styrelserna var totalt 164, av vilka 138 hade nominerats av staten. Kvinnornas andel av de ledamöter som staten har rätt att utnämna var 47,1 procent. Av styrelseordförandena i alla bolag var fyra, dvs. 15 procent, kvinnor. År 2013 var kvinnornas andel av styrelseledamöterna i bolagen på Helsingforsbörsen i medeltal 23 procent.

År 2014 har ägarstyrningen föreslagit eller kommer att föreslå styrelsekandidater för bolagsstämmorna eller nomineringsutskotten i 27 bolag. Antalet ledamöter i dessa styrelser är sammanlagt 162, av vilka staten har rätt att nominera 139. Av de ledamöter som staten har rätt att utnämna är kvinnornas andel cirka 45 procent. I de flesta av de bolag i vars styrelser bägge könen inte är representerade med minst 40 procent kan målet inte uppnås på grund av antalet nominerade ledamöter. Över tio procent av de ledamöter som staten har rätt att nominera kommer att bytas ut vid bolagsstämmorna 2014. I siffran ingår inte styrelsernas tjänstemannaledamöter.

Styrelseledamöter som staten har rätt att utnämna

Styrelseordförande

Siffrorna efter bolagsstämmorna våren 2014.

Cirka nio procent av styrelsekandidaterna är för första gången med i styrelsen i ett statsägt bolag. I två bolag kommer ordföranden att bytas ut vid bolagsstämman 2014.

I sin ägarstyrning iakttar staten den uppgifts- och ansvarsfördelning mellan bolagsorganen och ägaren som anges i aktiebolagslagen. Enligt detta utnämner ägaren bolagets styrelse som i sin tur utnämner bolagets opera-

tiva ledning. Även om ägarstyrningen således inte kan främja integreringen av jämställdhetsaspekter i den högsta ledningen för bolagen i enlighet med uppgiftsfördelningen i aktiebolagslagen, betonar den genom sitt agerande betydelsen av jämställdhet mellan könen i alla bolagets organ.

Förutom jämställdhet betonar den statliga ägaren vikten av diversifierade styrelser också ur andra synvinklar.

Centralhandelskammarens tredje undersökning om kvinnligt ledarskap

Framgångar i styrelser, utmaningar i ledningsgrupper

Centralhandelskammaren har målmedvetet gått in för att främja kvinnligt ledarskap i finländska företag. För att få tillförlitliga uppgifter till stöd för detta arbete i stället för åsikter och antaganden om situationen när det gäller kvinnliga chefer genomförde vi 2011 för första gången en omfattande undersökning om kvinnligt ledarskap. I vår tredje undersökning hösten 2013 gällde granskningen börsbolag, men också onoterade helt eller delvis statsägda bolag.

Till Centralhandelskammarens strategiska mål hör att främja kvinnligt ledarskap genom självreglering. Vi har deltagit i beredningen av förvaltningskoden för noterade bolag i Finland allt sedan den första versionen 2003. En förvaltningskod som genom självreglering styr könsfördelningen i styrelserna har visat sig vara ett effektivt sätt att öka kvinnors andel i börsbolagens styrelser. Finland ligger i täten i EU när det gäller antalet kvinnliga styrelseledamöter i noterade bolag och är ett exempel på hur man kan förbättra kvinnors ställning utan kvotering.

Kvinnors andel i börsbolagens styrelser har tredubblats på tio år

Ännu för ett tiotal år sedan var de flesta ledamöterna i börsbolagens styrelser män. Men situationen har förändrats snabbt. År 2003 var andelen kvinnliga styrelseledamöter i alla börsbolag 7 procent. Motsvarande siffra 2013 var 23 procent, vilket innebär att kvinnornas andel har mer än tredubblats på tio år. I stora börsbolag är andelen kvinnliga styrelseledamöter redan över 30 procent, i medelstora 23 procent och i små 18 procent. Bara 14 procent av börs-

bolagen har inga kvinnliga styrelseledamöter, och dessa företag är alla små, s.k. small cap-bolag.

Om man ser till marknadsvärdet är de finländska small cap-bolagen mycket små och deras styrelser har i medeltal bara 5,1 ledamöter. Styrelseledamöterna i dessa bolag är ofta stiftande delägare eller ägare, och bland grundarna av tillväxtbolag finns det av olika orsaker fler män än kvinnor. Om vi i Finland införde könskvotering av styrelser, ett krav som fortfarande ofta framförs, skulle förändringstrycket drabba framför allt dessa små bolag. Jag anser det inte vara lämpligt att ställa sådana, i många fall oändamålsenliga, krav på dem.

I de statliga bolagen har målen för jämställdhetsprogrammet uppnåtts

Redan i flera år har finska staten agerat systematiskt och framgångsrikt för att öka antalet styrelseplatser för kvinnor. I det senaste jämställdhetsprogrammet för 2012–2015 ställdes kravet på att bägge könen ska vara representerade med 40 procent i de statsägda bolagen. Beträffande de ledamöter som staten har rätt att utnämna har målet

I slutet av 2013 beslutade den statliga ägaren att från början av 2014 avstå från åldersbegränsningen för inval i styrelserna. Före det hade åldersgränsen varit 68–70 år.

Styrelsevalen har blivit mer dynamiska, vilket i sin tur avspeglar den snabba förändringen i företagens omvärld och betonar företagens behov av att kunna förutse förändringar. I fortsättningen kommer den statliga ägaren att fästa större vikt vid styrelseledamöternas kompetens

och engagemang och aktivt följa upp utfallet av strategiska val. Styrelseledamöternas mandatperioder ska i större utsträckning granskas utifrån hur ledamöterna har skött sina uppgifter. Eftersom många företag bedriver internationell verksamhet, kan man förvänta sig att styrelseledamöter i fortsättningen i allt högre grad kommer att rekryteras från utlandet.

uppnått. År 2013 föreslog ägarstyrningen styrelsekandidater för bolagstämorna eller nomineringsutskotten i 26 bolag. Antalet ledamöter i de tillsatta styrelserna var totalt 164, av vilka 138 hade nominerats av staten. Kvinnornas andel av de ledamöter som staten har rätt att utnämna var 47,1 procent.

LEENA LINNAINMAA

Fortfarande mycket få kvinnor i bolagens affärsledning

Eftersom styrelserna bara är toppen av isberget och den praktiska affärsverksamheten äger rum i bolagens ledningsgrupper har vi valt att granska också i vilken utsträckning kvinnor ingår i företagsledningen som verkställande direktörer eller som ledamöter i ledningsgruppen. I det avseendet är läget enligt min mening rent av pinsamt dåligt.

I ledningsgrupperna för de finländska börsbolagen finns det sammanlagt 856 ledamöter, av vilka 143, dvs. 16,7 procent är kvinnor. I 31 bolag ingår inga kvinnor i ledningsgruppen. Merparten av dessa är small cap-bolag, men det finns också hela fyra large cap-bolag som leds av enbart män. Bara i ett bolag är verkställande direktören kvinna, Nina Kopola vid Suominen Oyj. I ledningsgrupperna för de statsägda börsbolagen är 14,8 procent kvinnor, med andra ord mindre än i andra börsbolag. Ett urval av de största onoterade statliga bolagen ger en procentuell andel på 17,9 procent för kvinnor.

Kvinnor som nått en ställning i ledningsgrupperna arbetar ofta med stödfunktioner, t.ex. som informations- eller personalchef eller juridisk chef. Ytterst få av dem har ledningsansvar för affärsverksamheten. Denna omständighet förklarar otvivelaktigt kvinnors obefintliga representation på verkställande direktörsnivå.

Tiden åtgärdar inte saken

Kvinnors andel i den yngre chefsgenerationen ökar inte. Av de unga chefer som fått plats i ledningsgruppen innan de fyllt 40 år är över 80 procent fortfarande män. Också bland kvinnor i åldern 36–45 år understiger andelen helt klart 20 procent, vilket rent av är mindre än i gruppen 46–55-åringar. Dessa iakttagelser stöder inte den allmänna föreställningen om att kvinnliga chefer är på stark frammarsch i företagens ledning.

Det finns flera orsaker till det låga antalet kvinnor i affärsledningen. Faktorer som påverkar är åtminstone traditioner, attityder, stereotyper, kvinnors val av utbildning, kvinnors bristande aktivitet och överdriven självkritik, svårigheter att samordna arbets- och privatliv, för lite nätverkande samt brist på förebilder och för få mentorer i praktiken.

Eftersom orsakerna är mångskiftande, finns det inte heller några enkla lösningar. Det behövs många praktiska åtgärder och attitydförändringar såväl i hemmen, i skolorna och i företagen som på offentligt håll. Centralhandelskammaren främjar kvinnligt ledarskap via självreglering genom undersökningar och ställningstaganden och genom att för andra gången arrangera ett mentorprogram för kvinnliga chefer, ett program som har fått ett mycket bra gensvar. De finländska företagen förtjänar de bästa möjliga personerna i sin ledning.

LEENA LINNAINMAA

Verkställande direktör, Centralhandelskammaren

Samhällelig effekt

Målet är ett företags-ekonomiskt och samhälleligt hållbart resultat

Målet för statens aktiva ägarpolitik i kommersiella bolag är en kontinuerlig och positiv tillväxt av bolagen och en höjning av marknadsvärdet samt en långsiktig ökning av ägarvärdet. Som ägare eftersträvar staten en god totalavkastning på sina tillgångar. Den ekonomiska avkastningen utgörs av såväl dividendintäkter som försäljningsinkomster från breddningen av ägarbasen. Å andra sidan är statens roll som ägare alltid förenad med samhälleliga faktorer vars effekter ägaren måste beakta i sin verksamhet.

Dessa mål försöker staten uppnå med de medel som står ägaren till buds. De viktigaste instrumenten för ägarstyrningen är bolagsstämman och styrelsevalen. Under den senaste tiden har staten fäst särskild vikt vid framför allt styrelseledamöternas kompetens och deras möjlighet att tillföra bolagen ett mervärde. Ägarstyrningens satsningar har gett resultat vilket har uppmärksamats

också av aktörer som inte är involverade i det statliga innehavet. En jury som sammanställts av rekryteringskonsulten Stanton Chase bedömde Jyrki Talvities utnämning till Fortums styrelse som den bästa utnämningen av styrelseledamöter våren 2013.

Stöttepelarna för den samhälleliga effekten är enligt den statliga ägaren att bolagen bedriver en ansvarsfull verksamhet i samhället. Därför förutsätter den statliga ägaren att företagsansvaret ingår i kärnan i företagets affärsstrategi. Generellt kan man konstatera att alla portföljbolag agerar ansvarsfullt och rapporterar om sitt ansvar. Den statliga ägarens åtgärder har således också gett samhälleliga effekter. Men i statens portfölj ingår vid sidan av de framstående aktörerna också utvecklingsdugliga bolag.

I enlighet med de beslut som landets regering fattat vid ramförhandlingarna 2013 ska den andel av bolagsinnehavet som överstiger en normal årlig vinstutdelning intäktsföras i budgeten. Detta genomförs via såväl de extra utdelningar som intäktsförs av bolagen som den statliga

ägarens breddningar av ägarbasen. Dividendinkomsterna har under de senaste åren haft en stor betydelse för den statliga ekonomin. Den vinstutdelning som de bolag som omfattas av statsrådets kanslis ägarstyrning betalade till staten 2013 uppgick till 1 352,8 (1 324,3) miljoner euro. Viktigast var Solidiums vinstutdelning på 800 miljoner euro och Fortums dividender som gav staten 451 miljoner euro. År 2013 uppgick de onoterade kommersiella bolagens utdelning till staten till sammanlagt 45,9 (28,4) miljoner euro.

Regeringen har fastställt att sammanlagt 1,9 miljarder euro av statens fastighets-, mark- och bolagssinnehav ska intäktsföras i statsbudgeten senast i slutet av regeringsperioden. Det totala värdet av statens bolagssinnehav är cirka 25–30 miljarder euro. Innehavet i börsbolag har ett marknadsvärde på 17,8 miljarder euro (6.5.2014), vilket fördelar sig på Solidium Oy:s portfölj på 8,3 miljarder euro och statens direktägda portfölj på 9,5 miljarder euro.

Marknadsvärdet på statens hela börsinnehav utgör cirka 10 procent av Helsingforsbörsens marknadsvärde. Ett utmärkande drag för det finländska statliga innehavet är att staten är direkt eller indirekt ägare i relativt många börsnoterade företag. Efter grundandet av Solidium har arrangemangen kring förvaltningen och ägandet av minoritetsandelar blivit flexiblere, eftersom bolaget kan både finansiera sina intressebolag och förvärva nya aktier utan särskilda budgetanslag.

Statens strävan efter en långsiktig ägarförankring i nationellt viktiga och globalt verksamma bolag gör det möjligt att hålla kvar huvudkontoren i hemlandet och att vid sidan av andra betydande inhemska ägare upprätthålla en livskraftig inhemsk kapitalmarknad. De statliga företagstillgångarna spelar också i detta avseende en viktig samhällelig roll. På senare tid har man i synnerhet när det gäller Solidiumbolagen kunnat förbättra den finländska företagssektorns internationella konkurrenskraft genom att delta i ägar- och branschregleringar.

De statsägda bolagens samhälleliga effekt 2013

Värdet av statens bolagssinnehav

uppgår till totalt
cirka 25–30 miljarder euro

Marknadsvärdet av innehavet i börsbolag

är 17,8 miljarder euro, Solidium Oy:s
portfölj 8,3 miljarder euro, statens
direktägda portfölj 9,5 miljarder euro

Antalet anställda

i de statsägda företagen i Finland är
drygt 90 000, i Finland och utlandet
sammanlagt cirka 209 000

Vinstutdelningen

av 2013 års resultat
4,4 miljarder euro

Totalt uppgick de skatter

som ska betalas och redovisas till
6,9 miljarder euro (de bolag som
omfattas av kansliets ägarstyrning)

De sammanlagda investeringarna

var 5,7 miljarder euro

För den statliga ägaren är det viktigt också med den immateriella kompetens som anknyter till bolagsinnehavet liksom det sociala kapital som i stor utsträckning främjas av de statsägda bolagen i Finland. I bolagen finns en samlad nationell kompetens som har stor betydelse för utvecklingen av näringsverksamheten och för sysselsättningen. Likaså är den grupp av 90 000 anställda i Finland, som de statsägda bolagen totalt sysselsätter i vårt land, ett betydande samhälleligt uttryck för det sociala kapitalet. De statsägda bolagen i Finland och utomlands sysselsätter totalt 209 000 personer.

År 2013 uppgick de statsägda bolagens investeringar till sammanlagt cirka 5,7 miljarder euro, vars indirekta effekter på samhällsekonomin är mycket betydande. De

skatter för 2013 som bolagen under statsrådets kanslis ägarstyrning ska betala och redovisa uppgick till sammanlagt cirka 6,9 miljarder euro.

Ambitionen är att de ovan nämnda målen ska uppnås och verksamheten styras med hjälp av den statliga ägarstyrningens viktigaste instrument, dvs. en oberoende ägarstrategisk beredning och utvecklingen av god förvaltningssed. Vikten av god förvaltningssed betonas i synnerhet om bolaget har flera ägare. Som ensam ägare kan staten fritt ställa upp även andra än ekonomiska mål för bolaget utan att äventyra andra ägares ställning eller kränka deras rättigheter. Men också i sådana fall är god förvaltningssed en grundpelare för en bra ägarstyrning. Som majoritetsägare kan staten vid behov själv fatta

En chefsekonomists synvinkel

Under en ekonomisk brytningsperiod behövs det satsningar på ny företagsverksamhet

Under de senaste åren har grunden för den finländska industrin snabbt vittrat sönder, och det saknas tillräckligt med kapital för att skapa ny tillväxt. Enligt min mening kunde staten i en sådan situation mer aktivt stödja och finansiera ny företagsverksamhet.

Nokias historiska tillväxtår ligger bakom oss, och i den hårda internationella konkurrensen kan man inte förvänta sig någon stark tillväxt ens i våra traditionellt solida branscher, inom skogs- och pappers- eller verkstadsindustrin. Trots att det i dagens Finland finns tillgång till mer finansiering än under de årtionden när vår industri byggdes upp, är vårt land i en internationell jämförelse fortfarande ett tämligen kapitalfattigt land. För närvarande lockas inte heller stora internationella investerare i någon högre grad av att investera i Finland.

Om och när vi vill skapa ny företagsverksamhet, anser jag att staten borde påta sig en kraftfullare roll som stödjare och finansör. Genom att avstå från en del av sina traditionella företagsinnehav, eller åtminstone tydligt minska sina ägarandelar, skulle den statliga ägaren kunna allokera mer kapital till nya tillväxtföretag. Enligt min mening finns det skäl att fundera över nödvändigheten i att

bevara majoritetsandelar i företag som man har lyckats få att fungera effektivt på den öppna marknaden. Eftersom grunden för vår industri är betydligt svagare än för några år sedan, kan det vara motiverat att överväga möjligheten att använda en del av eventuella försäljningsvinster till att i högre grad stödja tillväxtföretag i nya branscher.

De statliga bolagens skyldighet att erbjuda allmännyttiga tjänster kan övertas av privata företag

Många av våra statsägda bolag såväl bedriver verksamhet som är utsatt för öppen konkurrens som sköter offentliga serviceuppgifter. Jag anser att detta lätt bromsar utvecklingen av företagen, eftersom företagsekonomiskt olönsamma serviceuppgifter binder upp kapital som skulle behövas för att utveckla ny affärsverksamhet. Om det med tanke på statens behov är nödvändigt att fortsätta

beslut i frågor som vanligen avgörs av bolagsstämman och på så sätt utöva sin bestämmanderätt i alla viktiga frågor av betydelse för bolagets ledningssystem. Som minoritetsägare utövar staten sitt inflytande i enlighet med storleken på innehavet på bolagsstämmor och vid styrelseval samt i alla andra situationer som kräver att ägaren vidtar åtgärder.

Också när staten är minoritetsägare kan innehavet vara ekonomiskt betydande, vilket framhävs i synnerhet vid innehav i börsbolag. På grund av det och av de orsaker som anges ovan följer staten som ägare alltid aktiebolagslagen och värdepapperslagen, utövar sin ägarmakt på bolagsstämmor, och varken förutsätter eller kräver

särskilda privilegier eller rättigheter som inte de andra ägarna har.

Statens målmedvetna arbete för att utveckla god förvaltningspraxis och stärka sin krävande men rättrådiga roll som ägare har lett till att staten blivit en föregångare i många frågor som rör ägarmakt. Bland annat ett synsätt som är resultatet av många års utveckling och ställningstagandet för premiering av ledningen har utformat praxisen också i den privata sektorn. Likaså har de riktlinjer för ägarens inställning till företagsansvaret som utvecklats under de två senaste åren påverkat även verksamheten i den privata sektorn.

bedriva denna olönsamma verksamhet, måste det finnas en tydlig gräns mellan den och den övriga verksamheten.

Som jag ser det är det ändå inte absolut nödvändigt med statligt ägande för att uppfylla företagens samhälleliga skyldigheter, utan detta kan effektivt åtgärdas genom att privata företag åläggs skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Det finns många exempel på verksamhetsmodeller av det här slaget. När postaffärsverksamheten privatiserades, ålades företagen i flera länder distributionsskyldigheter. Hos oss är bankerna och apoteken tillståndspliktiga näringar och i hög grad reglerade, trots att de sköts av privata företag. Modellen fungerar, men mycket omfattande skyldigheter att erbjuda tjänster jagar naturligtvis lätt ägarkandidater på flykten.

Staten har en viktig roll som bevarare av den finländska kompetensen

Staten spelar en viktig roll när det gäller att stödja tillväxtföretag och enligt min mening har den också stor betydelse som bevarare av en stark inhemsk kompetens i branscher där en hård internationell konkurrens hotar verksamheten. Bland dessa är varvsindustrin den mest framträdande branschen. I denna bransch har vi samlat på oss en unik kompetens, och att åter bygga upp kompetensen från noll är mycket svårt. Även om varvsindustrin rent kommersiellt har haft stora problem, ser jag det som viktigt att kompetensen på området bevaras i vårt land.

PASI KUOPPAMÄKI

På IT-området skulle staten i sin tur genom att finansiera tillväxtföretag kunna bevara och utveckla det kompetenskapital som Nokia byggt upp.

Aktieinnehaven tryggar den statliga ekonomin

År 2008 var statens skulder och tillgångar fortfarande av samma storleksklass, men skulderna har nu ökat och är cirka 40 procent större än tillgångarna. Aktierna, som under de senaste åren har gett staten klart större utdelning än vad räntan på skulderna uppgår till, är en betydande del av tillgångarna. Även om jag understöder en minskning av det statliga aktieinnehavet i företag som klarar sig i öppen konkurrens, anser jag aktieportföljen vara en bra säkerhet och en buffert när tiderna blir sämre.

Jag anser att Solidiums ägarroll behöver förtydligas. Med tanke på bolagsinnehavets samhälleliga betydelse skulle det vara bättre om bolagets roll i relation till den statliga ägaren skulle vara tydligare. Nu är det oklart för allmänheten i vilken utsträckning Solidium är ett bolag som enbart eftersträvar ett ägarvärde, och i vilken mån det arbetar för att uppnå de statliga industripolitiska målen. I det avseendet skulle portföljfördelningen när det gäller statens aktieinnehav kunna vara tydligare.

PASI KUOPPAMÄKI

Chefsekonomist, Danske Bank

Företagsansvar

Företagsansvaret ska integreras i affärsverksamheten

I det ägarpolitiska principbeslutet dras det upp riktlinjer för hur företagsansvaret ska främjas, anges mål och principer för hur ansvaret ska realiseras och ges anvisningar till ministerierna om hur de ska gå tillväga. I principbeslutet förutsätter den statliga ägaren att bolag som i sin helhet ägs av staten och onoterade bolag med statlig majoritet ska rapportera om företagsansvaret antingen i en separat rapport eller i samband med årsberättelsen som en tydligt urskiljbar del och uttryckte en förhoppning om att också övriga bolag ska göra det. Våren 2014 rapporterar de statsägda bolagen om företagsansvaret för tredje gången i enlighet med den fastställda skyldigheten. Alla företag i vilka staten har bestämmande inflytande rapporterar antingen i samband med sin årsberättelse eller i en separat rapport. År 2013 rapporterade ägarstyrningen två gånger om företagsansvaret till finanspolitiska ministerutskottet som en del av de sedvanliga översikterna över statens bolagsinnehav.

I dagens värld är integreringen av företagsansvaret i affärsverksamheten en nödvändighet och en förutsättning för lönsam verksamhet samt ofta också en betydande konkurrensfördel och källa till innovativa lösningar. Företagsansvaret håller på att bli en allt större framgångsfaktor i företagen och enligt ägarens mening är ansvars-

fullt företagande en möjlighet att öka rörelseresultatet liksom en viktig del av riskhanteringen. Genom att utöva sin ägarmakt vill ägaren främja ett ansvarsfullt verksamhetskoncept och på så sätt öka bolagens ägarvärde.

År 2013 fortsatte avdelningen för ägarstyrning att satsa på företagsansvar och på att utveckla och befästa sitt verksamhetskoncept och sin kompetens. Avdelningen för ägarstyrning har utökat företagets ekonomiska och strategiska analys med frågor om företagsansvar. Ägaren har som mål att bilda sig en oberoende syn på situationen när det gäller företagsansvaret i företagen och även aktivt försöka påverka situationen i sina företag. I ägarstyrningens tillvägagångssätt ingår en aktiv dialog med företagets ledning, och frågor som gäller företagsansvar diskuteras på de sedvanliga bolagsmötena. Dessutom ordnar avdelningen för ägarstyrning regelbundet möten med dem som arbetar med företagsansvarsfrågor i bolagen för att byta erfarenheter och få feedback på sina tillvägagångssätt.

Avdelningen för ägarstyrning ansvarar för styrningen av 27 företag av mycket olika storlek och med verksamhet i flera olika branscher. Skillnaderna mellan de centrala företagsansvarsfrågorna är betydande i företagen. Till detta bidrar bland annat företagets värdekedjor och typen av bransch, internationell inriktning, lokala förhål-

landen och intressenternas förväntningar. De risker och möjligheter som företagsansvaret medför i affärsverksamheten varierar således mellan de olika bolagen.

Den statliga ägaren har som mål att alla – också de minoritetsägda bolagen – ska välja företagsansvar som ett styrande tema för hela affärsverksamheten, integrera det i sin strategi, i riskvärderingen och i arbetet i styrelse- och ledningsgrupper samt ställa upp mål för ansvaret. Ägarstyrningen har betonat vikten av att ställa upp mål och följa upp utfallet vid ledningen av företagsansvaret samt målens betydelse för företagsansvaret som en del av bolagens belöningsystem. Av de bolag som lyder under avdelningen för ägarstyrning har alla ställt upp mål för företagsansvaret. Också styrelsernas roll inom företagsansvaret och ledningen av ansvarsarbetet har betonats. Det är alltid företagets styrelse som har det yttersta ansvaret för företagsansvarsarbetet. Under granskningsperioden stod frågor om företagsansvar allt oftare på styrelsernas agendor, som en del av affärsstrategierna och ledningssystemen. I 76 procent av alla bolag som står under statsrådets kanslis ägarstyrning följer styrelsen kontinuerligt upp frågor om företagsansvar och styrelsen får regelbundna rapporter om frågorna.

Man har i allt större utsträckning börjat granska effekterna av affärsverksamhet med utgångspunkt i företagets hela värdekedja. Till följd av internationaliseringen och de globala leveranskedjorna har också människorettsfrågor samt etiska tillvägagångssätt som motverkar korruption lyfts fram. I synnerhet de risker som är förknippade

med socialt ansvar innebär utmaningar för de komplexa värdekedjorna. Också frågan om till vilket land företagen ska betala skatt har väckt debatt kring de statsägda bolagen. År 2013 rapporterade 24 procent av de företag som lyder under statsrådets kanslis styrningsansvar om sitt skatteavtryck i varje land för sig. Av bolagen meddelade 72 procent att de respekterade de mänskliga rättigheterna. Fem av de bolag som lyder under statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning har förbundit sig att följa Global Compacts principer.

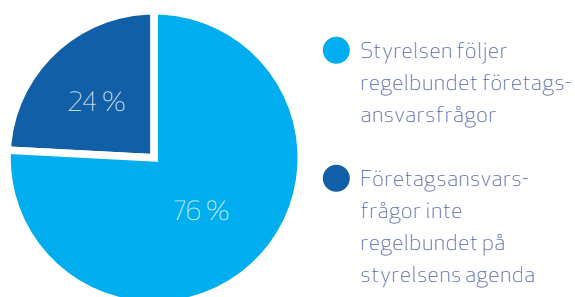
Företagsansvar har blivit en viktig affärsfråga och står allt oftare på bolagsstyrelsernas agendor. Det finns dock mycket som behöver förbättras och den statliga ägarens ansvarsarbete bygger också på principen om ständig utveckling.

Skatteavtryck

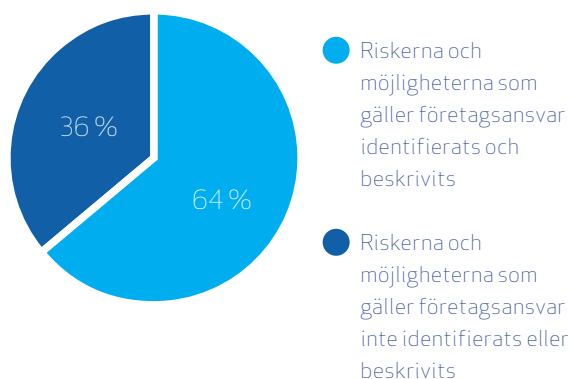
Med tanke på företagsansvaret är det centralt att betalningen av skatter är en genomskinlig och öppen process. Hittills har företagen haft möjlighet att frivilligt redogöra för sina tillvägagångssätt och mål när det gäller beskattningen och till vilken stat skatterna betalas. Bokföringslagen kräver bara att inkomstskatterna redovisas.

Skatt bör betalas till det land dit den till följd av näringsverksamheten ska betalas, inte till det land där beskattningen är lägre. Också koncernstrukturen bör överensstämma med den faktiska verksamheten, så att det inte föreligger någon konflikt mellan den ekonomiska och den juridiska formen.

Företagsansvarsfrågor på styrelsernas agendor

Risker och möjligheter

I internationell affärsverksamhet ger ländernas olika skattesystem och nätverk av skatteavtal möjlighet till skatteplanering. Företagen är inte skyldiga att betala mer skatt än vad som har fastställts i skattelagstiftningen, och internationella företag handlar således inte lagstridigt när de drar nytta av skattesystemen i olika länder.

Med anledning av den offentliga debatten om skatteavtryck gjorde avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli i maj 2013 en utredning enligt skatteslag om vilka skatter som de bolag som avdelningen ansvarar för och som bedriver internationell verksamhet har betalat

i olika länder under 2012. De bolag som hade verksamhet bara i Finland behövde inte besvara frågorna. Uppgifter begärdes av sammanlagt 27 bolag av vilka 12 bolag med internationell verksamhet besvarade frågorna. År 2014 ombads bolagen ge uppgifter enligt skatteslag om de skatter som de betalat i olika länder under 2013. Utredningen omfattar nu alla bolag och i fortsättningen genomförs enkäten varje år efter att bokslutet är klart.

En granskning enligt skatteslag visar att de egentliga inkomstskatterna bara utgör en liten del av de skatter som bolagen betalat. Punktskatter och mervärdesskatter

FIBS undersökning om företagsansvar 2014

Ansvarsfullhet är en allt viktigare faktor i företagen

Vår nyaste undersökning om företagsansvar genomfördes i januari-februari 2014 och är den andra i ordningen. De svar som vi har fått visar att ansvarsfullhet får en allt större betydelse i företagen. Så många som närmare hälften av de företag som besvarat enkäten uppger att ansvarsfullhet är utgångspunkten för deras affärsverksamhet.

Vår undersökning om företagsansvar är den mest omfattande undersökningen av dem som kartlägger ansvarsfullheten i de finländska storföretagen. Målgruppen var ett slumpmässigt urval av verkställande direktörer och personer med ansvar för företagsansvarsfrågor från de 1000 största företagen i Finland. Av dessa besvarade 201 personer enkäten. Merparten av de företag som deltog i undersökningen var aktiebolag, en fjärdedel var börsnoterade företag och närmare hälften företag i industribranschen. En förvånansvärt stor andel, 41 procent, av dem som deltog var verkställande direktörer. Enligt min mening ger detta mycket positiva signaler, eftersom det vittnar om att den högsta ledningen är intresserad av och engagerar sig i ansvarsfullhet.

För affärsverksamheten i företagen har betydelsen av ett ansvarsfullt företagande ökat avsevärt jämfört med förra årets undersökning: 71 procent av de deltagande företagen uppger nu att ansvarsfullhet är en mycket viktig faktor, medan motsvarande siffra året innan var 55 procent. Trots att över 40 procent av företagen uppger att ett

ansvarsfullt agerande har hjälpt dem att öka försäljningen och minska kostnaderna, är det väldigt få som ställer upp ekonomiska mål för sitt företagsansvar.

Investerarnas och ägarnas betydelse som påskyndare av ansvarsprocessen har ökat

Ansvarskompetensen i företagens ledning och styrelser ökar. I en stor del av företagens ledningsgrupper (71 %) och styrelser (63 %) finns redan en eller flera ledamöter som kan hantera ansvarsfrågor. I ledningsgrupperna är den personen oftast den verkställande direktören. Trots att vi formulerade frågan något annorlunda 2013, anser jag att man kan dra slutsatsen att förändringen i styrelserna jämfört med året innan är betydande. Detta är en tydlig signal om att ansvarsfullhet fått större vikt. Av de företag som besvarade enkäten har 44 procent integrerat ansvarsaspekter i ledningens incitaments- och belönings-system, och andelen har ökat.

Även om den högsta ledningen liksom tidigare är den instans som i första hand främjar ett ansvarsfullt agerande

ger det största utfallet. Löneskatter och arbetsgivaravgifter bildar tillsammans den näst största posten.

Statsrådet har preciserat sin ståndpunkt beträffande företagens icke-finansiella uppgifter och landsvisa skatterapportering. Statsrådet förespråkar landsvisa rapporter liksom ökad öppenhet och genomskinlighet i företagens rapportering.

Enligt den statliga ägarens ståndpunkt ingår det i en ansvarsfull företagsverksamhet att skatterna betalas till det land dit de till följd av näringsverksamheten ska betalas. Det är viktigt att bolagen rapporterar om sina skat-

teavtryck till alla intressenter som en del av sin rapport om företagsansvaret samtidigt som de redogör för syftet med sin skatteplanering och sin skattestrategi. Dessutom har beskattningen tagits upp i diskussionen som företagsansvar mellan ägarstyrningen och företagen. Viktiga skattefrågor bör lyftas fram i bolagsstyrelsernas agendor. I skattestrategin bör styrelserna väga in också aspekter såsom anseende, etik och riskhantering.

de i företagen, anser redan över hälften av företagen att investerarna och ägarna är den kraftkälla som styr deras ansvarsarbete. I statsägda bolag har riktlinjerna i statsrådets principbeslut om ägarpolitiken i detta avseende självfallet haft en central betydelse.

Miljön är fortfarande det överlägset viktigaste ansvarstemat

Liksom förra året anser närmare 80 procent av företagen att miljön är det viktigaste ansvarstemat. Ett rättvist agerande som innefattar bl.a. antikorruption, ansvarsfulla upphandlingskriterier och skattebetalning, har stor betydelse för två av tre deltagande företag. Över hälften av företagen uppger att de rapporterar om sitt skatteavtryck. Trots att rapporteringen av skatteavtrycket har diskuterats mycket i offentligheten, är antalet rapporter några procent lägre än året innan. Jag anser att de statsägda bolagen i Finland har varit vägvisare när det gäller såväl många miljöfrågor som rapporteringen av skatteavtrycket.

Hälften av företagen anser behovet av att trygga sina framtida verksamhetsförutsättningar och bygga upp sitt anseende vara de främsta orsakerna till satsningarna på ansvarsfullhet. Däremot ger möjligheten att utveckla nya produkter, tjänster och innovationer bara några få företag orsak att investera i ansvarsfullhet. Detta visar att den tilltagande globala trenden att utveckla affärsmässigt lönsamma lösningar på samhällsproblem ännu inte har slagit igenom hos oss.

MIKKO ROUTTI

Integreringen av ansvarsfullhet i hela affärsverksamheten är den största utmaningen för ledningen

Under året har utvecklingen varit positiv när det gäller hanteringen av ansvarsfullhet i leveranskedjorna. Bara 29 procent av företagen ser detta som det besvärligaste ansvarstemat, medan siffran året innan var 34 procent. Ansvarskommunikation, arbetstillfredsställelse och arbetshälsa samt

hanteringen av miljökonsekvenser upplevs däremot som mer krävande teman än tidigare. Den största utmaningen när det gäller styrningen av ansvarsfrågor har blivit integreringen av ansvarsfullhet i affärsverksamheten. Enligt hälften av de företag som deltog i undersökningen är det en svår fråga. Glädjande nog har företagen också infört rutiner till skydd för de mänskliga rättigheterna, även om frågan inte återfinns bland de viktigaste utmaningarna.

Ansvarsteman diskuteras livligt i offentligheten, och jag tror att deras betydelse för företagen kommer att fortsätta växa. Jag delar till fullo den statliga ägarens ståndpunkt om att ett ansvarsfullt företagande främjar den företagsekonomiska lönsamheten i företagen. Jag hoppas verkligen att våra undersökningar om företagsansvar under de kommande åren ska visa att företagen i allt större utsträckning börjar ställa upp konkreta och omfattande ekonomiska mål för sitt ansvarsarbete.

MIKKO ROUTTI

Verksamhetsledare, FIBS – nätverket för företagsansvar

FÖRDELNINGEN AV DE STATSÄGDA BOLAGEN

BOLAG

Statsrådets kanslis centraliserade ägarstyrning

KOMMERSIELLT VERKSAMMA

PLACERARINTRESSE

BOLAGSGRUPP 1a

Altia Abp
Art and Design City Helsinki Oy Ab
Destia Ab
Ekokem Oy Ab
Kemijoki Oy
Nordic Morning Abp
Raskone Ab

SOLIDIUMS INNEHAV

Elisa Abp
Kemira Oyj
Metso Abp
Outokumpu Oyj
Outotec Oyj
Rautaruukki Abp
Sampo Abp
Stora Enso Oyj
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj
TeliaSonera AB
Tieto Abp
Valmet Abp

STRATEGISKT INTRESSE

BOLAGSGRUPP 1b

Arctia Shipping Ab
Boreal Växtförädling Ab
Finnair Abp
Fortum Abp
Gasum Oy
Itella Abp
Leijona Catering Oy
Meritaito Ab
Motiva Oy
Neste Oil Abp
Patria Abp
Finlands Färjetrafik Ab
Finska Centralen för
Utsädespotatis Ab
Ab Myntverket i Finland
Suomen Viljava Oy
Vapo Oy
VR-Group Ab

I slutet av året ansvarade avdelningen för ägarstyrning för sammanlagt 27 bolag. Av dessa var tre börsnoterade bolag (Finnair Abp, Fortum Abp, Neste Oil Abp) och tre bolag med specialuppgifter (Solidium Oy, Governia Oy, Suomen Erillisverkot Oy). År 2013 sålde staten sin ägarandel på 9 procent i Arek Oy, som utvecklar systemtjänster för arbetspensionsbranschen. I slutet av 2013 ansvarade andra ministerier för ägarstyrningen av 21 bolag.

Avdelningen för ägarstyrning ansvarar för holdingbolaget Solidium, som ägs i sin helhet av staten. I Solidiums portfölj ingick i slutet av 2013 tolv börsnoterade bolag i vilka Solidium var minoritetsägare. Antalet börsbolag ökade med ett när Metso i årsskiftet 2013–2014 genom partiell delning delades upp i Metso och Valmet.

År 2013 slutfördes arbetet med att fastställa specialuppgifterna och de strategiska intressena för de olika bolagen. Definitionerna publicerades på ägarstyrningens webbsidor våren 2013. Ekokem Oy Ab ströks från listan över bolag som betraktas som strategiska och tre universitetsfastighetsbolag övergick från att ha varit bolag med specialuppgifter till kategorin strategiska bolag.

Ägarstyrning vid olika ministerier

BOLAG MED SPECIALUPPGIFTER		STRATEGISKT INTRESSE	
BOLAGSGRUPP 2		BOLAGSGRUPP 2	
Alko Ab	SHM	Fingrid Oyj	FM
Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab	FM	Aalto Universitetsfastigheter Ab	FM
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	UKM	Helsingfors Universitetsfastigheter Ab	FM
Finavia Abp	KM	Finlands Universitetsfastigheter	FM
Finnpilot Pilotage Ab	KM		
Finnvera Abp	ANM		
Governia Oy	SRK		
Hansel Ab	FM		
Haus Kehittämiskeskus Oy	FM		
Hästinstitut Ab	UKM		
Kommunfinans Abp	MM		
Solidium Oy	SRK		
Suomen Erillisverkot Oy	SRK		
Suomen Ilmailuopisto Oy	UKM		
Finlands Industriinvestering Ab	ANM		
Tietokarhu Oy	FM		
Fonden för industriellt samarbete Ab	UM		
Veikkaus Ab	UKM		
Yleisradio Oy	KM		
Yrityspankki Skop Oyj	FM		

Grunduppgifter om portföljbolagen

	Omsätt- ning	Rörelsevinst	Rörelsevinst %	Balansomslutning
Börsbolag				
Finnair	2 400,3	-8,8	-0,4 %	2 200,6
Fortum	6 056,0	1 712,0	28,3 %	24 420,0
Neste Oil	17 462,0	632,0	3,6 %	7 040,0
Onoterade kommersiella bolag				
Altia	475,5	0,7	0,1 %	577,7
Arctia Shipping	63,0	17,5	27,8 %	175,6
Art and Design City Helsinki	0,4	0,0	3,9 %	0,5
Boreal Växtförädling	9,4	0,7	7,9 %	10,2
Destia	489,7	18,9	3,9 %	220,1
Ekokem	196,0	28,1	14,3 %	278,6
Gasum	1 147,5	36,8	3,2 %	768,6
Itella	1 976,8	9,9	0,5 %	1 415,7
Kemijoki	35,0	-4,6	-12,6 %	457,8
Leijona Catering	65,3	4,0	6,1 %	21,3
Meritaito	26,8	-2,7	-10,1 %	29,3
Motiva	8,6	0,5	6,1 %	4,4
Nordic Morning	121,3	4,0	3,3 %	89,3
Patria	824,8	97,1	11,8 %	786,5
Raskone	91,5	1,8	2,0 %	35,9
Finlands Färjetrafik	47,1	8,2	17,5 %	43,0
Myntverket i Finland	97,3	-6,4	-6,6 %	76,6
Finska Centralen för Utsädespotatis	3,9	0,4	9,0 %	3,3
Suomen Viljava	16,7	2,6	15,9 %	25,2
Vapo	616,7	31,7	5,1 %	840,5
VR-Group	1 421,2	70,6	5,0 %	1 808,8
Bolag med specialuppgifter				
Governia	124,6	12,2	9,8 %	473,3
Solidium		65,5		
Suomen Erillisverket	38,5	-0,8	-2,10 %	135,6

*) CAGR (Arctia Shipping, Meritaito, Finlands Färjetrafik 2010–2013, Leijona Catering 2012–2013)

Soliditet %	Avkastning på eget kapital %	Avkastning på sysselsatt kapital %	Nettoskuldsättningsgrad %	Personal	Statens avkastning 2009–2013 %*)
32 %	1,5 %	2,3 %	77,6 %	5 803	-10,1 %
44 %	12,0 %	9,2 %	74 %	9 886	7,3 %
42 %	19,1 %	13,4 %	43 %	5 049	9,3 %
29 %	-1,7 %	3,5 %	65 %	1 074	8,9 %
71 %	11,7 %	12,5 %	-12 %	279	10,6 %
86 %	4,2 %	5,7 %	-103 %	3	5,1 %
78 %	5,2 %	10,5 %	-54 %	72	9,7 %
44 %	18,9 %	20,2 %	-51 %	1 515	0,7 %
53 %	14,8 %	13,9 %	32 %	479	12,6 %
52 %	8,3 %	6,3 %	40 %	273	12,4 %
47 %	1,1 %	1,4 %	21 %	27 253	-0,5 %
19 %	-7,9 %	-10,9 %	385 %	218	-7,7 %
73 %	22,9 %	27,5 %	-79 %	485	33,7 %
70 %	-13,1 %	-10,9 %	11 %	222	7 %
64 %	16,3 %	22,7 %	-47 %	68	14 %
42 %	11,9 %	8,0 %	17 %	668	5,6 %
49 %	20,6 %	25,6 %	-4 %	3 614	14,7 %
27 %	15,5 %	9,5 %	66 %	749	-12,7 %
71 %	20,3 %	27,9 %	-17 %	288	91,5 %
51 %	-17,3 %	-8,9 %	59 %	221	-5,4 %
47 %	15,5 %	10,5 %	22 %	13	15,4 %
81 %	8,8 %	10,9 %	5 %	88	12,6 %
37 %	5,7 %	4,7 %	127 %	1 118	1,9 %
84 %	4,5 %	5,1 %	-18 %	10 234	2,5 %
29 %	4,4 %	3,5 %	169 %	253	
89 %				11	
86 %	-0,4 %	-0,6 %	-18,5 %	110	

Utveckling av portföljens marknadsvärde

Utvecklingen av statens aktieportfölj

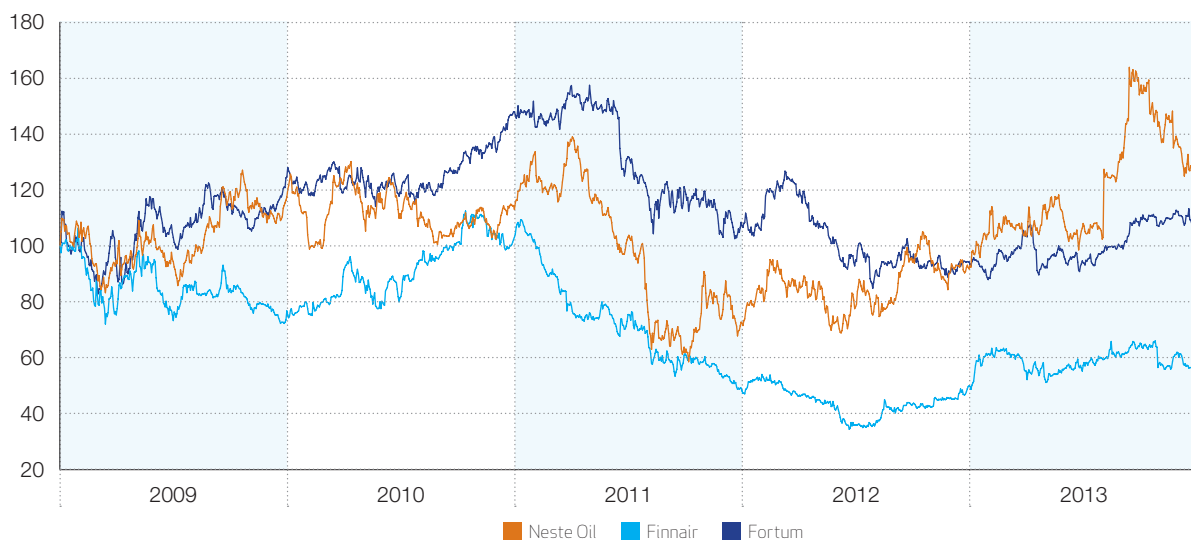
Marknadsvärdet av statens direkta innehav i börsbolag (Finnair Abp, Fortum Abp, Neste Oil Abp) steg år 2013 med 1,7 miljarder euro, dvs. 22,3 procent. I slutet av 2013 var portföljens marknadsvärde 9 543 (7 806) miljoner euro. Generalindex på Helsingforsbörsen steg år 2013 med 26,5 procent. I synnerhet Neste Oils marknadsvärde

utvecklades bra. År 2013 steg aktiekursen med 47 procent tack vare den positiva utvecklingen av förnybara bränslen. Totalavkastningen av statens direkta innehav i börsbolag uppgick till 29,5 procent. Under granskningsperioden steg avkastningsindex på Helsingforsbörsen med 32,2 procent.

MARKNADSVÄRDET AV STATENS BÖRSINNEHAV 31.12.2013 OCH 31.12.2012

	Statens ägarandel	31.12.2013		31.12.2012	
		Innehavets marknadsvärde, mn euro	Vikt i portföljen	Innehavets marknadsvärde, mn euro	Vikt i portföljen
Finnair	55,8 %	198	2 %	170	2 %
Fortum	50,8 %	7 499	79 %	6 381	82 %
Neste Oil	50,1 %	1 846	19 %	1 255	16 %
Sammanlagt		9 543		7 806	
Solidiums innehav, marknadsvärde		8 172		7 176	
Sammanlagt		17 715		14 982	

UTVECKLINGEN AV MARKNADSVÄRDET AV STATENS DIREKTÄGDA BOLAG 2009–2013

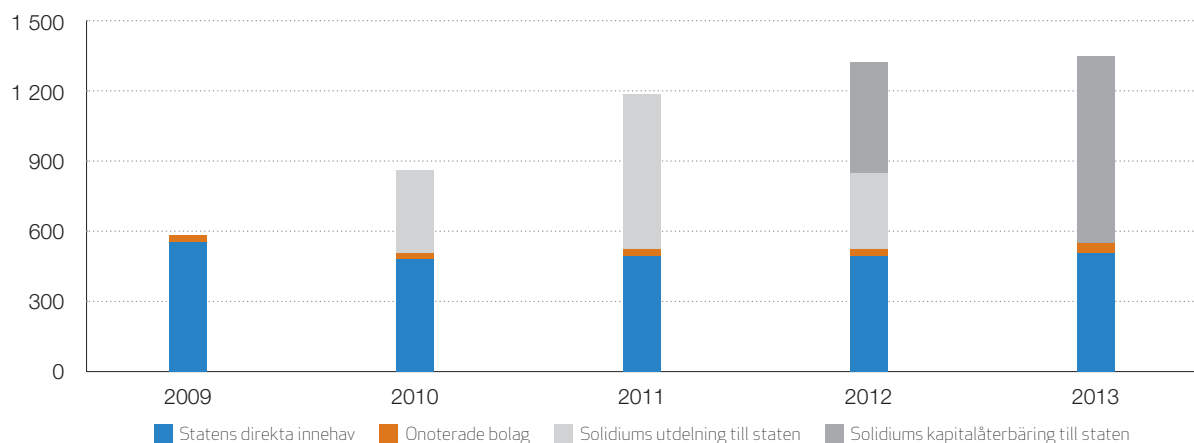

Under 2013 betalade de bolag som står under statsrådets kanslis ägarstyrning 1 352,8 (1 324,3) miljoner euro i utdelning till staten. Av beloppet utgjordes den största delen av Solidiums vinstutdelning på 800 miljoner euro samt Fortums utdelning som 2013 uppgick till 451 miljoner euro. År 2013 betalade de onoterade kommersiella bolagen sammanlagt 45,9 (28,4) miljoner euro i utdelning till staten.

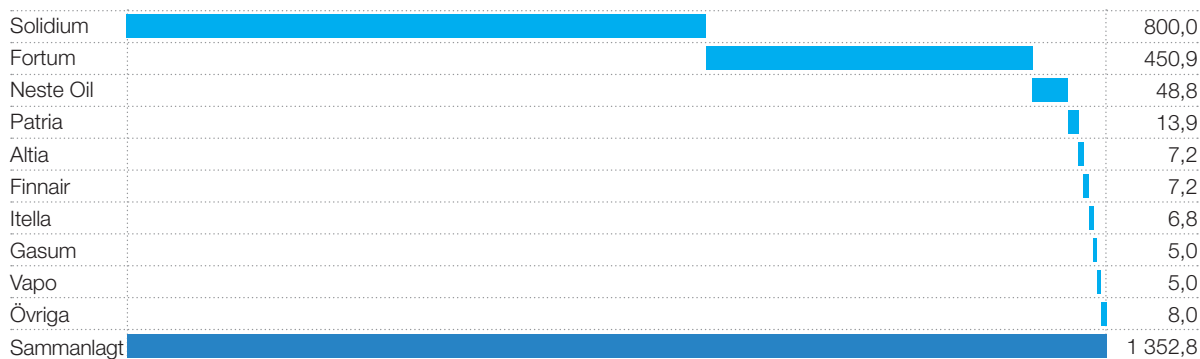
År 2013 kommer det belopp som de direktägda börsbolagen delar ut till staten att stiga till 579,5 (506,9) miljoner euro. Fortums utdelning stiger till 1,1 euro per

aktie, vilket ökar utdelningen till staten med 45 miljoner euro och Neste Oils utdelning stiger till 0,68 euro per aktie från 0,35 euro året innan, vilket ökar utdelningen till staten med 35 miljoner euro. Finnair betalar ingen utdelning för 2013. Det belopp som de onoterade kommersiella bolagen betalar i utdelning 2013 till 70,9 (45,9) miljoner euro. Ökningen beror i första hand på större utdelning från VR-Group och Patria. År 2013 betalade VR-Group 30 (0) miljoner euro och Patria 27,8 (13,9) miljoner euro i utdelning.

VINSTUTDELNING TILL STATSRADETS KANSLI SAMMANLAGT 2009–2013, MN EURO

VINSTUTDELNING TILL STATSRADETS KANSLI 2013 ENLIGT BOLAG, MN EURO

Utdelningsavkastningen från börsbolag där staten hade direkt innehav var 6,1 (6,5) procent. Portföljens utdelningsavkastning översteg avkastningen för de bolag som var noterade på Helsingforsbörsens huvudlista, som var 4,6 (4,9) procent. År 2013 var utdelningsrelationen för de direktägda portföljbolagen 65,8 (63,3) procent. Hela börsens utdelningsrelation var rekordhög, 79,1 (67,5) procent.

BOLAGS- ÖVERSIKTER

I slutet av 2013 ansvarade avdelningen för ägarstyrning för tre börsnoterade bolag, 21 onoterade kommersiella bolag och tre bolag med specialuppgifter. Infografiken på denna sida åskådliggör storleksklassen av dessa företag enligt deras omsättning.

PORTFÖLJBOLAGENS STORLEK

Omsättning, M€

Statens ägarandel, %

2 400

Finnair Abp

55,8 %

6 056

Fortum Abp

50,8 %

17 462

Neste Oil Abp

50,1 %

1 976,8

Itella Abp

100 %

1 421,2

VR Group Ab

100 %

1 147,5

Gasum Oy

24 %

824,8

Patria Abp

73,2 %

616,7

Vapo Oy

50,1 %

489,7

Destia Ab

100 %

475,5

Altia Abp

100 %

196

Ekokem Oy Ab

34,08 %

124,6

Governia Oy

100 %

121,3

Nordic Morning Abp

100 %

97,3

Ab Myntverket i Finland

100 %

91,5

Raskone Ab

85 %

65,3

Leijona Catering Oy

100 %

63

Arctia Shipping Ab

100 %

47,1

Finlands Färjetrafik Ab

100 %

38,5

Suomen Erillisverket Oy

100 %

36,5

Kemijoki Oy

50,1 %

26,9

Meritaito Ab

100 %

16,7

Suomen Viljava Oy

100 %

9,4

Boreal Växtfördling Ab

60,75 %

8,6

Motiva Oy

100 %

3,9

Finska Centralen
för Utsädespotatis Ab

22 %

0,4

Art and Design City Helsinki Oy Ab

35,2 %

SOLIDIUM INGÅR INTE I ÖVERSIKTEN.

FINNAIR ABP

Statens ägarandel:	55,8 %
Strategiskt intresse i innehavet:	säkerställa att trafiksystemet fungerar, upprätthålla tillräckligt med heltäckande internationella flygförbindelser med Helsingfors-Vanda flygplats som bolagets hemmabas
Styrelseordförande:	Klaus W. Heinemann
Styrelseledamöter:	Maija-Liisa Friman, Jussi Itävuori, Harri Kerminen, Gunvor Kronman, Jaana Tuominen, Nigel Turner
Verkställande direktör:	Pekka Vauramo
Bransch:	flygbolag
Huvudort i Finland:	Vanda

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	2 400	2 449
Rörelsevinst*	M€	-8,8	34
Rörelsevinst %	%	-0,4	1,4
Balansomslutning	M€	2 201	2 231
Soliditet	%	32,0	35,4
Nettoskulsättningsgrad**	%	77,6	77,8
Avkastning på eget kapital	%	1,5	1,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	2,3	2,8
Antal anställda totalt 31.12		5 803	6 368
Antal anställda i Finland (cirka)		5 093	5 728
Utdelning totalt	M€	0	12,7
Utdelning till staten	M€	0	7,2
Investeringar	M€	42	41
Betalda skatter	M€	2,7	0,1

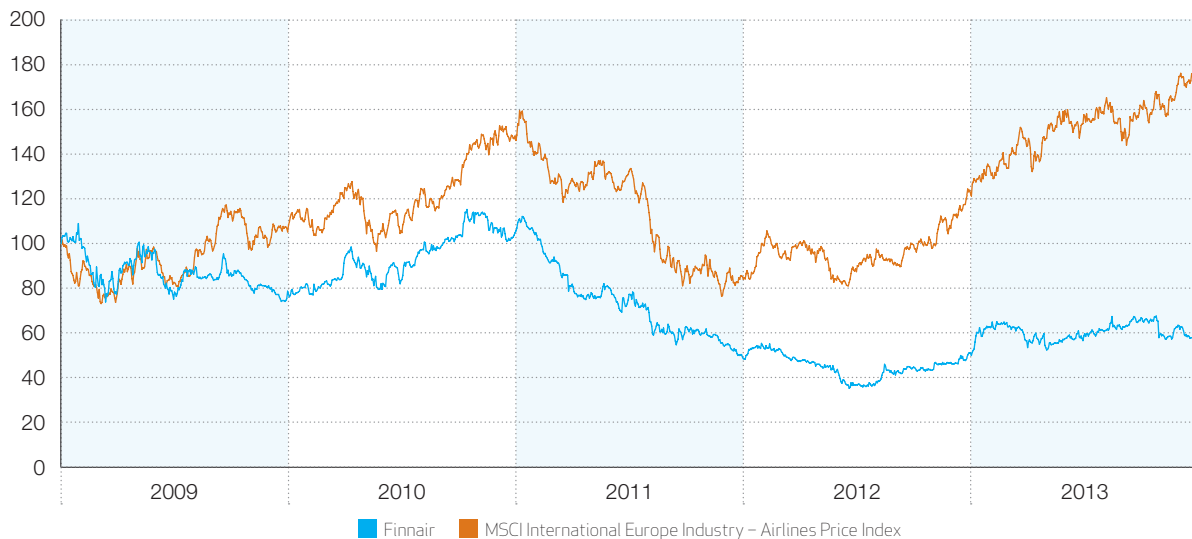
Verkställande direktör
Pekka Vauramo

”Finnair är ett starkt varumärke som vi vill utveckla samtidigt som bolaget går igenom den största – och i viss mån också den mest smärtsamma – förändringen i sin historia.”

* Ägarstyrningen rapporterar rörelsevinsten som innefattar bl.a. värdeförändringar på derivat och försäljningsvinster

** Innefattar beräknade leasingavgifter för de kommande sju åren

AKTIEKURS 2009–2013

Finnair är en koncern i resebranschen som erbjuder reguljärflyg, semesterflyg, resebyråtjänster och frakttjänster i Finland och utomlands. Finnair har en geografisk konkurrensfördel i trafiken mellan Europa och Sydostasien på grund av Helsingfors-Vanda flygplats läge. Bolaget flyger till 60 destinationer i Europa och 13 destinationer i Asien. År 2013 härrörde över 40 procent av avkastningen från Finnairs passagerartrafik från Asien. Bolaget transporterade 9,3 (8,8) miljoner passagerare och 147 (148) miljoner kilo frakt.

Under 2012 fortsatte Finnair att genomföra sitt omstrukturerings- och sparprogram. Bolaget hade 2011 inlett ett program med målet att före utgången av 2014 uppnå bestående besparingar på 140 miljoner euro. Målet uppnåddes i förtid, redan före utgången av juni 2013. Det andra sparprogrammet, som offentliggjordes i oktober 2012, hade som mål att bolaget före utgången av 2014 ska ha sparat 60 miljoner euro. Totalt vill bolaget således uppnå bestående besparingar på 200 miljoner euro jämfört med kostnadsnivån per enhet 2010. I slutet av 2013 hade bolaget sparat in 155 miljoner euro. Av de återstående planerade besparingarna gäller 35 miljoner euro kostnaderna för flygande personal och cirka 8 miljoner euro kostnaderna för teknisk personal och kundservicepersonal. Besparingarna ska diskuteras med personalgrupperna i enlighet med vad parterna kommit överens om vid kollektivavtalsförhandlingarna 2013. I mars 2014 inledde bolaget samarbetsförhandlingar för den händelse att man vid de pågående förhandlingarna inte uppnår ett tillräckligt bra resultat. Behovet av besparingar bedöms gälla sammanlagt 680 personer i kabinpersonalen och inom administrationen. I slutet av april avbröts förhandlingarna med kabinpersonalen utan att parterna lyckats enas om tillräckliga åtgärder för en bestående sänkning av kostnadsnivån. För att uppnå sparmålen tvingas bolaget därför gå vidare via samarbetsförhandlingar. Med tanke på Finnairs konkurrenskraft är det nödvändigt att öka effektiviteten och sänka kostnadsnivån.

Också andra europeiska nätverksflygbolag än Finnair genomför för närvarande sparprogram. En omstrukturering pågår inom flygbranschen med ökad konkurrens som följd. Nätverksbolagen söker samarbetslösningar framför allt i fjärrtrafiken. Också Finnair har gått med i samarbetsprojekt kring trafiken över Nordatlanten och

Finnair fortsatte att genomföra sitt omstrukturerings- och sparprogram.

flyg till Japan. Trots den svaga ekonomiska situationen ökade efterfrågan på flygresor i Europa under 2013. Lika så ökade efterfrågan på passagerartrafik mellan Europa och Asien. Inom Europa var kapacitetsökningen måttlig, men i Asientrafiken öppnade många konkurrerande flygbolag nya rutter.

EKONOMISK UTVECKLING

Rörelseresultatet blev negativt

Finnairs omsättning sjönk med 2,0 procent jämfört med 2012. Kursen för den japanska yenen, som är en viktig valuta för bolaget, var hela året låg i förhållande till euron, vilket minskade försäljningsinkomsterna. Den försvagade efterfrågan på semester- och fraktttrafik samt strejkhoten i slutet av året bidrog till en sänkning av omsättningen. Bolagets rörelseresultat var negativt. Intäkterna av flygverksamheten försämrades. Kostnaderna per enhet utan bränslekostnader sjönk till följd av sparåtgärderna. Bränslet är bolagets största enskilda kostnadspost och bränslekostnaderna utgjorde 28 procent av omsättningen. Bolagets omsättning var 2 400 (2 449) miljoner euro och det operativa rörelseresultatet -5 (43)

miljoner euro, dvs. -0,2 (1,8) procent av omsättningen. Periodens resultat var 11 (11) miljoner euro efter att bolaget sålt aktierna i Norwegian Air Shuttle ASA, vilket gav en försäljningsvinst på 34 miljoner euro. År 2013 var affärsverksamhetens nettopenningflöde 107 (155) miljoner euro, och bolagets finansiella ställning var fortsatt god. I bolagets eget kapital ingick ett hybridlån på 120 miljoner euro som hade emitterats i november 2012.

I slutet av 2013 hade Finnair nio procent färre anställda än ett år tidigare. Antalet anställda minskade till följd av strukturomvandlingen.

Den globala flygtrafiken förväntas fortsätta växa, och tillväxten är snabbast på marknader i utveckling. Framför allt från Kina förväntas stora mängder nya passagerare. Asienmarknaden kommer också framöver att utgöra grunden för Finnairs tillväxtstrategi. Finnairs vision är att vara ledande i Norden och det mest attraktiva alternativet i trafiken mellan Asien och Europa. Bolaget har som mål att fördubbla avkastningen av Asientrafiken under 2010–2020. Bolaget försöker nå målet genom att bygga upp ett partnerskapsnätverk och själv koncentrera sig på sin kärnverksamhet. Utan Asienstrategin skulle Finnair ha betydligt sämre möjligheter att upprätthålla ett ruttnätverk mellan Finland och övriga Europa.

I Finnairs flygflotta ingår 45 plan, av vilka 15 används för långdistansflygningar. Planen har en medelålder på något över tio år. Dessutom äger bolaget 25 plan som opereras av andra bolag. Medelåldern på dessa plan är

cirka fem år. Investeringarna i flottan har finansierats med långfristiga lån och finansiell leasing. Under 2013 fick Finnair tillgång till tre nya plan som ska ersätta den gamla materielen och är avsedda för semestertrafiken och ruttrafiken i Europa. Ytterligare två plan av samma typ levereras i början av 2014. Leveransen av de nya bredbukiga planen, som ska förnya långdistansflottan, börjar levereras under senare delen av 2015. Dessutom måste bolaget snart fatta beslut om huruvida det ska förnya sin flotta av plan med smal flygplanskropp. Investeringarna är synnerligen viktiga för Finnairs konkurrenskraft, eftersom de nya planen har en avsevärt mycket bättre bränsleeffektivitet än de nuvarande planen.

FÖRETAGSANSVAR

Ansvarsfullhet ett centralt element i Finnairs strategiska ledning

Ansvarsfullhet är ett centralt element i Finnairs strategiska ledning. Finnair upprättar ansvarsrapporter i enlighet med anvisningen Global Reporting Initiative (GRI) och deltar i projektet Carbon Disclosure Project (CDP) Leadership Index. Enligt bolaget hör passagerarnas och personalens säkerhet, bränsleeffektiviteten och konkurrenskraften till de faktorer som har störst betydelse för såväl intressenterna som bolagets ledning. Ur bolagets synvinkel är personalfrågor synnerligen viktiga med anledning av den omfattande omstruktureringen, och bolagets ledning har fastslagit samarbete och öppenhet som sina verksamhetsprinciper. Bolaget förutsätter att alla samarbetspartners iakttar de etiska reglerna samt övervakar att säkerhets- och kvalitetskriterierna uppfylls.

Finnair har som mål att fördubbla avkastningen av Asientrafiken under 2010–2020.

FORTUM ABP

Statens ägarandel:	50,8 %
Strategiskt intresse i innehavet:	säkerställa att produktionen av el fungerar utan avbrott också i exceptionella förhållanden
Styrelseordförande:	Sari Baldauf
Styrelseledamöter:	Christian Ramm-Schmidt, Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola, Kim Ignatius, Petteri Taalas, Jyrki Talvitie
Verkställande direktör:	Tapio Kuula
Bransch:	samhällsservice
Huvudort i Finland:	Esbo, Lovisa, Havs-Björneborg, Ule älv, Träskända, Joensuu, Imatra

NYCKELTAL

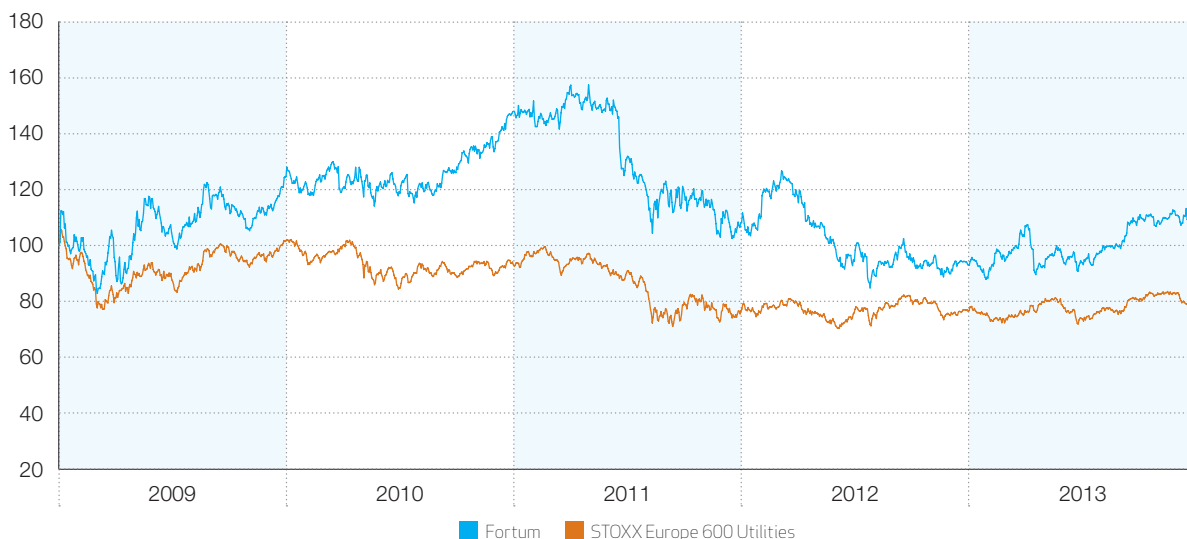
		2013	2012
Omsättning	M€	6 056	6 159
Rörelsevinst	M€	1 712	1 874
Rörelsevinst %	%	28,3	30,4
Jämförbar rörelsevinst	M€	1 607	1 752
Balansomslutning	M€	24 420	24 561
Soliditet	%	43,7	43,3
Nettoskuldsättningsgrad	%	73,6	73,4
Avkastning på eget kapital	%	12,0	14,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,2	10,2
Antal anställda totalt		9 886	10 371
Antal anställda i Finland		2 477	2 647
Utdelning totalt	M€	977	888
Utdelning till staten	M€	496	451
Investeringar	M€	1 299	1 574
Betalda skatter	M€	229	269

Verkställande
direktör
Tapio Kuula

”År 2013 innebar ett utmanande verksamhetsfält, men för Fortums del var året tillfredsställande. Trots en försämring av det jämförbara rörelseresultatet var vårt operativa kassaflöde mycket starkt, och våra investeringar i såväl Europa som Ryssland fortsatte målmedvetet.”

AKTIEKURS 2009–2013

Fortum är ett energibolag med ett starkt engagemang i hållbar utveckling. Bolaget producerar, säljer och distribuerar el och värme samt erbjuder experttjänster på energiområdet. Fortum är den tredje största elproducenten i Norden och ett av elbolagen i Europa med lägst utsläpp. Som värmeproducent hör Fortum till de största i världen. Fortums verksamhet är koncentrerad till de nordiska länderna, Ryssland, Polen och de baltiska länderna. Europas integrerade och Asiens snabbt växande energimarknader kommer att ge nya tillväxtmöjligheter i framtiden.

Enligt Fortums strategi bygger kärnverksamheten på bolagets gedigna kompetens inom koldioxidfri produktion av kärnkraft och vattenkraft och inom energieffektiv samproduktion av el och värme. Fortums strategi är baserad på tre huvudfaktorer. Genom sin strategi vill bolaget stärka den nordiska kärnverksamheten, skapa en stabil tillväxt i Ryssland och bygga en grund för framtida tillväxt. Vid sidan av koldioxidfri produktion av vatten- och kärnkraft samt energieffektiv samproduktion av el och värme utvecklar Fortum återvinningen och användningen av biobränslen samt undersöker möjligheterna för sol- och vågkraft. År 2013 investerade bolaget i ett fem megawatts solkraftverk i Indien. Bolaget har som mål att utveckla sin kompetens i Indien och i elproduktion som baseras på solenergi.

Under 2013 var marknadssituationen fortsatt utmanande. Konjunkturedgången och den försvagade efter-

frågan på industriell påverkade efterfrågan på el. År 2013 låg elförbrukningen i Norden något under nivån året innan, 386 terawattimmar. Produktionen vid Fortum präglades av en svag vattenkraftssituation, men en god tillgång på kärnkraft. Totalt sett sjönk elproduktionen till 68,7 (73,1) TWH. Den subventionerade produktionen av förnybar energi har ökat kraftigt, vilket också i hög grad påverkat verksamhetsförutsättningarna.

År 2013 tog Fortum i drift fem nya produktionsanläggningar i Nordeuropa. På grund av den dåliga lönsamheten vid kolkraftverket i Ingå beslutade Fortum upphöra med elproduktionen.

Fortums investeringsprogram i Ryssland gick framåt under 2013 och bolaget tog två nya kraftverk i Nyagan i västra Sibirien i kommersiell drift. I slutet av 2013 hade fem av åtta enheter tagits i drift. Under de närmaste åren kommer den ryska marknaden att vara ett viktigt tillväxtområde för Fortum. Investeringsprogrammet förväntas bli klart under förra delen av 2015. Marknadssituationen i Ryssland var likaså krävande, och till det bidrog den ekonomiska regressionen. Dessutom innebar den låga rubelkursen en utmaning för Fortums resultatförmåga.

Fortums granskning av den framtida affärsverksamheten för överföring av el blev klar, och bolaget meddelade om försäljningen av elnät i Finland. Fortum sålde sitt kraftnät i Finland till Suomi Power Networks Oy för 2,55 miljarder euro. I april 2014 meddelade bolaget om sitt beslut att sälja också sin elöverförings- och värmeverksamhet i Norge. Det skuldfria priset på arrangemanget var 340 miljoner euro.

EKONOMISK UTVECKLING

Effektiviseringsprogrammet bidrog till det ökade kassaflödet

Omsättningen 2013 sjönk med 1,7 procent till 6 056 (6 159) miljoner euro. Den jämförbara rörelsevinsten sjönk till 1 607 (1 752) miljoner euro. Kassaflödet från affärsverksamheten var starkt och ökade till 1 836 (1 382) miljoner euro. Till ökningen bidrog i sin tur det effektiviseringsprogram som bolaget inlett 2012 och som har som mål att förbättra kassaflödet med en miljard euro under 2013–2014.

Som ett led i effektiviseringsprogrammet har Fortum avyttrat egendomsposter som inte ingår i kärnverksamheten, frigjort rörelsekapital och lättat på kostnadsstruk-

Under 2013 var
marknadssituationen
fortsatt utmanande.

Hållbar utveckling är en konkurrensfördel för Fortum.

turen. I slutet av 2013 hade programmet kommit halvvägs. Bolaget framhåller programmets betydelse i den krävande marknadssituationen där de yttre faktorerna inte stöder bolaget.

Den främsta orsaken till att Fortums resultat försämrades var divisionen Powers låga vattenkraftsvolymer. År 2013 var divisionens jämförbara rörelsevinst 858 (1 146) miljoner euro. Under 2013 var det genomsnittliga systempriset på el 38,1 (31,2) euro/MWh. Divisionen uppnådde ett partiförsäljningspris på 46,4 euro, vilket var 1,8 euro/MWh högre än 2012.

På grund av ett betydande överutbud var priserna på utsläppsrätter låga 2013. Backloading av utsläppsrätter som ska auktioneras ut godkändes i årsskiftet 2013–2014. Överföringen gäller 900 miljoner utsläppsrätter.

Rysslandsdivisionens jämförbara rörelsevinst steg till 156 (68) miljoner euro. Effekten av kapaciteten enligt CSA-avtalet var 163 (87) miljoner euro. I den jämförbara rörelsevinsten ingår en kompensation på 40 miljoner euro på grund av byggförseningar. Enheten Nyagan 1 har gett kapacitetsavgifter sedan början av 2013 och Nyagan 2 sedan början av december. Enheten Nyagan 3 blir klar enligt bolaget i slutet av 2014. Fortum har som mål att under 2015 uppnå en årlig rörelsevinstdnivå på cirka 500 miljoner euro i Rysslandsdivisionen. I nuvarande marknadssituation är målet en stor utmaning.

Fortums mål för kapitalavkastningen stannade under målnivån. Avkastningen på sysselsatt kapital var 9,2 procent, medan målnivån låg på 12 procent. Avkastningen på eget kapital uppgick till 11,9 procent och målnivån var 14 procent. Förhållandet mellan den jämförbara net-

toskulden och rörelseresultatet före avskrivningar var 3,4 procent, vilket överskred bolagets strategiska mål, som var 3,0 procent. För räkenskapsperioden betalade Fortum 1,1 (1,0) euro/aktie i utdelning.

FÖRETAGSANSVAR

Hållbar utveckling är en integrerad del av Fortums verksamhetpraxis och ledningssystem

Hållbar utveckling är en hörnsten i Fortums strategi och hållbar affärsverksamhet en konkurrensfördel för bolaget. I sin affärsverksamhet beaktar Fortum jämlikt sitt ekonomiska och sociala ansvar och sitt ansvar för miljö såväl i sin verksamhet som för hela värdekedjans del. Hållbar utveckling är en integrerad del av Fortums verksamhetpraxis och ledningssystem. Ledningen för Fortum har utvecklat en systematisk hantering av hållbar utveckling. Fortum är med i flera index för hållbar utveckling.

Det centrala med tanke på en hållbar utveckling är för Fortums del att hejda klimatförändringen och förbättra resurseffektiviteten. År 2013 var cirka 88 procent av Fortums elproduktion i EU koldioxidfri. När det gäller miljömålen är situationen dock krävande och de specifika utsläppen av koldioxid från den totala energiproduktionen har fortsatt växa till följd av den ökade användningen av fossila bränslen och försämrad effektivitet i bränsleanvändningen.

I fråga om det sociala ansvaret betonades vikten av leveranssäkerhet och säkerhet i arbetet. Säkerhetsnivån för bolagets egen personal förbättrades. Entreprenörernas säkerhet är en stor fråga för bolaget och 2014 lyftes den fram som en nyckelindikator. Bolaget har utvecklat bedömningen av sin verksamhet ur ett människorättsperspektiv och inkluderat principerna om mänskliga rättigheter också i de processer som styr upphandlingen. Fokus har lagts på att säkerställa ansvarsfullheten vad gäller affärspartnarna och leveranskedjan, och detta kommer att bli allt viktigare i framtiden.

NESTE OIL ABP

Statens ägarandel:	50,1 %
Strategiskt intresse i innehavet:	att trygga den rikstäckande bränsleförsörjningen också i exceptionella förhållanden med beaktande av försörjningsberedskapsaspekter
Styrelseordförande:	Jorma Eloranta
Styrelseledamöter:	Per-Arne Blomqvist, Maija-Liisa Friman, Laura Raitio, Jean-Baptiste Renard, Willem Schoeber, Kirsi Sormunen
Verkställande direktör:	Matti Lievonen
Bransch:	energiindustri
Huvudort i Finland:	Esbo, Borgå, Nådendal

NYCKELTAL

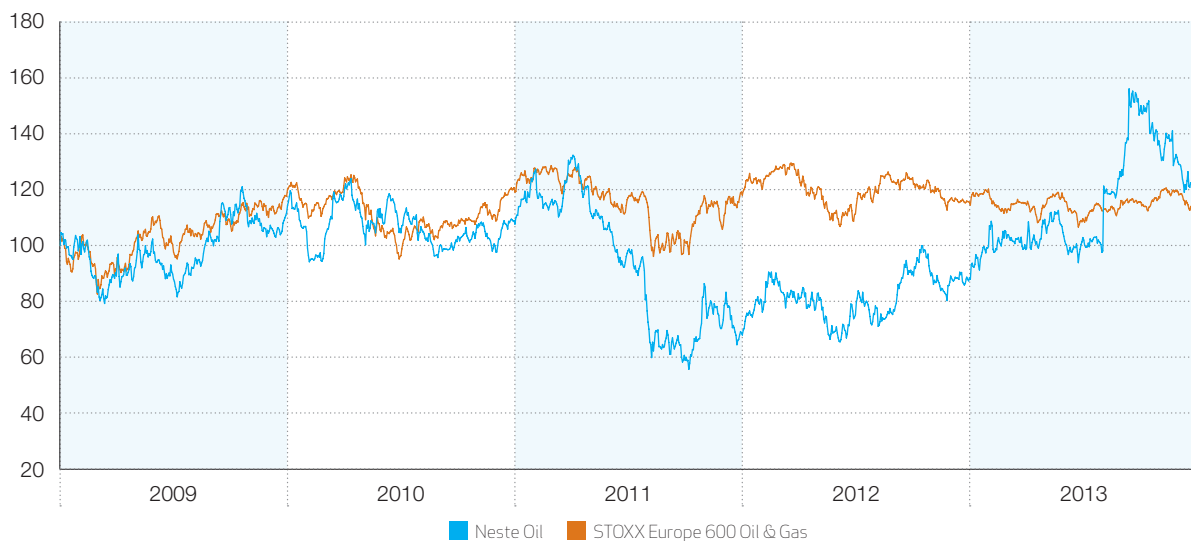
		2013	2012
Omsättning	M€	17 462	17 853
Rörelsevinst	M€	632	321
Rörelsevinst %	%	3,6	1,8
Balansomslutning	M€	7 040	7 398
Soliditet	%	41,6	34,3
Nettoskuldsättningsgrad	%	42,8	76,2
Avkastning på eget kapital	%	19,3	6,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,4	7,1
Antal anställda totalt		5 049	5 022
Antal anställda i Finland	M€	3 572	3 548
Utdelning totalt	M€	166,7	97,6
Utdelning till staten	M€	83,5	48,8
Investeringar	M€	214	292
Betalda skatter	M€	139	108

Verkställande direktör
Matti Lievonen

”Att få förnybara bränslen att gå med vinst var enligt min mening en av våra viktigaste prestationer 2013.”

AKTIEKURS 2009–2013

Neste Oil Abp är ett förädlings- och marknadsföringsbolag som inriktar sig på högklassiga bränslen för renare trafik. Bolaget har verksamhet i 15 länder. Bolaget tillverkar alla viktiga oljeprodukter och är med en årlig produktionskapacitet på 2 miljoner ton den största tillverkaren av förnybar diesel. Neste Oils traditionella oljeraffinaderier ligger i Borgå och Nådendal och de har en förädlingskapacitet på sammanlagt cirka 15 miljoner ton per år. Bolagets två raffinaderier för förnybar diesel finns i Singapore och i Rotterdam i Holland. Också vid raffinaderiet i Borgå tillverkas förnybar diesel.

Neste Oils vision är att vara den mest eftertraktade partnern när det gäller bränslelösningar för en renare trafik. Grunden för Neste Oils strategi är bolagets högklassiga lösningar för en renare trafik, bolagets förädlingskompetens och tekniska kunskaper samt en breddning av råvarubasen. Detta tillförsäkrar oljebolaget, som i internationellt hänseende är förhållandevis litet, goda förutsättningar att genomföra sin valda strategi.

Neste Oil har gjort strategienliga tillväxtinvesteringar framför allt i förnybara bränslen och på detta sätt skapat ett affärsområde med en omsättning på över 2 miljarder euro.

År 2013 meddelade Neste Oil att bolaget planerar att ge upp sin rederiverksamhet. Detta innebär att bolaget ska sälja alla sina fartyg och lägga ut bemanningen av fartygen och driftsrederiverksamheten. De viktigaste fartygen får finländska ägare. I februari 2014 meddelade Neste Oil att driftsrederiverksamheten läggs ut på det norska OSM Group AS.

I februari 2013 meddelade Neste Oil att bolaget kommer att bygga en isomeringsanläggning vid raffinaderiet i Borgå. Denna investering på 65 miljoner euro, som gäller framställningen av lågoktanig bensin, beräknas vara i drift 2015 och ha en årlig kapacitet på cirka 600 000 ton.

Vad gäller detaljhandeln meddelade Neste Oil i april 2013 att bolaget kommer att sälja sin stationskedja i Polen till Shell.

I september 2013 meddelade Neste Oil att dess jämförbara rörelsevinst kommer att förbättras avsevärt och överstiga 530 miljoner euro. Orsaken är i huvudsak den positiva utvecklingen av förnybara bränslen.

I december offentliggjorde Neste Oil sin syn på förslaget från USA:s miljömyndighet (EPA) enligt vilket kraven på biomassabaserad diesel förblir oförändrat och det fulla kravet i fråga om förnybara bränslen sjunker med 8 procent jämfört med 2013. Bolaget understöder EPA:s förslag om strängare krav på avancerade bränslen 2014.

År 2013
uppvisade
Neste Oil
ett starkt
resultat.

Under 2013 använde Neste Oil 53 (35) procent avfalls- och biprodukter och råvaruflöden som råvara vid produktionen av förnybara bränslen. Andelen rå palmolja sjönk till 47 (65) procent.

Till de marknadsfaktorer som i första hand påverkade Neste Oils resultat hör de internationella raffineringsmarginalerna, prisskillnaden mellan Brent-råolja från Nordsjön och den tyngre ryska råoljan (REB), valutakurskillnaden mellan dollarn och euron samt prisskillnaderna mellan växtoljor.

EKONOMISK UTVECKLING

Bakom resultatförbättringen låg segmentet förnybara bränslen

År 2013 uppvisade Neste Oil ett starkt resultat som med god marginal översteg uppskattningen från september. Den jämförbara rörelsevinsten var 604 (324) miljoner euro. Bakom resultatförbättringen låg segmentet förnybara bränslen, vars jämförbara rörelsevinst hade ökat med 329 miljoner euro. Resultatet för segmentet oljeprodukter var 116 miljoner sämre och för detaljhandeln 18 miljoner bättre än året innan.

Den största resultatgeneratoren 2013 var fortfarande oljeprodukter, vars jämförbara rörelsevinst uppgick till 280 miljoner euro. Resultatet för förnybara bränslen var så gott som detsamma, dvs. 273 miljoner euro.

Oljeprodukternas lönsamhet påverkades av den tuffa marknadssituationen. Raffineringsmarginalerna på diesel, som har stor betydelse för Neste Oil, var lägre än året innan. Produktionen låg på samma nivå som 2012. Också marginalerna på bensin var lägre än föregående år och prisskillnaden mellan Urals och Bent var mindre. Den ryska råoljans andel vid raffinaderierna var 63 (63) procent.

Bakom den positiva utvecklingen av förnybara bränslen låg goda marginaler och höga produktions- och försäljningsvolymerna. Försäljningen översteg den beräknade produktionskapaciteten. USA:s reglering av biobränslen medverkade till det goda resultatet.

Beträffande FAME baserad på palmolja ökade prisskillnaden till 356,0 (234,6) USD/ton. Också för SME som är baserad på sojaolja ökade prisskillnaden och uppgick till 388,6 (175,3) USD/ton. Neste Oil ökade i betydande grad sin försäljning av förnybara bränslen på USA-marknaden.

Affärsverksamhetens kassaflöde före finansiella poster ökade och uppgick till 1 012 (612) miljoner euro. Neste Oils balansräkning förstärktes under 2013. Soliditetsgraden steg till 41,6 (34,9) procent.

Investeringarna under 2013 uppgick till 214 (292) miljoner euro. År 2014 beräknas investeringarna uppgå till 300–350 miljoner euro.

I Neste Oil bygger
ansvarsfullheten
på en policy för
hållbar utveckling.

FÖRETAGSANSVAR

Hållbar utveckling är en av Neste Oils fyra värderingar

Ansvarsfullhet är ett centralt element i Neste Oils strategi för en renare trafik. I Neste Oil bygger ansvarsfullheten på en policy för hållbar utveckling och är en av bolagets fyra värderingar. Styrelse, ledningsgrupp, Neste Oil Sustainable Way, affärsområden och stödfunktioner är det fundament som styr ansvarsarbetet.

Bolagets ansvarsfullhet kan sammanfattas i de nyckelområden för ansvarsfullhet som ingår i programmet Neste Oil Sustainable Way, nämligen Kunder, Säkerhet, Personal, Samhälle, Klimat- och resurseffektivitet och Ansvarfulla leveranskedjor.

I Neste Oils väsentlighetsmatris beskrivs ansvarsteman som är centrala för bolaget och av betydelse för bolagets intressenter. Dessa teman har indelats enligt nyckelområdena i ansvarsprogrammet. Ansvarsmatrisen uppdateras vartannat år, nästa gång hösten 2014.

Neste Oils viktigaste policyer och principer som rör ansvarsfullhet är bolagets etiska regler, policyn för en hållbar utveckling, principerna för en hållbar utveckling av biobränslen, personalpolitiken, anvisningarna för förhindrandet av skogsskövling och en ansvarsfull upphandling av råvaror.

Flera utomstående instanser har bedömt bolagets ansvarsfullhet. År 2013 ingick bolaget bl.a. i följande bedömningar: The Global 100, plats 6 (4), Dow Jones Sustainability Index (7 gånger i rad), CDP Forest (berömvärt), Carbon Disclosure Project, 72 (79) poäng, Storebrands fond för hållbar utveckling, STOXX Global ESG Leaders, Ethibel Sustainable Indices (excellence).

Bolaget ger ut frivilliga skatteuppgifter, men redovisar tills vidare inte skatter enligt land.

ALTIA ABP

Statens ägarandel:	100,0 %
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Matti Tikkakoski
Styrelseledamöter:	Mikael Aro, Catarina Fagerholm, Minna Huhtaniska, Annikka Hurme, Jarmo Kilpelä, Sanna Suvanto-Harsaae
Verkställande direktör:	tf Hannu Tuominen, från och med 1.6.201 Pekka Tennilä
Bransch:	alkoholproduktion och handel med alkohol
Huvudort i Finland:	Helsingfors, Koskenkorva, Rajamäki

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	475,5	483,3
Rörelsevinst	M€	0,7	29,4
Rörelsevinst %	%	0,1	6,1
Balansomslutning	M€	577,7	594,4
Soliditet	%	29,2	33,1
Nettoskulsättningsgrad	%	65,4	66,5
Avkastning på eget kapital	%	-1,7	10,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,5	10,6
Antal anställda totalt		1 074	1 106
Antal anställda i Finland		504	530
Utdelning totalt	M€	0,0	7,2
Utdelning till staten	M€	0,0	7,2
Investeringar	M€	63,4	33,4
Betalda skatter	M€	3,7	10,8

Verkställande
direktör
Pekka Tennilä

”År 2013 utmärktes av effektivare produktion, övergång till återvinningsbara PET-flaskor och byggande av ett biokraftverk. Vi kartlade också intressenternas förväntningar.”

Altia Abp är det ledande alkoholdrycksbolaget i de nordiska länderna och på Baltikum med ett produktsortiment som består av viner och starksprit. Altia tillverkar, distribuerar, marknadsför, säljer, exporterar och importerar egna och huvudmännens produkter. Altia har ett heltäckande produktions-, försäljnings- och logistiknätverk i de nordiska länderna och på Baltikum och kan därför ge sina kunder, konsumenter och huvudmän en bred service nära marknaden.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 fortsatte försäljningen av starka alkoholdrycker att gå neråt och försäljningen av viner att öka på Altias verksamhetsområde. Marknadsandelarna minskade beträffande såväl egna som huvudmännens produkter. Altias omsättning sjönk med 1,6 procent jämfört med året innan. Rörelsevinsten utan poster av engångskaraktär sjönk till 17,4 (26,7) miljoner euro. Rörelsevinsten efter poster av engångskaraktär sjönk till 0,7 (29,3) miljoner euro närmast på grund av kostnaderna för omorganiseringen och förlusterna till följd av värdeminskningar när Svendborgfabrikens produktion av vin och glögg togs över av fabriken i Rajamäki.

I Finland sjönk totalförsäljningen av alkoholdrycker med 3 (– 1,8) procent. I Sverige ökade den totala försäljningen från årets början med 1,3 (0,7) procent och i Norge

med 0,8 (1,8) procent. I Estland uppskattades totalmarknaden ha ökat med några procent. Gränshandeln med Estland fortsatte växa och hela resandeförselns andel av konsumtionen av starksprit i Finland uppgår redan till närmare 27 procent och av viner närmare 17 procent (THL 2/2014). Enligt uppskattning ökade totalmarknaden i Danmark i någon mån och i Lettland var den kvar på samma nivå som i fjol.

Under 2013 köpte bolaget det danska akvavitmärket Brøndums (11,3 M€) och det franska Larsen SAS affärsverksamhet och produktmärke (39,4 M€). Effekten av konjakslagrets tillväxt på investeringarna var 25,5 miljoner euro.

I slutet av året var Altias räntebärande nettoskuld 110,4 (131,7) miljoner euro och nettoskulsättningsgraden och soliditeten sjönk något.

FÖRETAGSANSVAR

Referensramen för bolagets hållbara utveckling utgörs av ekonomiskt ansvar, miljöansvar och socialt ansvar. År 2013 genomförde Altia för första gången en väsentlighetsanalys av företagsansvaret. Utifrån en enkät som riktade sig till intressenterna fastställde ledningsgruppen Altias viktigaste ansvarsaspekter och utvecklingsobjekt. Hörnstenarna i Altias ansvarsarbete är: Altia & Kunderna, Altia & Miljön, Altia & Samhället och Altia & Personalen.

ARCTIA SHIPPING AB

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	garantera en fungerande sjöfart genom att tillhandahålla isbrytjänster
Styrelseordförande:	Christer Granskog
Styrelseledamöter:	Maire Laitinen, Ilpo Nuutinen, Antti Pankakoski, Päivi Söderholm
Verkställande direktör:	Tero Vauraste
Bransch:	specialrederi
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	63	75,3
Rörelsevinst	M€	17,5	44,6
Rörelsevinst %	%	27,8	59,2
Balansomslutning	M€	175,6	157
Soliditet	%	70,7	69,2
Nettoskulsättningsgrad	%	-12,0	-0,9
Avkastning på eget kapital	%	11,7	44,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	12,5	32,3
Antal anställda totalt		279	311
Antal anställda i Finland		279	311
Utdelning totalt	M€	-	-
Utdelning till staten	M€	-	-
Investeringar	M€	17,7	13,3
Betalda skatter	M€	0,4	0,04

Verkställande direktör
Tero Vauraste

”Den starka resultat-utvecklingen fortsatte under räkenskapsperioden och alla affärsområden lyckades uppnå ett positivt resultat.”

Arctia Shipping Ab är ett specialrederi som tillhandahåller tjänster inom isbrytning, havsbyggnad och Ice Management med kombiisbrytare och inom oljebekämpning. Inom isbrytning är Trafikverket den viktigaste kunden. Kunderna inom offshoresektorn är aktörer inom oljeindustrin. År 2013 hade isbrytningen i Östersjön en andel av bolagets omsättning på 56 procent.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 steg antalet driftsdagar för isbrytarna betydligt och uppgick till 573 (375). Bolagets hela flotta, med undantag för Fennica, assisterade fartyg i Finlands vintersjöfart. Efter isbrytningssäsongen fortsatte kombiisbrytarna med stöd av befraktningsavtal till Alaska. Avtalsstocken för hela flottan var stark. Trafikverket förlängde avtalet för de konventionella isbrytarna fram till 2025 och ice management-avtalen för kombiisbrytarnas del till 2016. År 2013 investerade bolaget i en flytande kontorsbyggnad och i hamnisbrytaren Kemin Karhu.

Arctias omsättning sjönk till 63 miljoner euro från 75,3 miljoner året innan. Detta berodde i sin tur på att omsättningen för MSV Botnica ingick i siffrorna för jäm-

förelseåret. Året innan hade kombiisbrytarna dessutom färre driftsdagar i Alaska, vilket bidrog till en lägre omsättning. Nyttjandegraden för kombiisbrytarna var över 90 procent. Rörelsevinsten sjönk till 17,5 miljoner euro från 19,7 miljoner året innan. Bolagets balansräkning var fortfarande mycket stark.

FÖRETAGSANSVAR

Arctia Shipping arbetar på känsliga havsområden som kräver särskilt skydd. Med tanke på affärsverksamheten är miljöansvaret därför av stor betydelse. Utmanande arbetsförhållanden kräver att bolaget satsar på säkerhet och socialt ansvar. Bolagets satsningar på säkerheten gav resultat 2013 då olycksfallsfrekvensen sjönk betydligt. Bolagets viktigaste miljömål är att minska bränsleförbrukningen och användningen sötvatten. Verksamheten i det arktiska området ställer särskilda krav på såväl säkerhet som minimering av miljöpåverkan. Ansvarsfullhet kommer sannolikt att betonas allt mer i oljebolagens underleverantörskedjor. Leveranskedjans ansvarsfullhet kommer att ha en central ställning i utvecklingsarbetet under de närmaste åren.

ART AND DESIGN CITY HELSINKI OY AB

Statens ägarandel:	35,2 %
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Nyrki Tuominen
Styrelseledamöter:	Chandika Chandras, Jan-Erik Krusberg, Markku Löytönen, Sinikka Mustakari, Päivi Paltola-Pekkola, Pekka Saarela
Verkställande direktör:	Kari Halinen
Bransch:	samhällsplanering
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	0,4	0,5
Rörelsevinst	M€	0,0	0,0
Rörelsevinst %	%	3,9	5,3
Balansomslutning	M€	0,5	0,5
Soliditet	%	86,3	80,6
Nettoskulsättningsgrad	%	-103,5	-98,1
Avkastning på eget kapital	%	4,2	8,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,7	7,5
Antal anställda totalt		3	5
Antal anställda i Finland		3	5
Utdelning totalt	M€	0,0	0,0
Utdelning till staten	M€	0,0	0,0
Investeringar	M€	0,0	0,0
Betalda skatter	M€	0,0	0,0

Verkställande direktör
Kari Halinen

”Art and Design city Helsinki Oy Ab ställer sin kompetens till hela huvudstadsregionens förfogande.”

Art and Design City Helsinki Oy Ab:s (ADC) verksamhetsområde är att medverka till att inrätta ett konstindustriellt centrum i området Arabiastranden genom att ordna tjänster som stöder projektet. För att nå sina mål producerar bolaget marknadsförings- och utbildningstjänster samt andra tjänster och deltar i genomförandet av olika utvecklingsprojekt och andra projekt.

EKONOMISK UTVECKLING

ADC koordinerar utvecklingen av området både som framtida boendeområde och som en innovativ miljö för nya företag samt som campusområde för sju högskolor och läroinrättningar. ADC har sedan år 2001 administrerat Arabiastrandens portal Helsinki Virtual Village med tillhörande bildskärmar i Arabia-köpcentret och i skolor. ADC har också svarat för utvecklingen av Arabiastrandens regionala fibernät och nättjänster.

I området Arabiastranden har genomförts närmare 20 olika utvecklingsprojekt, där bland annat den regionala portalen använts som hjälpmedel vid undersökningar. År 2007 inledde ADC projektet Helsinki Living Lab, som

har utsträckts till hela metropolområdet. Bolaget deltar i projektet Arabian Cupoli där man förhandlar om samordningen av gemensamma lokalkoncept för läroinrättningar och företag.

Bolagets ursprungliga uppdrag och verksamhet börjar redan vara på sluttampen. Arabiastranden förväntas vara klar 2014–2015. ADC har som mål att fortsätta utveckla stadsdelar och använda Arabiastranden som innovationsunderlag för stadsdelsutvecklingen och erbjuda de lösningar som testats i området som produktifierade tjänster till andra områden.

Bolagets verksamhet baserar sig huvudsakligen på ett avtal om produktion av tjänster mellan ADC och Helsingfors stad. I avtalet definieras de tjänster och funktioner som bolaget ska producera för staden. Det faktum att avtalet kan tecknas för bara ett år åt gången och att ordervärdet märkbart kan sjunka innebär den största risken för bolagets verksamhet.

FÖRETAGSANSVAR

I enlighet med sin strategi tar ADC ansvar för miljön.

BOREAL VÄXTFÖRÄDLING AB

Statens ägarandel:	60,75 %
Strategiskt intresse i innehavet:	säkerställa livsmedelsförsörjningen och försörjningsberedskapen
Styrelseordförande:	Kaj Friman
Styrelseledamöter:	Jukka Hollo, Pekka Hurtola, Jyrki Lepistö, Taina Vesanto
Verkställande direktör:	Markku Äijälä
Bransch:	förädling och marknadsföring av kulturväxter
Huvudort i Finland:	Jockis

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	9,4	9,2
Rörelsevinst	M€	0,7	0,5
Rörelsevinst %	%	7,9	5,2
Balansomslutning	M€	10,2	9,8
Soliditet	%	77,5	78,0
Nettoskudsättningsgrad	%	-53,7	-41,9
Avkastning på eget kapital	%	5,2	5,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,5	8,1
Antal anställda totalt		72	74
Antal anställda i Finland		72	72
Utdelning totalt	M€	0,2	0,2
Utdelning till staten	M€	0,1	0,1
Investeringar	M€	0,2	0,6
Betalda skatter	M€	0,2	0,1

Verkställande direktör
Markku Äijälä

”En stark forskning
och utveckling
som stöder
växtförädling.”

Boreal Växtförädling Ab förädlar och marknadsför jordbruksgrödor som lämpar sig för odlingsförhållandena i Finland och andra nordliga områden. I hemlandet stärkte Boreal sin marknadsställning 2013. Marknadsandelen ökade och uppgick till 58 (56) procent av odlingsarealen för sädeslag och oljeväxter. Bolaget söker tillväxt på exportmarknaden. Samarbetet med Limagrain har varit ett stöd för utvecklingen av exporten av jordbruksgrödor. I den finländska sortlistan infördes 2013 sammanlagt 11 nya godkända sorter som förädlats av Borealis.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 ökade omsättningen med 2,2 procent till 9,4 (9,2) miljoner euro. Orsaken var en ökning av dels royaltytäkterna från certifierat utsäde, dels försäljningen av växtförädlings tjänster till Försörjningsberedskapscentralen. Till följd av den ökade omsättningen steg rörelsevinsten till 0,7 (0,5) miljoner euro, vilket var 7,9 (5,2) procent

av omsättningen. Avyttringen av det ryska dotterbolaget ledde dock till en nedskrivning på 0,2 miljoner euro av de finansiella kostnaderna. Avkastningen på sysselsatt kapital steg. Bolagets balansräkning var fortsatt stark. Soliditeten var 77,5 (78,0) procent och bolaget är skuldfritt.

FÖRETAGSANSVAR

Växtförädling är en affärsverksamhet som främjar hållbar utveckling. Med växtförädling förbättrar man odlingsvillkoren på ett hållbart sätt och främjar ett hållbart nyttjande av naturresurser. Klimatförändringen, det tilltagande globala behovet av livsmedelsproduktion och en ökad självförsörjning med protein är utmaningar som bolaget försöker bemöta med sin förädlingsverksamhet. Viktiga frågor inom företagsansvaret är även personalen och ärliga och etiska handlingssätt. Bolaget har också som ambition att förbättra energi- och materialeffektiviteten i sin verksamhet.

DESTIA AB

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	placerarintresse
Styrelseordförande:	Karri Kaitue
Styrelseledamöter:	Kalevi Alestalo, Elina Engman, Matti Mantere, Solveig Törnroos-Huhtamäki
Verkställande direktör:	Hannu Leinonen
Bransch:	infrastrukturtjänster
Huvudort i Finland:	Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Uleåborg, Tammerfors och Vanda

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	489,7	507,3
Rörelsevinst	M€	18,9	14,0
Rörelsevinst %	%	3,9	2,8
Balansomslutning	M€	220,0	223,5
Soliditet	%	44,0	35,1
Nettoskudsättningsgrad	%	-50,7	-40,7
Avkastning på eget kapital	%	18,9	15,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	20,2	13,3
Antal anställda totalt		1 515	1 591
Antal anställda i Finland			1 498
Utdelning totalt	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0
Bruttoinvesteringar	M€	7,3	5,2
Betalda skatter	M€	0,8	0,1

Verkställande
direktör
Hannu Leinonen

”Trots den tuffa
marknadssituationen
har vi i Destia lyckats
förbättra vår lönsamhet
för tredje året i rad. År
2013 nådde vi det bästa
resultatet i vårt bolags
historia.”

Destia Ab är ett finländskt serviceföretag inom infra- och byggbranschen vars kärnverksamhet innefattar stora trafikledsprojekt som kräver specialkompetens samt underhåll och administration av infrastrukturen. Fokus i Destias strategiska tillväxt ligger på bergs- och banverksamheten och på energibyggnad. Destia satsar starkt på att utveckla kundarbetet. Att utveckla personalen är fortfarande ett strategiskt prioriterat område i bolaget. Staten sålde företagets hela aktiekapital till Ahlström Capital 26.5.2014. Slutförande av transaktionen är föremål för konkurrensmyndigheternas godkännande.

EKONOMISK UTVECKLING

Destias omsättning sjönk med 3,5 procent. Rörelsevinsten förbättrades och uppgick till 18,9 (14,0) miljoner euro. Den relativa lönsamheten förbättrades betydligt och var 3,9 (2,8) procent. Destias orderstock i slutet av 2013 var 593,0 (600,8) miljoner euro, dvs. 1,3 procent lägre än året innan. Destia har satsat på att förbättra lönsamheten, vilket har haft en negativ inverkan på mängden projekt och på orderstocken.

Den ekonomiska osäkerheten fortsatte 2013, vilket bidrog till svagare verksamhetsförutsättningar på infraområdet och påverkade tillgången till finansiering och priserna. De offentliga infrastrukturinvesteringarna var fortsatt stabila, däremot minskade de privata investeringarna i infrastruktur. Också under de närmaste åren kommer det projektprogrammet för den offentliga sektorn att ingå stora projekt som skapar en grundläggande efterfrågan på infraområdet.

FÖRETAGSANSVAR

Destias program för utveckling av företagsansvaret inleddes 2013. Vid Destia finns ett ansvarsprogram som har som mål att utveckla företagsansvaret som en bestående del av affärsverksamheten. Företagsansvaret avspeglas i bolagets värderingar, mission, strategi och verksamhetskoncept. Till Destias viktigaste mål hör att minimera miljöpåverkan. Säkerheten i arbetet är en central del av det sociala ansvaret.

EKOKEM ABP

Statens ägarandel:	34,08 %
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Maija-Liisa Friman
Styrelseledamöter:	Leena Karessuo, Pia Björk, Karri Kaitue, Jukka Ohtola, Tiina Tuomela, Juha Vanhainen
Verkställande direktör:	Timo Piekkari
Bransch:	miljöaffärsverksamhet, energiproduktion
Huvudort i Finland:	Riihimäki

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	196,0	164,2
Rörelsevinst	M€	28,1	24,9
Rörelsevinst %	%	14,3	15,2
Balansomslutning	M€	278,6	277,7
Soliditet	%	53,5	49,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	32,3	38,2
Avkastning på eget kapital	%	14,9	14,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,2	14,4
Antal anställda totalt		479	398
Antal anställda i Finland		321	310
Utdelning totalt	M€	9,9	8,4
Utdelning till staten	M€	3,4	2,9
Investeringar	M€	16,0	92,7
Betalda skatter	M€	7,9	2,7

Verkställande direktör
Timo Piekkari

”Ekokems vision är att bli ledande inom miljökompetens i Norden.”

Ekokem är Finlands ledande producent av helhetskoncept för krävande miljöunderhåll. Bolagets styrka är sakkunskap och personlig kundservice. Kärnkompetensen omfattar behandling av farligt avfall, återvinning av annat avfall, energiproduktion, sanering av förorenad jordmån och förorenat grundvatten samt miljöbyggnad och anknyttande tjänster. Ekokems investeringar i utvecklingen av ett rikstäckande nätverk av servicecentraler har fortsatt planenligt.

EKONOMISK UTVECKLING

Ekokems omsättning ökade 2013 med 19,4 procent jämfört med året innan. Också rörelseresultatet förbättrades tydligt från föregående år. Tillväxten och resultatutvecklingen påverkades i synnerhet av att det svenska bolaget Sakab AB hela året ingick i koncernens omsättning. Likaså var avfallskraftverket 2 i Riihimäki hela året i drift. Efter alla stora investeringar har Ekokems soliditet stigit och är på god nivå.

Under de närmaste åren kommer i synnerhet utvecklingen av Sakabs omsättning och lönsamhet att påverka Ekokem-koncernens omsättning och resultat. Ekokem

har för avsikt att också i Sverige införa de servicekoncept som utvecklats i Finland. Vid Sakab pågår dessutom ett produktivetsprogram vars syfte är att minska kostnaderna. Ekokraftverket Oy KWH Mirka Ab med en bränsleeffekt på 10 MW i Jeppo i Nykarleby togs i drift i slutet av 2013, och det påverkar fullt ut omsättningen och resultatet för 2014. Vid Ekokem pågår investeringar i avfallskraftverk också på andra håll i Finland, och när dessa är klara kommer de att ytterligare höja bolagets omsättning.

Vid Ekokem pågår satsningar på avfallsbaserad återvinningsproduktion. Först längre fram i utvecklingsarbetet kan man få en bättre bild av de affärsmöjligheter som produktionen i fråga öppnar för bolaget.

FÖRETAGSANSVAR

Centrala teman i Ekokems företagsansvar är bevarande av naturresurserna och återvinning av avfall, verksamhetens miljöpåverkan, säkerhet, ekonomiskt ansvar, ansvar för personalen och samhällsverksamhet.

GASUM OY

Statens ägarandel:	24 %
Strategiskt intresse i innehavet:	säkerställa den inhemska kontrollen över nätverket för gasöverföring
Styrelseordförande:	Johanna Lamminen
Styrelseledamöter:	Björn Ahlnäs, Aleksei Novitsky, Christer Paltschik, Ari Suomalampi, Kristiina Vuori
Verkställande direktör:	Johanna Lamminen
Bransch:	överföring och försäljning av naturgas
Huvudort i Finland:	Esbo, Valkeala

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	1 147,5	1 281,8
Rörelsevinst	M€	36,8	62,1
Rörelsevinst %	%	3,2	4,8
Balansomslutning	M€	768,6	836,2
Soliditet	%	52,3	48,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	41,3	45,7
Avkastning på eget kapital	%	8,3	10,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,3	10,5
Antal anställda totalt		273	259
Antal anställda i Finland		273	259
Utdelning totalt	M€	17,9	40,0
Utdelning till staten (SRK:s andel)	M€	4,3 (2,2)	9,6 (4,96)
Investeringar	M€	22,0	21,0
Betalda skatter	M€	7,0	14,9

Verkställande direktör
Johanna Lamminen

”Gasum är beredd på framtida utmaningar och söker tillväxt i LNG.”

Gasums affärsverksamhet omfattar import, överföring och försäljning av naturgas. Kunderna är industrier, energiverk och småfastigheter.

Gasum utvecklar också produktionen och distributionen av biogas. Under 2013 matades totalt cirka 31 721 MWh biogas in i Gasums nätverk, vilket är närmare sjufalt mer än året innan.

EKONOMISK UTVECKLING

Trots att priset på naturgas gick långsamt neråt under hela 2013, ledde den låga prisnivån inom utsläppshandeln och på elmarknaden till konkurrenskraftsförluster på prisområdet i synnerhet i förhållande till stenkol. I Finland sjönk förbrukningen av naturgas 2013 med 5,1 procent jämfört med året innan och uppgick till 33,2 (35,0) TWh.

Gasum har fortsatt utvärdera byggandet av en stor LNG-terminal och en anknäytande förbindelseledning mellan Finland och Estland i samråd med den estniska partnern. Parterna förväntas avgöra frågan senast i slutet av maj 2014. Den beräknade lönsamheten med LNG grundar sig på att producenterna av LNG tvingas söka nya marknader för sin produkt i första hand i Europa och

Asien när Nordamerikas billiga skiffergasreserver tas i drift i stor skala. Att öppna en ny leveranskälla kan sänka upphandlingskostnaderna för naturgas och på så sätt förbättra naturgasens långsiktiga konkurrenskraft i Finland och på andra håll i Östersjöområdet.

I början av 2014 köpte Gasum en majoritetsandel på 51 procent av Skangass, som bedriver lagring och försäljning av LNG. Gasum planerar också mindre LNG-terminaler som tillgodoser fartygstrafikens behov av bränsleleveranser och industrins behov. En central fråga med tanke på affärsstrategin är också en ökning av produktionen och överföringen av biogas i Gasums naturgasnätverk. Bolaget genomför anknäytande projekt på olika håll i Finland. Det viktigaste projektet är en planerad bioför-gasningsanläggning i Joutseno som skulle leverera biogas via det befintliga nätverket till huvudstadsregionen. För att projektet ska kunna genomföras krävs det enligt Gasums mening stödåtgärder.

FÖRETAGSANSVAR

Temor för Gasums ansvarstagande är enligt bolaget öppenhet, leveranssäkerhet, miljö och säkerhet samt den nuvarande och den framtida användningen av gas.

ITELLA ABP

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	dagliga posttjänster enligt skyldigheten att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster
Förvaltningsrådets ordförande:	Mauri Pekkarinen
Styrelseordförande:	Arto Hiltunen
Styrelseledamöter:	Petri Järvinen, Petri Kokko, Jussi Kuutsa, Marja Pokela, Päivi Pesola, Riitta Savonlahti, Suvi-Anne Siimes
Verkställande direktör:	Heikki Malinen
Bransch:	posttjänster
Huvudort i Finland:	Helsingfors, Jyväskylä, Kuopio, Lahtis, Villmansstrand, Uleåborg, Seinäjoki, Tammerfors, Åbo, Vanda

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	1 976,8	1 946,7
Rörelsevinst	M€	9,9	39,0
Rörelsevinst %	%	0,5	2,0
Balansomslutning	M€	1 415,6	1 509,7
Soliditet	%	47,2	46,4
Nettoskuldssättningsgrad	%	21,0	23,3
Avkastning på eget kapital	%	1,1	2,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	1,4	4,3
Antal anställda totalt		27 253	27 460
Antal anställda i Finland		20 263	21 819
Utdelning totalt	M€	0,0	6,8
Utdelning till staten	M€	0,0	6,8
Bruttoinvesteringar	M€	61,1	134,7
Betalda skatter	M€	-10,1	16,7

Verkställande direktör
Heikki Malinen

”I stället för
på utvidgning
satsar vi på vår
kärnverksamhet.”

Itella Abp är ett internationellt serviceföretag som sköter post-, logistik- och näthandelstjänster. Itellas marknadsställning är starkast i Finland. Inom lagerlogistik är Itella marknadsledande i Ryssland. Den internationella omsättningens andel är cirka 29 procent.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 ökade Itellas omsättning med 1,5 procent från året innan. Omsättningen sjönk inom Mail Communication, steg inom Logistics och sjönk inom OpusCapita. Till den ökade omsättningen bidrog förvärvet av styckegodsverksamheten i oktober 2012.

Rörelseresultatet utan poster av engångskaraktär var 50,5 (53,2) miljoner euro. Det redovisade rörelseresultatet var 9,9 (39,0) miljoner euro. Rörelseresultatet försvågades inom Mail Communication och Logistics och förbättrades inom OpusCapita. I april 2013 inledde Itella ett

nytt effektiviseringsprogram för 2013–2014 vars syfte är att effektivisera verksamheten och nå besparingar på 100 miljoner euro.

Inom porttrafiken ökade tendensen att ersätta brev med elektroniska former av kommunikation starkt under 2013. Också volymerna för dagstidningar och tidskrifter fortsatte sjunka. Marknadssituationen för logistiken och handeln var svag 2013.

FÖRETAGSANSVAR

Företagsansvar ingår i Itellas strategi via bolagets mission och värderingar. Itella satsar på att utveckla sin personal, och vinnlägger sig samtidigt om företagsansvaret. Itella är det första postföretaget i världen vars distributions-tjänster är helt kolneutrala. Alla transportentreprenader i Finland omfattas av Itellas utsläppsberäkningar. De nya elektroniska tjänsterna minskar miljöbelastningen.

KEMIJOKE OY

Statens ägarandel:	50,1 %
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Matti Ruotsala
Styrelseledamöter:	Risto Andsten, Elina Engman, Tapio Jalonen, Tapio Korpeinen, Pekka Manninen, Jukka Ohtola
Verkställande direktör:	Tuomas Timonen
Bransch:	energiproduktion
Huvudort i Finland:	Rovaniemi

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	36,5	41,0
Rörelsevinst	M€	-4,6	-2,6
Rörelsevinst %	%	-12,6	-6,4
Balansomslutning	M€	457,8	461,5
Soliditet	%	19,0	20,7
Nettoskulsättningsgrad	%	385,3	365,5
Avkastning på eget kapital	%	-7,9	-8,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-10,9	-0,6
Antal anställda totalt		218	224
Antal anställda i Finland		218	224
Utdelning totalt	M€	0,7	0,7
Utdelning till staten	M€	0,4	0,4
Bruttoinvesteringar	M€	12,4	11,8
Betalda skatter	M€	0,5	0,3

Verkställande direktör
Tuomas Timonen

”Kemijoki har förändrat sitt verksamhetskoncept på ett sätt som tillgodoser personalens intressen.”

Kemijoki Oy bedriver produktion av vattenkraft och bolaget har sammanlagt 20 kraftverk vid Kemi älv, Kymmene älv och Lieksa älv. Bolaget är för närvarande Finlands största producent av vattenkraft och tillhörande tjänster. Den el som bolaget producerar säljs till ägarna till självkostnadspris i förhållande till ägarnas innehav av vattenkraftsaktier.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 uppgick Kemijoki Oy:s produktion av vattenkraft till 4,1 TWh, vilket ligger cirka 7 procent under den genomsnittliga produktionen (ca 4,4 TWh). Av elen producerades cirka 90 procent vid Kemi älv och de resterande 10 procenten vid kraftverken i Lieksa och Kymmene älv. Bolagets elproduktion 2013 motsvarade 25 procent av den el som producerats med inhemsk vattenkraft. Den totala nyttjandegraden för kraftverken ligger fortfarande på en god nivå.

Bolagets ekonomiska situation var fortsatt stabil. Moderbolagets resultat för räkenskapsperioden 2013 motsvarar liksom tidigare år den utdelning som fastställts i bolagsordningen.

Kemijoki Oy har för närvarande en totaleffekt på cirka 1 130 MW. Merparten av Kemijoki Oy:s kraftverksmaskiner förnyades under 1990–2010 då också effekten höjdes. Bolaget kan ännu bygga nya vattenkraftverk och förbättra färan med en effekt på cirka 38 MW.

Kemijoki Oy kan också utvidga och effektivisera sin produktion i samband med upprustningen av vissa kraftverk. Enligt bolagets investeringsplan kan man genom att höja effekten vid de gamla kraftverken få till stånd en tilläggseffekt på cirka 60 MW. I slutet av 2017 skulle bolagets kraftverk då ha en totaleffekt på drygt 1 200 MW. Investeringarna inriktar sig huvudsakligen på Kemi älvs vattendragsområde och i mindre utsträckning på Lieksa älv.

FÖRETAGSANSVAR

I sin verksamhet följer Kemijoki en miljö- och kvalitetspolicy som ses över varje år. Bolaget har förbundit sig att förbättra energieffektiviteten i sin verksamhet i enlighet med ett energieffektivitetsavtal med Finlands Näringsliv. Frågor om energieffektivitet är en del av bolagets miljöledningssystem.

LEIJONA CATERING OY

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	förplägnadstjänster till försvarsmakten
Styrelseordförande:	Soili Suonoja
Styrelseledamöter:	Anne Gullsten, Hannu Kuusela, Sinikka Mustakari, Teemu Penttilä, Kari Rimpi
Verkställande direktör:	Ritva Paavonsalo
Bransch:	förplägnadstjänster
Huvudort i Finland:	Kuopio, restaurangverksamhet på 50 ställen

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	65,3	64,0
Rörelsevinst	M€	4,0	5,4
Rörelsevinst %	%	6,1	8,4
Balansomslutning	M€	21,3	21,9
Soliditet	%	72,8	61,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	-79,0	-67,4
Avkastning på eget kapital	%	22,9	35,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	27,5	49,3
Antal anställda totalt		485	552
Antal anställda i Finland		485	552
Utdelning totalt	M€	1,2	-
Utdelning till staten	M€	1,2	-
Bruttoinvesteringar	M€	0,5	0,1
Betalda skatter	M€	1,5	1,6

Verkställande direktör
Ritva Paavonsalo

”Vid Leijona Catering erbjuder vi vår unika kompetens och vår matservice förutom till Försvarsmakten också till andra aktörer.”

Försvarsmaktens servicecentral för bespisning bolagiserades i slutet av 2011 och Leijona Catering Oy inledde sin verksamhet i början av 2012. Personalen vid Försvarsmaktens servicecentral för bespisning fortsatte som gamla arbetstagare i Leijona Catering Oys tjänst. Till det nya företaget överfördes också den tidigare servicecentralens anläggnings- och omsättningstillgångar som apportegendom. Under det första verksamhetsåret har bolaget fokuserat på att utveckla strategin, förnya organisations- och ledningsmodellen och särskilt satsat på försäljning och marknadsföring. Bolagets största kund är Försvarsmakten.

EKONOMISK UTVECKLING

Bolagets omsättning ökade med cirka 2 procent jämfört med året innan, trots att två garnisonsrestauranger stängdes. Tillväxten uppnåddes tack vare större kontingenter än beräknat, måttliga prishöjningar och öppnandet av en ny personalrestaurang. Rörelsevinsten sjönk med cirka 26 procent, vilket huvudsakligen berodde på en ökning av de övriga rörelsekostnaderna. Bolagets balansräkning är stark och bolaget är nettoskuldfrött. Den främsta orsaken till personalminskningen var avslutade anställningar vid restaurangerna i Kontioranta och Halli, som har upphört med sin verksamhet.

Leijona Catering ingick i december 2013 ett avtal med Institutet för hälsa och välfärd om att ordna institutets matservice.

Reformen av Försvarsmakten kommer också att påverka bolagets verksamhet till följd av att garnisoner upphör och tjänstgöringstiden blir kortare. Restaurangerna vid de garnisoner som stängs körs ner under 2013–2015, vilket leder till anpassningsåtgärder även för personalens del.

FÖRETAGSANSVAR

Fokus i Leijona Caterings ansvarsarbete ligger på personalen, upphandlingskedjan och miljöarbetet. I livsmedelsbranschen är en ansvarsfull upphandling samt en säker och genomskinlig upphandlingskedja frågor som särskilt framhålls. I bolagets upphandling är graden av inhemsk tillverkning hög. Leveranssäkerheten i upphandlingskedjan och samarbetsparternas pålitlighet är av största vikt.

Leijona Catering har förbundit sig att minska miljöpåverkan i hela livsmedelskedjan. I miljöfrågor styrs arbetet av ett detaljerat miljöprogram och i samarbetsfrågor av ett etiskt regelverk. Vid tillredningen av maten och valet av utrustning betonas vikten av energieffektivitet. Leijona Catering rapporterar i tillämpliga delar enligt anvisningen Global Reporting Initiative (GRI).

MERITAITO AB

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	sjömätningstjänster på Finlands territorialvatten
Styrelseordförande:	Matti Puhakka
Styrelseledamöter:	Taru Keronen, Pekka Leskinen, Eeva Niskavaara, Jukka Ohtola, Marja Tuderman
Verkställande direktör:	Jari Partanen
Bransch:	farledshållning och sjömätning
Huvudort i Finland:	Helsingfors, farledsstationer runt om i Finland

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	26,9	31,8
Rörelsevinst	M€	-2,7	1,7
Rörelsevinst %	%	-10,1	5,4
Balansomslutning	M€	29,3	32,6
Soliditet	%	69,7	69,1
Nettoskulsättningsgrad	%	11,2	-7,5
Avkastning på eget kapital	%	-13,1	7,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-10,9	7,1
Antal anställda totalt		222	236
Antal anställda i Finland		222	236
Utdelning totalt	M€	-	-
Utdelning till staten	M€	-	-
Investeringar	M€	1,5	4,5
Betalda skatter	M€	0	0

Verkställande
direktör
Jari Partanen

”Meritaito har lyckats behålla en så stor andel av marknaden att det fortfarande är möjligt att regionalt och kvalitetsmässigt utveckla tjänsterna.”

Meritaito är ett företag som är specialiserat på underhåll av farleder, användning och underhåll av kanaler samt sjömätning. Från början av 2013 omfattas alla tjänster som gäller underhållet av farleder och sjömätning av konkurrens efter att lagen om skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster upphävdes 2012. För att anpassa sig till den öppna konkurrensen har bolaget utvecklat en ny affärsverksamhet inom miljöteknik med inriktning på en global marknad. Verksamheten marknadsförs under varumärket SeaHow.

EKONOMISK UTVECKLING

Till följd av den öppnade konkurrensen och prissänkningen på entreprenader sjönk bolagets omsättning 2013 till 26,9 miljoner euro från 31,8 miljoner euro året innan. Prinsnivån på konkurrensutsatta entreprenadområden har sjunkit med cirka en tredjedel från tidigare nivå. Trafikverket är bolagets viktigaste kund. För andra kunders del påverkades omsättningen av det svaga konjunkturläget inom byggande. Omsättningen sjönk mest inom experttjänster på grund av den sena konkurrensutsättningen av sjömätningssentreprenaderna. I fråga om de

nya affärsverksamheterna steg omsättningen, men deras andel av hela verksamheten är förhållandevis liten. Den försämrade omsättningen ledde till sänkt lönsamhet, och bolagets rörelsevinst sjönk till - 2,7 (1,7) miljoner euro.

FÖRETAGSANSVAR

Företagsansvar är en central del av Meritaitos strategi. Företagsansvaret har integrerats i bolagets verksamhetskoncept och ledningssystem. Den nya affärsverksamheten inom miljöteknik bygger på behovet av att skydda miljön och hantera miljörisker, vilket innebär en viktig affärsmöjlighet för bolaget. Marknaden för den nya miljöteknikverksamheten är internationell, vilket innebär att det blir viktigt att införa bl.a. strategier mot korruption och beakta den lokala miljön och de lokala förhållandena liksom riskhanteringen. Viktiga ansvarsfrågor är dessutom säkerhet och socialt ansvar. Den tuffa marknadssituationen och den säsongsbetonade affärsverksamheten medför ett stort anpassningstryck på personalen, vilket understryker vikten av socialt ansvar. Indikatorerna för bolagets sociala ansvar utvecklades positivt 2013. Bolaget strävar också efter att minska sin miljöpåverkan.

MOTIVA OY

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	främja energi- och materialeffektivitet samt förnybar energi
Styrelseordförande:	Salla Vainio
Styrelseledamöter:	Heli Arantola, Pekka Kettunen, Jarmo Muurman, Arto Rajala
Verkställande direktör:	Jouko Kinnunen
Bransch:	konsultationer inom energi och materialfunktioner
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	8,6	8,9
Rörelsevinst	M€	0,5	0,4
Rörelsevinst %	%	6,1	4,4
Balansomslutning	M€	4,4	4,6
Soliditet	%	63,6	54,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	-46,6	-54,6
Avkastning på eget kapital	%	16,3	13,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	22,7	18,5
Antal anställda totalt		68	65
Antal anställda i Finland		68	65
Utdelning totalt	M€	0,3	0,1
Utdelning till staten	M€	0,3	0,1
Investeringar	M€	0,9	0,1
Betalda skatter	M€	0,1	0,1

Verkställande
direktör
Jouko Kinnunen

”Genom ökad resurseffektivitet skapas nya arbetstillfällen i Finland. Med Motivas hjälp kan företag och kommuner investera i projekt som genererar ny affärsverksamhet.”

Motiva Oy är ett expertföretag och kompetenscentrum som erbjuder sina tjänster i syfte att effektivisera och minska användningen av energi och material samt främja en effektiv och hållbar användning av förnybar energi. Motiva erbjuder företag, offentlig förvaltning och konsumenter information och lösningar som hjälper dessa att träffa resurseffektiva och hållbara val.

Bolaget är en sådan anknuten enhet som avses i lagen om offentlig upphandling (348/2007), dvs. en s.k. in-house-enhet. Motivas viktigaste kunder är ministerierna och den övriga statsförvaltningen. Dotterbolaget Motiva Services Oy, som bedriver sin verksamhet på marknadsvillkor, erbjuder tjänster till företag och till bland annat kommuner.

EKONOMISK UTVECKLING

Motiva-koncernens omsättning låg 2013 kvar på samma nivå som året innan, dvs. 8,6 miljoner euro. Moderbolagets omsättning var 6,3 (6,3) miljoner euro. Närmare 90 procent av omsättningen härrörde från hemlandet. Försäljningen utanför hemlandet kom i huvudsak från andra EU-länder. Koncernens rörelsevinst förbättrades med över 30 procent tack vare att dotterbolaget ökade sin rörelsevinst. Dotterbolagets rörelsevinst fördubblades jämfört med föregående år. Under räkenskapsperioden hade koncernen fortsatt god soliditet och likviditet.

Dotterbolagets omsättning 2013 uppgick till 2,7 (2,5) miljoner euro. Omsättningen växte tack vare de ökade inkomsterna från administreringen av Svanenmärket och det europeiska miljömärket.

Viktiga med tanke på Motivas framtid är EU:s energieffektivitetsdirektiv och dess genomförande i Finland samt det nationella materialeffektivitetsprogrammet, som blev klart i början av 2014. Bolagets framtid påverkas också av Energiverket som inledde sin verksamhet i början av 2014. En del av arbets- och näringsministeriets uppgifter kring energieffektivitet och förnybar energi har överförts till verket. Förändringen har hittills inte haft någon större inverkan på Motiva.

FÖRETAGSANSVAR

Inom företagsansvaret är personalen viktigast för Motiva. En yrkeskunnig och kompetent personal har en avgörande betydelse för bolagets framgång. Inom miljöansvaret är det viktigaste arbete som Motiva utför att minska miljöolägenheter genom att tillhandahålla tjänster och lösningar som främjar energi- och materialeffektiviteten och användningen av förnybar energi. Motivas egen verksamhet ger inte upphov till någon större miljöbelastning.

NORDIC MORNING ABP

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Kaj Friman
Styrelseledamöter:	Carina Brorman, Maritta Iso-Aho, Jussi Lystimäki, Eva Persson, Petri Vihervuori
Verkställande direktör:	Timo Lepistö
Bransch:	grafisk industri och marknadskommunikation
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	121,3	113,2
Rörelsevinst	M€	4,0	-4,1
Rörelsevinst %	%	3,3	-3,6
Balansomslutning	M€	89,3	88,8
Soliditet	%	42,3	36,3
Nettoskudsättningsgrad	%	16,8	37,0
Avkastning på eget kapital	%	11,9	-13,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	8,0	-7,7
Antal anställda totalt		668	705
Antal anställda i Finland		319	344
Utdelning totalt	M€	1,5	0,0
Utdelning till staten	M€	1,5	0,0
Investeringar	M€	3,6	7,4
Betalda skatter	M€	0,1	-0,001

Verkställande
direktör
Timo Lepistö

”Vi lyssnar öppet på omgivningen för att i god tid få en uppfattning om viktiga trender och möjligheter samt förändringar i våra kunders behov.”

Edita-koncernen bytte namn till Nordic Morning i april 2013. Nordic Morning är den ledande koncernen i Norden inom kommunikationstjänster. Koncernen består av moderbolaget Nordic Morning och dess finska och svenska dotterbolag med verksamhet på olika delområden inom kommunikation. Nordic Morning är dessutom delägare i två svenska bolag. De viktigaste förändringarna i samband med omvandlingen av koncernen till en modern kommunikationskoncern var köpet av den svenska reklam- och kommunikationskoncernen Citat år 2008 och köpet 2011 av den nordiska koncernen Klikki som är specialiserad på digital marknadsföring. År 2013 grundades ett nytt bolag, Edita Bobergs AB.

EKONOMISK UTVECKLING

Nordic Mornings omsättning 2013 steg med 7 procent till 121,3 (113,2) miljoner euro. Omsättningen ökade till följd av företagsarrangemanget och den stärkta svenska kronan.

Koncernens rörelsevinst var 4,0 (- 4,1) miljoner euro. Resultatet utan poster av engångskaraktär var 4,0 (2,1) miljoner euro.

Under räkenskapsperioden steg Nordic Mornings soliditet med 6 procentenheter. Bolagets nettoskudsättning sjönk med 20,2 procentenheter.

FÖRETAGSANSVAR

Inom Nordic Morning svarar verkställande direktören för företagsansvaret, medan kommunikationsdirektören tillsammans med CRI-arbetsgruppen svarar för utveckling, kommunikation och rapportering. Nordic Morning följer internationellt erkända principer för etisk standard, såsom FN:s Global Compact och miljöledningsstandarden ISO14001. Företagsansvarsprocessen och de prioriterade områdena utvärderas på nytt varje år. De riktlinjer som fastställdes 2010 är fortfarande viktiga. För bolaget har personalen stor betydelse och detta understryks i prioriteringarna inom företagsansvaret. Bolaget strävar efter växelverkan med intressentgrupperna.

PATRIA ABP

Statens ägarandel:	73,2 %
Strategiskt intresse i innehavet:	landets försvar
Styrelseordförande:	Christer Granskog
Styrelseledamöter:	Arto Honkaniemi, Jussi Itävuori, Kirsi Komi, Kari Rimpi, Maximilian Thomasius
Verkställande direktör:	Heikki Allonen
Bransch:	försvarsindustri, flygindustri
Huvudort i Finland:	Helsingfors, Tavastehus, Halli

NYCKELTAL

	2013	2012
Omsättning	M€ 824,8	736,1
Rörelsevinst	M€ 97,1	87,0
Rörelsevinst %	% 11,8	11,8
Balansomslutning	M€ 786,5	744,4
Soliditet	% 49,5	47,7
Nettoskuldssättningsgrad	% -4,4	7,8
Avkastning på eget kapital	% 21,9	23,1
Avkastning på sysselsatt kapital	% 25,6	25,6
Antal anställda totalt (i genomsnitt)	3 614	3 587
Antal anställda i Finland	2 592	2 567
Utdelning totalt	M€ 38,0	19,0
Utdelning till staten	M€ 27,8	13,9
Investeringar	M€ 36,3	31,4
Betalda skatter	M€ 14,8	6,1

Verkställande
direktör
Heikki Allonen

”Det görs nedskärningar i Försvarsmaktens anskaffningar, men de pågående projekt som gäller livscykelhanteringen går framåt enligt planerna och tillför verksamheten stabilitet.”

Patria Abp är en internationell leverantör av livscykel-tjänster och tekniska lösningar för försvars-, säkerhets- och flygbranschen. Bolagets kunder är försvarsmakten i olika länder och aktörer inom civilsektorn, och dess specialområde är bepansrade hjulfordon, granatkastarsystem och ammunition. Försvarsmaterielens och servicens andel av omsättningen 2013 var 91 (91) procent och den civila sektorns 9 (9) procent. Av omsättningen kom 65 (59) procent från exporten.

EKONOMISK UTVECKLING

Patrias omsättning steg kraftigt redan för andra året i rad. År 2013 var omsättningen 12 procent högre än 2012. Patrias dotterbolag Millog, som är strategisk partner till den finska försvarsmakten, stod för 14 (19) procent av koncernens omsättning och Nammo, som ägs till hälften av Patria och tillverkar ammunitions- och missilprodukter, stod för 28 (30) procent. Patrias relativa lönsamhet låg kvar på samma nivå som året innan och bolaget uppvisade ett gott resultat. Bolagets balansräkning är mycket stabil.

Under räkenskapsperioden överläts de första fordonen som producerats inom ramen för ett avtal som ingåtts med svenska försvarsmakten till beställaren av affärsenheten Land. Affärsenheten Systems kunde i sin tur

slutföra renoveringen av marinens robotbåtar av Raumaklass.

Bolaget fick betydligt flera ordrar än året innan, dvs. för (623 (432) miljoner euro. Trots det försvagades orderstocken och uppgick den 31 december 2013 till cirka 1,0 (1,2) miljarder euro. Nya avtal ingicks om bland annat leveranser till Sydafrika. Försvarsmakten och Patria har undertecknat ett avtal om att modernisera trupptransportfordonen Pasi. Projektet har en stor sysselsättnings-effekt. Såväl i Finland som på exportmarknaden som har stor betydelse för bolaget har försvarsbudgetarna skurits ner. I stället för nyanskaffningar får livscykelprojekt som förlänger materielens livslängd allt större betydelse. Förändringarna avspeglas i Patrias omsättning och påverkar också bolagets lönsamhet.

Under räkenskapsperioden ökade Patria sin ägarandel i Millog Ab och bolaget äger nu 61,8 procent av dotterbolagets aktiestock.

FÖRETAGSANSVAR

För Patria är ansvarstagande en grund för lönsam affärsverksamhet. Centrala ansvarsteman är ett gott partnerskap, en bra arbetsgivare och en etisk aktör i branschen. År 2014 ligger fokus på att vara en bra arbetsgivare.

RASKONE

RASKONE AB

Statens ägarandel:	85 % (Governia Oy 15 %)
Strategiskt intresse i innehavet:	inget strategiskt intresse
Styrelseordförande:	Juho Lipsanen
Styrelseledamöter:	Anniina Bergström, Jukka Ohtola, Klaus Sundström, Tiina Tuomela, Helena Walldén
Verkställande direktör:	Timo Seppä
Bransch:	reparation och underhåll av nyttofordon
Huvudort i Finland:	Helsingfors, verkstäder runt om i Finland

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	91,5	100,2
Rörelsevinst	M€	1,8	-2,0
Rörelsevinst %	%	2,0	-2,0
Balansomslutning	M€	35,9	41,1
Soliditet	%	26,7	20,0
Nettoskudsättningsgrad	%	65,7	140,1
Avkastning på eget kapital	%	15,5	-19,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,5	-6,9
Antal anställda totalt (i genomsnitt)		749	801
Antal anställda i Finland		749	801
Utdelning totalt	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0
Investeringar	M€	0,7	3,6
Betalda skatter	M€	0,1	0,1

Verkställande
direktör
Timo Seppä

”Det är viktigt att vi förbättrar Raskones ekonomiska situation för att kunna ta hand om vår personal och vara en pålitlig affärspartner för våra kunder och samarbetspartners.”

Raskone producerar livscykeljänster för sina kunders nyttofordon. Moderbolaget Raskone är det största företaget i Finland som är specialiserat på underhåll av nyttofordon och arbetsmaskiner och företaget har verkstäder över hela landet. Under de senaste åren har bolaget byggt upp en enhetlig kedja av verkstäder som finns på 21 orter. Bolaget är inriktat på reparation och underhåll av last- och pakettbilar, arbetsmaskiner och släpvagnar. Verksamheten är baserad på mångsidig märkeskompetens och bolaget är märkesoberoende. Dotterbolaget Pajakulma Oy som ingår i koncernen planerar och genomför utrustningslösningar för nyttofordon och arbetsmaskiner. Pajakulma är Finlands ledande leverantör av fjädrar för tung fordonsmateriel.

EKONOMISK UTVECKLING

Läget i Raskones bransch har redan länge varit besvärligt, och 2013 medförde inte några förändringar. På grund av den svåra ekonomiska situationen minskade transportprestationerna i landsvägstrafiken. Utvecklingen var negativ redan för tredje året i rad. Marknaden för underhåll av lastbilar krympte med sex procent jämfört med 2012. Dessa faktorer avspeglades i Raskones verksamhet i form av en lam efterfrågan.

Raskone-koncernens omsättning 2013 stannade närmare tio procent under föregående års nivå. Moderbola-

gets omsättning minskade med fem procent till 73 (77) miljoner euro. Moderbolagets rörelsevinst var 2,1 (-2,5) miljoner euro. Poster av engångskaraktär som härrörde från försäljningen av affärsfunktioner och placeringar bidrog till att resultatet förbättrades, men också resultatet av den operativa verksamheten var bättre än året innan. Tack vare försäljningsvinsterna kunde bolaget amortera sin skuld, vilket ledde till att soliditeten steg och nettoskudsättningen var lägre än året innan.

Det svaga konjunkturläget och det negativa resultatet av affärsverksamheten under de tre senaste åren tvingade bolaget att inleda ett sparprogram som siktar på kostnadsbesparingar på fem miljoner euro fram till slutet av 2014. Merparten av nedskärningarna gäller personalutgifter, och dessa besparingar genomfördes huvudsakligen under 2013.

FÖRETAGSANSVAR

Raskone har utifrån en väsentlighetsanalys fastställt chefsarbete, åtgärder som tryggar lönsamheten samt optimering av distributionen och logistiken som prioriterade områden för företagsansvaret. Den största miljörisken anknyter till lagringen och behandlingen av spillolja.

FINLANDS FÄRJETRAFIK AB

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	säkerställa färjetjänster som en del av det allmänna vägnätet
Styrelseordförande:	Pertti Saarela
Styrelseledamöter:	Lauri Ojala, Virpi Paasonen, Matti Pajula, Minna Pajumaa
Verkställande direktör:	Mats Rosin
Bransch:	färje- och vattentrafiktjänster
Huvudort i Finland:	Åbo, Nyslott och 43 färjställen runt om i Finland

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	47,1	46,1
Rörelsevinst	M€	8,2	9,5
Rörelsevinst %	%	17,5	20,5
Balansomslutning	M€	43,0	40,0
Soliditet	%	70,6	64,7
Nettoskudsättningsgrad	%	-17,5	6,5
Avkastning på eget kapital	%	20,3	30,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	27,9	40,0
Antal anställda totalt		288	317
Antal anställda i Finland		288	317
Utdelning totalt	M€	1,0	1,5
Utdelning till staten	M€	1,0	1,5
Investeringar	M€	0,5	19,0
Betalda skatter	M€	1,2	1,8

Verkställande
direktör
Mats Rosin

”Säkerhets- och miljöfaktorer beaktas i hög grad också när det är fråga om utvecklingen av skärgården och andra vattenområden.”

Finlands Färjetrafik svarar för statens trafik med förbindelsebåtar och färjor. Färjetrafiken i Finland har en totalmarknad på cirka 58 miljoner euro per år och Finlands Färjetrafiks marknadsandel är cirka 80 procent. I Insjö- Finland har Finlands Färjetrafik skött samtliga färjplatser förutom en av dem som hör till det allmänna vägnätet. Fartygen transporterar årligen omkring tio miljoner passagerare och fem miljoner fordon.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 växte Finlands Färjetrafiks omsättning med 2,3 procent från året innan. Finlands Skärgårdsrederi, som bolaget hade förvärvat i maj 2012, ingick nu för första gången hela året i koncernens siffror. Rörelsevinsten minskade med 12,8 procent huvudsakligen på grund av avsättningen av reserver för eventuella nya säkerhetskrav. Bolagets finansiella ställning var fortsatt stark.

År 2013 hade Finlands Färjetrafik sammanlagt 13 frigående färjor, 62 vajerfärjor, 8 förbindelsebåtar och 1 bogserbåt. Den nya frigående färjan Stella inledde trafiken på rutten Korpo–Houtskär den 1 januari 2013. Det kombinerade oljebekämpnings- och förbindelsefartyget Otava, som beställdes från Uudenkaupungin Työvene i maj 2013, kommer att inleda trafiken på rutten Kotka–

Pyttis sommaren 2014. Nyinvesteringarna ökar det avskrivningsbara beloppet liksom kostnaderna för reparationer och underhåll.

Finlands Färjetrafiks största kund är NMT-centralen i Egentliga Finland och bland övriga kunder kan nämnas privata väglag. Bolaget har totalt 13 beställare, men 95 procent av beställningarna kommer från Trafikverket och NMT-centralerna. NMT-centralen har som mål att få nya serviceproducenter att etablera sig och skapa konkurrens i branschen. År 2014 kommer 28 färjställen och Karlö att konkurransutsättas. Finlands Färjetrafik har en stark orderstock fram till slutet av 2014.

FÖRETAGSANSVAR

Nivån på hanteringen av företagsansvaret vid Finlands Färjetrafik är god. De värderingar som bolaget fastställt i samråd med sin personal är säkerhet, serviceinriktning och lönsamhet. Bolaget upprätthåller och utvecklar ett säkerhets- och miljöledningssystem för fartygen baserat på ISM-koden. Ett av bolagets miljöloften är att minska bränsleförbrukningen. Därför tillämpar bolaget utbildningsprogrammet Eco-driving, dvs. ett program för ett ekonomiskt körsätt. År 2013 genomförde bolaget en personalundersökning och en kundnöjdhetssenkät.

AB MYNTVERKET I FINLAND

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	sköta den allmänna myntförsörjningen och säkerställa att det finns en tillräcklig mängd bruksmynt i omlopp
Styrelseordförande:	Pentti Kivinen
Styrelseledamöter:	Kalevi Alestalo, Harry Linnarinne, Riitta Mynttinen, Anssi Pihkala, Hanna Sievinen, Anna Majja Wessman
Verkställande direktör:	Paul Gustafsson
Bransch:	metallindustri
Huvudort i Finland:	Vanda

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	97,3	118,9
Rörelsevinst	M€	-6,4	-5,4
Rörelsevinst %	%	-6,6	-4,5
Balansomslutning	M€	76,6	92,5
Soliditet	%	51,2	50,3
Nettoskudsättningsgrad	%	59,3	56,6
Avkastning på eget kapital	%	-17,3	-14,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-8,9	-6,8
Antal anställda totalt (i genomsnitt)		230	235
Antal anställda i Finland		73	76
Utdelning totalt	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0
Investeringar	M€	12,4	4,4
Betalda skatter	M€	0,5	0

Verkställande
direktör
Paul Gustafsson

”Genom ett ansvarsfullt agerande talar Myntverket i Finland allt starkare till kunderna. Bolaget strävar efter att ta på sig en roll som ansvarig för kundernas räkning.”

Myntverket i Finland är ledande myntverk i Norden och på Baltikum. Myntverket formger, marknadsför och präglar mynt och tillverkar myntämnen. Till produkterna hör förutom bruksmynt också jubileums- och specialmynt, myntserier och myntämnen. Myntverket är en av de få aktörer i branschen som kan erbjuda sina kunder kompletta tjänster inom allt från tillverkning av myntämnen till redskapstillverkning och prägning av mynt. Av bolagets omsättning härrörde 94 (87) procent från export.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 var ett tungt år för Myntverket. Bakom svårigheterna låg en global marknadssituation och överkapacitet i branschen. Koncernens omsättning sjönk med 18 procent och rörelseförlusten ökade. Omsättningen minskade inom alla affärsfunktioner. Bolaget kunde slutföra

ett effektiviseringsprogram på 3 miljoner euro. Räkningsperiodens resultat var – 6,5 (– 7,2) miljoner euro. Affärsverksamheten för plantsar omvandlades till en modell med avtalstillverkning, och samtidigt flyttades säljorganisationen till Finland. Med detta vill bolaget spara kostnader och utveckla produktiviteten.

FÖRETAGSANSVAR

Myntverket har som mål att bli den mest ansedda aktören i myntvärlden, och ansvarsfull verksamhet ses som en viktig del av affärsstrategin. Miljöansvar och säkerhet är centralt knutna till bolagets affärsverksamhet. Bolagets ambition är att kunna identifiera miljöeffekterna av myntets hela livscykel. Betydelsefulla teman är också personalpolitik och ledning av personalen samt intressenternas förväntningar.

FINSKA CENTRALEN FÖR UTSÄDESPOTATIS AB

Statens ägarandel:	22 %
Strategiskt intresse i innehavet:	försörjningsberedskap och växthälsa
Styrelseordförande:	Ossi Paakki
Styrelseledamöter:	Kauko Matinlauri, Jouko Lähteenoja, Antti Lavonen, Reijo Moilanen, Jorma Mäkelä
Verkställande direktör:	Lauri Juola
Bransch:	bevarande, produktion och marknadsföring av potatissorter
Huvudort i Finland:	Tyrnävä

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	3,9	3,5
Rörelsevinst	M€	0,4	0,07
Rörelsevinst %	%	9,0	2,0
Balansomslutning	M€	3,3	3,4
Soliditet	%	47,4	43,0
Nettoskudsättningsgrad	%	22,2	55,2
Avkastning på eget kapital	%	15,5	3,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,5	3,2
Antal anställda totalt		13	13
Antal anställda i Finland		13	13
Utdelning totalt	M€	0,075	0,075
Utdelning till staten	M€	0,017	0,017
Investeringar	M€	0,07	0,06
Betalda skatter	M€	0,081	0,015

Verkställande direktör
Lauri Juola

”Omsättning
steg 11 procent,
rörelsevinsten
femdubblades.”

Finska Centralen för Utsädespotatis Ab är ett företag som producerar inhemsk utsädespotatis. Verksamheten går ut på att säkra produktionen av utsädespotatis så att den inte drabbas av sjukdomar och att producera, förpacka och marknadsföra basutsäde och certifierad utsädespotatis. Sortunderhållet och produktionen av basutsäde grundar sig på kontrakt som centralen har ingått med de finländska ägarna eller sortrepresentanterna. Dessutom underhåller centralen och producerar potatisutsäde av s.k. fria sorter. Under räkenskapsperioden hade bolaget sammanlagt 32 potatissorter i produktion för den inhemska marknaden av vilka 26 sorter underhölls av centralen själv eller var i växthusproduktion. Dessutom fanns det över 20 sorter i växthusproduktion avsedda för exportmarknaden.

EKONOMISK UTVECKLING

År 2013 steg bolagets omsättning med cirka 11 procent jämfört med föregående år och uppgick till 3,9 miljoner euro. Rörelsevinsten femdubblades från året innan och uppgick till 0,35 miljoner euro. Omsättningen och resultatet förbättrades främst tack vare den höga prisnivån på

utsädespotatis och den potatis som säljs som biprodukt. Bolagets soliditet steg ytterligare och ligger på en god nivå. Räkenskapsperioden 2013 för gav bolaget utdelning för andra gången under sin historia.

Hösten 2011 introducerade bolaget en ny aeroponisk metod för produktion av utsädespotatis. Med hjälp av metoden ökar antalet knölar per växt upp till tio gånger jämfört med tidigare. Tack vare den nya metoden kan nya, lovande potatissorter från inhemska utsädesstammar snabbare fås in på marknaden i Finland och beroendet av utländska stamutsäden minskar. Också produktionskostnaderna per enhet sjunker betydligt. Bolaget fortsätter utveckla metoden.

Bolaget deltog också i regionala och rikstäckande undersökningar om potatisodling och växtsjukdomar.

FÖRETAGSANSVAR

Finska Centralen för Utsädespotatis har hittills inte lämnat några egentliga ansvarsrapporter. Det kan anses att bolaget indirekt bidrar till en stark realisering av företagsansvaret genom att förebygga växtsjukdomar och främja försörjningsberedskapen.

SUOMEN VILJAVA OY

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	medverka till en fungerande marknad för lagring och hantering av spannmål och säkerställa att de uppgifter som gäller försörjningsberedskapen och EU:s interventioner fungerar störningsfritt
Styrelseordförande:	Kari Kolu
Styrelseledamöter:	Michael Hornborg, Pekka Kettunen, Helena Tammi, Taina Vesanto
Verkställande direktör:	Seppo Koponen
Bransch:	lagring och hantering av spannmål
Huvudort i Finland:	Vanda, Nådendal, Raumo, Kumo, Turenki

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	16,7	17,7
Rörelsevinst	M€	2,6	2,9
Rörelsevinst %	%	15,9	16,6
Balansomslutning	M€	25,2	27,2
Soliditet	%	81,2	79,1
Nettoskulsättningsgrad	%	5,4	7,6
Avkastning på eget kapital	%	8,8	9,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,9	11,9
Antal anställda totalt		88	90
Antal anställda i Finland		88	90
Utdelning totalt	M€	3,0	3,0
Utdelning till staten	M€	3,0	3,0
Investeringar	M€	2,3	3,2
Betalda skatter	M€	0,3	2,2

Verkställande direktör
Seppo Koponen

”Vår lagring och hantering av spannmål håller hög kvalitet, och bolaget har en stabil resultatutveckling.”

Suomen Viljavs huvudsakliga verksamhetsområde är att hantera och lagra spannmål och råvaror av spannmålstyp. Bolaget har verksamhet på 21 orter som ligger centralt i förhållande till de spannmålsproducerande regionerna i Finland. Närmare hälften av det spannmål som levereras till den finländska handeln passerar dessa lager. Förutom inom säkerhetslagringen av spannmål spelar Suomen Viljava en viktig roll i livsmedelskedjan som producent av lasthanterings- och lagertjänster i samband med export och import av spannmål. Bolaget säkerställer också att produktionskedjan och logistiken för spannmål fungerar från primärproduktion via förädling och distribution till konsumtion.

De mottagna och levererade partier som hanterades av bolaget uppgick till sammanlagt 1,8 (2,2) miljoner ton. I slutet av 2013 hade bolaget sammanlagt 760 000 ton spannmål i lager, dvs. nästan lika mycket som i början av året. Mot slutet av året avtog spannmålshandeln till följd av låga priser på den globala marknaden och prisförväntningarna på marknaden. Stora förändringar i spannmålspriserna är en osäkerhetsfaktor för bolaget.

EKONOMISK UTVECKLING

Omsättningen 2013 sjönk drygt fem procent från året innan och uppgick till 16,7 (17,7) miljoner euro. För lagringshållningens del var 2012 dock ett exceptionellt bra år.

Den minskade omsättningen bidrog också till att lönsamheten sjönk i någon mån. Bolagets rörelsevinst var 2,6 (2,9) miljoner euro. Soliditeten steg från året innan till följd av en krympning av balansräkningen, och bolagets balansräkning är i ypperligt skick.

Bolaget investerade främst i renoveringar och ombyggnader. Bolaget har satsat på automatisering av styrtekniken för silor, tillvaratagande av spannmålsdamm och brikettering.

FÖRETAGSANSVAR

Viktiga frågor för Suomen Viljavs företagsansvar är personal- och miljöfrågor. Bolaget har åtagit sig att spara energi och finna miljövänliga lösningar som stöder en hållbar användning av naturresurser i verksamheten. Bolaget har tagit fram lösningar som gör att det kan ta till vara spannmålsdammet i stället för att föra det till deponi. Det tillvaratagna dammet briketteras och används vid torkning av spannmål och för värmeproduktion i bolagets lager. I tre av bolagets åtta torkar utnyttjas spannmålsdamm. Bolaget har som ambition att ytterligare förbättra energieffektiviteten och öka användningen av förnybar energi. Beträffande det sociala ansvaret ligger fokus på att utveckla personalens kompetens och bevara och förbättra arbetsförmågan.

VAPO OY

Statens ägarandel:	50,1 %
Strategiskt intresse i innehavet:	mångsidig inhemsk energiproduktion
Styrelseordförande:	Juho Lipsanen
Styrelseledamöter:	Perttu Rinta, Risto Kantola, Minna Pajumaa, Arto Sutinen, Marja Tuderman
Verkställande direktör:	Tomi Yli-Kyyny
Bransch:	energiproduktion, sågindustri, miljöverksamhet
Huvudort i Finland:	Jyväskylä, Forssa, Nurmee, Lieksa

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	616,7	652,9
Rörelsevinst	M€	31,7	5,8
Rörelsevinst %	%	5,1	0,9
Balansomslutning	M€	840,5	804,8
Soliditet	%	37,1	37,1
Nettoskuldssättningsgrad	%	127,0	122,0
Avkastning på eget kapital	%	5,7	0,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	4,7	0,9
Antal anställda totalt		1 118	1 154
Antal anställda i Finland		782	770
Utdelning totalt	M€	-	10,0
Utdelning till staten	M€	-	5,01
Investeringar	M€	54,7	48,0
Betalda skatter	M€	-2,0	3,6

Verkställande direktör
Tomi Yli-Kyyny

”Vapo strävar efter att kompromisslöst sköta sina miljöåtaganden.”

I Vapos verksamhet ingår produktion av torv och träbränsle, pellets, produktion av fjärrvärme, sågar och miljöverksamhet.

Vapo inriktar sig särskilt på att minska torvproduktionens belastning på vattendrag och bolaget kommer under tre års tid att investera 30 miljoner euro i vattenbehandling och hållbar torvproduktion. Målet är att alla torvproduktionsmyrar omfattas av den bästa vattenbehandlingstekniken vid utgången av 2014.

Det visade sig saknas lönsamhetsförutsättningar för Vapos dotterbolags, Forest BtL:s, planer på att bygga en fabrik för trafikbränslen i Finland som skulle utnyttja trä som råvara. Bolaget har dock för avsikt att kommersialisera den utvecklade tekniken genom att sälja de till utomstående företag.

EKONOMISK UTVECKLING

Vapos omsättning 2013 sjönk från året innan till följd av en minskad volym av bränsleleveranser. För torvproduktionen var 2013 ett förhållandevis bra år efter två dåliga produktionsår i rad.

För uppvärmningsperioden 2013/2014 finns det tillräcklig tillgång på energitorv av god kvalitet. Under 2013 förbättrades lönsamheten för torv liksom för träbränsle

och pellets samt fjärrvärme. Dessutom minskade förlusten inom sågindustrin. Vapo sålde sin såg i Hankasalmi i början av 2014.

Beträffande pellets förväntas överutbudet i Europa att fortsätta ännu i flera år, och därför har Vapo slutat exportera pellets. Den finska pelletsproduktionens lönsamhet har förbättrats till följd av Vapos stängning av tre mindre pelletsfabriker. I Sverige försöker man höja lönsamheten för pellets genom en sammanslagning av Vapos och Lantmännens pelletsverksamheter till ett samföretag som ägs till 50 procent av Vapo.

FÖRETAGSANSVAR

I december 2012 offentliggjorde Vapo nya åtaganden för bolagets miljöansvar. För det första ska nya torvtäkter förläggas bara till i huvudsak utdikade myrar eller myrar vars naturliga tillstånd redan har förändrats. För det andra ska de nya torvtäkterna jämfört med situationen innan torvutvinningen inleddes minska belastningen på vattendragen i form av fasta partiklar och humus. För det tredje ska utsläppen från alla torvtäkter kontrolleras under produktionsperioden och vid hälften av täkterna ska utsläppen kontrolleras året runt.

VR-GROUP AB

Statens ägarandel:	100 %
Strategiskt intresse i innehavet:	främja spårbunden trafik och säkerställa att den fungerar
Förvaltningsrådets ordförande:	Kari Rajamäki
Styrelseordförande:	Hannu Syrjänen
Styrelseledamöter:	Riku Aalto, Christer Granskog, Maaret Heiskari, Jarmo Kilpelä, Antti Mäkelä, Liisa Rohweder, Tuija Soanjärvi
Verkställande direktör:	Mikael Aro
Bransch:	järnvägs- och landsvägstrafik samt byggande och underhåll av banor
Huvudort i Finland:	Helsingfors, Kouvola, Uleåborg och Tammerfors

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	1 421,2	1 437,8
Rörelsevinst	M€	70,6	52,4
Rörelsevinst %	%	5,0	3,6
Balansomslutning	M€	1 808,8	1 773,6
Soliditet	%	83,5	82,2
Nettoskulsättningsgrad	%	-17,7	-14,3
Avkastning på eget kapital	%	4,5	2,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,1	4,0
Antal anställda totalt		10 234	11 080
Antal anställda i Finland		9 720	10 574
Utdelning totalt	M€	30	0
Utdelning till staten	M€	0	0
Bruttoinvesteringar	M€	185,2	106,5
Betalda skatter	M€	2,0	1,7

Verkställande
direktör
Mikael Aro

”Alla affärsenheter är lönsamma. Resultatförbättringen visar att de stora reformer och effektiviseringsåtgärder som vidtagits i koncernen har gett resultat.”

VR Group Ab har verksamhet på tre affärsområden. VR bedriver passagerartrafik på järnväg, VR Transpoint tillhandahåller logistik tjänster och VR Track svarar för infrastrukturområdet. Enheterna för trafikproduktion och underhåll samt Ryssland och internationella ärenden stöder affärsfunktionerna liksom Avekra Oy som tillhandahåller restaurang- och cateringtjänster. Passagerartrafiken omfattar tågtrafik som bedrivs av VR samt Pohjolan Liikennes busstrafik. VR:s huvudsakliga marknadsområde är Finland, men inom godstrafiken är en stor del av transporterna internationella. Över hälften av omsättningen härrör från järnvägstrafiken.

EKONOMISK UTVECKLING

VR:s jämförbara omsättning utvecklades positivt jämfört med året innan och rörelseresultatet förbättrades märkbart. Jämförbarheten försvarades till följd av försäljningen av styckegodsverksamheten den 1 oktober 2012 samt försäljningen av mindre utlandsfunktioner i början av året. I rörelsevinsten för räkenskapsperioden ingår vinster från försäljningen av egendom vars inverkan på rörelsevinsten var 19,0 (36,0) miljoner euro. Bolagets finansiella ställning var stark. Soliditeten var omkring 84 procent och låg kvar på en hög nivå trots det mycket omfattande investeringsprogrammet.

Ökningen av omsättningen inom passagerartrafiken härrörde från de långväga rutterna inom fjärrtrafiken och Allegrotrafiken på Ryssland. Inom logistiken stannade de inhemska transportvolymerna under föregående års nivå. Över en tredjedel av godstrafiken via järnväg utgörs av import-, export- och transittrafik över ryska gränsen. Trafiken ökade under 2013 med cirka 20 procent. Inom infrastrukturen ökade omsättningen och resultatet förbättrades tack vare en stark orderstock.

En ny underhållsdepå för lok och passagerartåg stod klar i Uleåborg i slutet av november 2013. I december 2013 fattade bolaget beslut om att köpa nya ellok från Siemens. Investeringen omfattar 80 ellok och en option på 97 ellok.

I november 2013 sålde VR sin aktiestock i Corenet Oy till Governia Oy. Yrkesutbildning i järnvägsbranschen inleddes den 1 januari 2014 vid Kouvola-regionens yrkesinstitut. I början av 2014 upphörde VR tillsvidare med de kombinerade transporterna.

FÖRETAGSANSVAR

Vid VR är ansvarsfullhet en integrerad del av koncernstrategin. VR:s viktigaste mål är att minska koldioxidutsläppen och energiförbrukningen. VR har gett fem nya miljölöften för 2013–2020. VR kan erbjuda trafik tjänster som är miljövänligare än andra trafikformer.

GOVERNIA OY

Statens ägarandel:	100 %
Specialuppgift:	ett bolag som har hand om statens placeringsverksamhet och vars kapacitet kan användas i samband med särskilda ägararrangemang
Styrelseordförande:	Jarmo Kilpelä
Styrelseledamöter:	Rita Linna, Ilkka Salonen, Taina Susiluoto, Petri Vihervuori
Verkställande direktör:	Timo Kankuri
Bransch:	placeringar
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL		2013	2012
Omsättning	M€	124,6	121,3
Rörelsevinst	M€	12,2	5,4
Rörelsevinst %	%	9,8	4,5
Balansomslutning	M€	473,3	380,6
Soliditet	%	29,0	34,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	168,8	129,5
Avkastning på eget kapital	%	4,4	0,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,5	1,9
Antal anställda totalt		253	63
Antal anställda i Finland		253	63
Utdelning totalt	M€	0,9*	-
Utdelning till staten	M€	0,9*	-
Investeringar	M€	130,6	75,3
Betalda skatter	M€	1,9	1,3

*) Aktierna i A-Kruunu Oy

Verkställande
direktör
Timo Kankuri

”Governias roll som redskap för utvecklingen av statens onoterade bolag accentuerades i samband med bolagets förvärv av Corenet Oy som förvaltningsbolag för sjökabeln.”

Governia Oy är ett helägt statligt bolag med specialupp-
gifter som är att äga och utveckla de onoterade bolag
som för tillfället är i dess ägo och deras egendom samt
genomföra upplägg som stöder statens syften. Governia
är ett holdingbolag vars mest betydande dotterbolag är
Kruunuasunnott Oy, Easy KM Oy, Corenet Oy och Turun
Telakkakiinteistö Oy.

I november 2013 köpte Governia hela aktiestocken i
Corenet Oy. Säljare var VR Group Ab och TDC Ab Finland.
Corenet förvärvades som förvaltningsbolag för sjökabeln.
I Finland äger bolaget ett 7 100 kilometer långt optiskt
fiberkabelnät. Med sjökabeln säkerställs direkta interna-
tionella telekommunikationsförbindelser från Finland.
Samtidigt stöder den tillväxtnöjligheterna för den fin-
ländska digitala ekonomin och industriell Internet.

I maj 2013 förvärvade bolaget de markområden som
hörde till STX-varvet i Åbo och markområdena övergick
till Turun Telakkakiinteistö Oy som bolaget hade köpt ti-
digare under våren.

EKONOMISK UTVECKLING

Governiakoncernens omsättning steg 2013 med 2,8 pro-
cent till 124,6 (121,3) miljoner euro. Av omsättningen
utgjorde Easy KM:s omsättning 87,9 (92,5) miljoner euro
och hyresintäkter från bostäder och markområden,

bruksavgifter och försäljning av fastigheter och aktier i
fastigheter sammanlagt 29,5 (28,8) miljoner euro. Kon-
cernens resultat före bokslutsdispositioner och skatter
uppgick till 8,9 (2,0) miljoner euro. Resultatet förbättrades
bland annat till följd av Easy KM:s positiva resul-
tatutveckling. Koncernens soliditet sjönk till 29,0 (34,2)
procent. Lånetiden för det kapitallån som staten beviljat
Governia förlängdes med tio år, vilket förbättrar bolagets
finansiella ställning.

FÖRETAGSANSVAR

Företagsansvarsarbetet är ett redskap för styrningen av
affärsverksamheten vid Governias dotterbolag och en
viktig del av riskhanteringen. De etiska regler som god-
känts av Governias styrelse gäller alla bolag som hör till
koncernen, och även underleverantörer förväntas följa
dem. Bedömningen av ansvarsrisken ingår i dotterbo-
lagens rikshanteringssystem. För Kruunuasunnotts del
betonas vikten av sunda och trygga boendeförhållanden
samt energi- och materialeffektivitet. Inom byggbran-
schen medför bekämpningen av den svarta ekonomin
utmaningar för bolaget, och det blir allt viktigare att se
till att underleverantörskedjorna agerar ansvarsfullt. De
viktigaste frågorna för Easy KM:s del är ansvarsfull affärs-
verksamhet och socialt ansvar.

SOLIDIUM OY

Statens ägarandel:	100 %
Särskilt intresse i innehavet:	stärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt viktiga företag och på lång sikt öka innehavens ekonomiska värde
Styrelseordförande:	Pekka Ala-Pietilä
Styrelseledamöter:	Eija Ailasmaa, Heikki Bergholm, Eero, Heliövaara, Markku Hyvärinen, Marketta Kokkonen, Anni Vepsäläinen
Verkställande direktör:	Kari Järvinen
Bransch:	placeringsverksamhet
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL		1.7-31.12. 2013	1.7-31.12. 2012	1.7.2012- 30.6.2013
Omsättning	M€	0,0	0,0	0,0
Rörelsevinst	M€	123,9	69,6	65,5
Periodens vinst	M€	164,5	36,0	-232,3
Avkastning på placeringarna till verkligt värde	%	17,6	8,7	13,9
Erhållna utdelningar och återbetalningar av kapital	M€	0,0	0,0	397,5
Verksamhetens förvaltningskostnadsförhållande	%	0,06	0,05	0,09
Substansvärde	M€	6 936,1	6 532,3	6 909,6
Eget kapital	M€	4 115,3	5 019,1	4 750,8
Räntebärande skulder	M€	600,0	600,0	600,0
Soliditet	%	86,8	89,0	88,8
Antal anställda sammanlagt		12	11	11
Antal anställda i Finland		12	11	11
Utdelningar sammanlagt	M€	800	800	0
Utdelning till staten	M€	800	800	0

Verkställande
direktör
Kari Järvinen

”Finland
behöver flera
långsiktiga
ägare som
vill investera
i finländska
företag.”

Solidium Oy (Solidium) är ett statligt helägt placeringsbolag vars uppgift är att stärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt viktiga företag och på lång sikt öka det ekonomiska värdet av innehaven. I Solidiums aktieportfölj ingår 12 börsnoterade bolag. Solidium är minoritetsägare i alla dessa bolag. Antalet börsbolag ökade med ett när Metso i årsskiftet 2013–2014 genom partiell delning delades upp i Metso och Valmet.

Solidiums räkenskapsperiod 1.7–30.6. Under förra delen av räkenskapsperioden meddelade Solidium att bolaget stöder Outokumpus företagsarrangemang och aktieemissionen på cirka 650 miljoner i samband med det. Solidium nyemission genomfördes i mars 2014 var cirka 199 miljoner euro. I tillägg till det har Solidium tidigare köpt Outokumpus aktier av Thyssen Group, och till följd av det steg Solidiums ägarandel i bolaget från 21,8 till 29,9 procent.

Under året köpte Solidium aktier för cirka 39 miljoner euro och höjde sin ägarandel i Outotec från 8,3 till 10 procent.

Under året blev Solidium den största ägaren i Talvivaara genom att teckna aktier i bolaget för cirka 47 miljoner euro. Solidiums ägarandel i bolaget steg från 8,9 till cirka 16,7 procent. Talvivaaras företagssanering inleddes.

Under det första halvåret av den räkenskapsperiod som inleddes den 1 juli 2013 sålde Solidium aktier för cirka 368 miljoner euro då bolaget sålde cirka 1,6 procent av TeliaSoneras emitterade aktier på marknaden. Solidiums ägarandel sjönk från 11,7 till 10,1 procent.

Den 22 januari 2014 offentliggjorde Solidium att bolaget stöder samgåendet mellan Rautaruukki och SSAB. Efter att arrangemanget har genomförts blir Solidium den största aktieägaren i det fusionerade bolaget med en ägarandel på 16,8 procent och enligt röstetalet den näst största ägaren med ett röstetal på 10,0 procent.

I februari 2014 sålde Solidium Sampos A-aktier och ett masskuldebrevslån som var knutet till aktierna. Bolaget sålde 2,3 procent av Sampos emitterade aktier. Aktiernas försäljningspris var cirka 450 miljoner euro och värdet på masskuldebrevslånet cirka 350 miljoner euro.

Under halvårsperioden betalade Solidium 800 miljoner euro i utdelning till staten i form av kapitalåterbäring.

Under de finansiella posterna i Solidiums bokföring noterades en nedskrivning på 679 miljoner euro av Outokumpus, Talvivaaras och Rautaruukkis aktier.

FÖRDELNINGEN AV SOLIDIUMS AKTIEPORTFÖLJ 31.12.2013:

ALLA PLACERINGAR SAMMANLAGT

	euro	vikt, %
Elisa	323 587 260	4
Kemira	314 896 418	4
Metso	517 887 803	6
Outokumpu	184 561 370	2
Outotec	139 791 834	2
Rautaruukki	375 125 477	4
Sampo	2 831 884 458	34
Stora Enso	709 028 439	8
Stora Enso A	406 406 299	
Stora Enso B	302 622 140	
Talvivaara	24 224 837	0
TeliaSonera	2 629 298 707	31
Tieto	121 909 472	1
Aktieplaceringar smlgt	8 172 196 075	98
Penningmarknadsplaceringar	204 254 272	2
Alla placeringar sammanlagt	8 376 450 347	100

AKTIEPLACERINGAR SAMMANLAGT

	euro	vikt, %
Elisa	323 587 260	4
Kemira	314 896 418	4
Metso	517 887 803	6
Outokumpu	184 561 370	2
Outotec	139 791 834	2
Rautaruukki	375 125 477	5
Sampo	2 831 884 458	35
Stora Enso	709 028 439	9
Stora Enso A	406 406 299	
Stora Enso B	302 622 140	
Talvivaara	24 224 837	0
TeliaSonera	2 629 298 707	32
Tieto	121 909 472	1
Aktieplaceringar smlgt	8 172 196 075	100

Vid granskningsperiodens utgång den 31 december 2013 var aktieplaceringarnas andel av Solidiums placeringsportfölj cirka 98 procent. Bland aktieplaceringarna hade Sampo den största vikten med en andel på 35 procent av hela portföljen. I Solidiums portfölj har Sampo och TeliaSonera hög vikt.

Den 31 december 2013 uppgick Solidiums penningmarknadsplaceringar till 204 miljoner euro (30.6.2013: 660 miljoner euro). Penningmarknadsplaceringarnas belopp påverkades under perioden av utdelningar, betalning av skatter och försäljning av aktier.

Totalavkastningen på Solidiums portfölj stannade under totalavkastningen för det viktbegränsade OMX Helsinki Cap GI -avkastningsindexet både under halvårsperioden och under de senaste 12 månaderna.

AVKASTNING PÅ PLACERINGARNA

	1.7.2013– 31.12.2013	1.1.2013– 31.12.2013
Aktieportföljens totalavkastning	18,7 %	24,5 %
Penningmarknadsplaceringar	0,1 %	0,3 %
Avkastning på placeringarna	17,6 %	23,3 %
OMX Helsinki CAP		
GI-avkastningsindex	24,5 %	31,6 %

Avkastningen på TeliaSonera, som var Solidiums enligt vikten näst största bolag (31.12.2013), stannade under jämförelseindexets avkastning, vilket märkbart sänkte avkastningen på Solidiums hela portfölj. Också metallbolagen Rautaruukki och Outokumpus avkastningar drog påtagligt ner hela portföljens avkastning. Avkastningen på Solidiums portfölj stannade under jämförelseindexets avkastning.

AVKASTNING PÅ AKTIERNA 1.1–31.12.2013

Sampo	54 %
Stora Enso	39 %
Elisa	25 %
TeliaSonera	24 %
Rautaruukki	18 %
Tieto	16 %
Kemira	8 %
Metso	3 %
Outotec	-26 %
Outokumpu	-49 %
Talvivaara	-82 %

Utdelningsavkastningen på bolagen i Solidiums aktieportfölj enligt kurserna i slutet av 2013 och utdelningsförslagen i bokslutsuppgifterna var 4,8 procent och utdelningsrelationen 124 procent. Enligt samma beräkningssätt var utdelningsavkastningen på Helsingforsbörsen 4,6 procent och avkastningsrelationen 79 procent.

SUOMEN ERILLISVERKOT OY

Statens ägarandel:	100 %
Specialuppgift:	att bygga och administrera telekommunikationsnät och andra säkerhetsnätverk som används av myndigheter inom den offentliga förvaltningen och som är nödvändiga för säkerheten i samhället samt tillhandahålla anknyttande tjänster och konsultationer.
Styrelseordförande:	Jarmo Väisänen
Styrelseledamöter:	Lea Jokinen, Harri Martikainen, Ilkka Korkiamäki, Sohvi Rajamäki, Elina Selinheimo, Esa Rautalinko
Verkställande direktör:	Timo Lehtimäki
Bransch:	nätverksbaserade operationer
Huvudort i Finland:	Helsingfors

NYCKELTAL

		2013	2012
Omsättning	M€	38,5	37,7
Rörelsevinst	M€	-0,8	3,0
Rörelsevinst %	%	-2,1	7,9
Balansomslutning	M€	135,6	125,8
Soliditet	%	85,7	87,8
Nettoskultsättningsgrad	%	-18,5	-16,7
Avkastning på eget kapital	%	-0,4	2,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-0,6	2,8
Antal anställda totalt		110	91
Antal anställda i Finland		110	91
Utdelning totalt	M€	-	-
Utdelning till staten	M€	-	-
Investeringar	M€	11,9	13,5
Betalda skatter	M€	0,2	0,3

Koncernen Suomen Erillisverkot är ett statligt specialuppgiftsbolag som ska trygga en kritisk ledning av vårt samhälle och informationssamhällets tjänster i alla förhållanden. Koncernens moderbolag Suomen Erillisverkot Oy är ett icke-vinstsyftande bolag. I koncernen ingår Suomen Erillisverkot Oy och dess helägda dotterbolag Suomen Virveverkko Oy, Virve Tuotteet ja Palvelut Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy och Leijonaverkot Oy. Helheter som är knutna till statens och säkerhetsmyndigheternas telekommunikationsnät har koncentrerats till Suomen Erillisverkot, och ambitionen är att effektivisera verksamheten, förbättra tjänsterna och kvalitetsnivån och trygga tillgången och kontinuiteten när det gäller tjänster i alla förhållanden. År 2013 låg fokus i koncernens verksamhet på att öka kompetensen i säkerhetsnätet. Suomen Turvallisuusverkko Oy håller på att bygga upp sin kompetens som nätverksoperatör och förbereda överföringen av affärsverksamheten från försvarsmakten. Målet är att inleda driften av förvaltningens säkerhetsnät 2014.

EKONOMISK UTVECKLING

Koncernens omsättning steg med 0,7 procent till 38,5 miljoner euro. Koncernens resultat belastades av förbere-

Verkställande
direktör
Timo Lehtimäki

”Koncernens verksamhet är inne i en betydande förändringsfas och den största tillväxten är knuten till starten av säkerhetsnätverket. Det faktum att nätverket utvidgats och fått större betydelse för tryggheten av den samhälleliga verksamheten har lyft vikten av kontinuitets-, risk- och säkerhetshantering till en ny nivå.”

delserna inför starten av säkerhetsnätsverksamheten. Rörelseförlusten var 0,8 (rörelsevinsten 3,0) miljoner euro. Säkerhetsnätsverksamheten börjar generera omsättning först 2014. Bolaget har kapitaliserats med 6,5 miljoner euro för att finansiera driftskapitalet för säkerhetsnätsverksamheten och investeringarna. Bolaget har dessutom fått 6,5 miljoner euro i pris-/underskottsstöd för att trygga myndighetsradionätet Virve.

FÖRETAGSANSVAR

Ledningen av företagsansvaret bygger på Suomen Erillisverkots strategi och värderingar. I sin rapportering tillämpar Erillisverkot GRI:s ramverk G4. Bolaget har fastställt sin värdekedja och identifierat alla väsentliga frågor kring företagsansvaret med beaktande av hela värdekedjan. Inom affärsverksamheten betonas vikten av driftsäkra och säkra telekommunikationstjänster samt en ansvarsfull och motiverad personal. I bolagets strävan att minska miljöeffekterna betonas åtgärder som förbättrar energieffektiviteten särskilt för maskinhallarnas del.

Uppgifterna i denna berättelse är baserade på offentligt material. För årsberättelsen har man valt ut sådana uppgifter om statens aktieportfölj och bolag som enligt ägarstyrningsavdelningens uppfattning är relevanta. Ägarstyrningsavdelningen analyserar bolagen självständigt och anlägger egna synpunkter på varje bolags situation. För analyserna används Valuatum Oy:s system för

företagsanalyser. Ägarstyrningsavdelningen har räknat ut nyckeltalen enligt beräkningsformlerna nedan. Nyckeltalen kan avvika från dem som bolagen själva räknat ut. Skillnaderna beror bland annat på vilka poster som i det enskilda fallet räknas in i bolagets jämförbara vinst.

$$\text{Rörelsevinst, \%} = \frac{\text{rörelsevinst}}{\text{omsättning}} \times 100$$

$$\text{Soliditet, \%} = \frac{\text{eget kapital + minoritetsandel}}{\text{balansomslutning - erhållna förskott}} \times 100$$

$$\text{Avkastning på sysselsatt kapital, \%} = \frac{\text{vinst före skatter + räntor och övriga finansiella kostnader}}{\text{sysselsatt kapital i genomsnitt}} \times 100$$

$$\text{Avkastning på eget kapital, \%} = \frac{\text{nettoresultat}}{\text{eget kapital (räkenskapsperiodens genomsnitt)}} \times 100$$

$$\text{Nettoskuldsättningsgrad, \%} = \frac{\text{räntebärande nettoskulder}}{\text{eget kapital}} \times 100$$

$$\text{Utdelning, \%} = \frac{\text{utdelning/aktie}}{\text{aktiekurs}} \times 100$$

$$\text{Utdelningsrelation, \%} = \frac{\text{utdelning/aktie}}{\text{nettoresultat/aktie}} \times 100$$

AVKASTNINGAR

Compound aggregate growth rate

$$\text{CAGR} = \left(\frac{KA_{t+n} + \sum \text{kassaflöden}_{n...t}}{KA_t} \right)^{1/n} - 1$$

där,

KA= statens andel av bokföringsvärdet för eget kapital

PORTFÖLJAVKASTNING

$$\text{dagsavkastning } d = \frac{MA_e - MA_b - C}{MA_b}$$

$$\text{kumulativ avkastning} = ((1+d_1) \times (1+d_2) \times (1+d_3) \dots (1+d_t) - 1)$$

där,

MA_e = portföljens marknadsvärde vid dagens slut

MA_b = portföljens marknadsvärde vid föregående dags slut

C = kassaflöden under dagen

31.12.2013

Börsbolag	Ägarstyrning	Grupp	Statens innehav	Nedre gräns för innehavet
Elisa Abp	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Finnair Abp	SRK	1b	55,8 %	50,1 %
Fortum Abp	SRK	1b	50,8 %	50,1 %
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Metso Abp	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Neste Oil Abp	SRK	1b	50,1 %	50,1 %
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	21,8 %	0,0 %
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Rautaruukki Abp	Solidium Oy	1a	39,7 %	0,0 %
Sampo Abp	Solidium Oy	1a	14,2 %	0,0 %
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	12,3 %	0,0 %
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Telia Sonera Oyj	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Tieto Abp	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Valmet Abp	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Totalt (antal)		15		

Onoterade kommersiella bolag	Ägarstyrning	Grupp	Statens innehav	Nedre gräns för innehavet
Altia Abp	SRK	1a	100,0 %	50,1 %
Arctia Shipping Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Art and Design City Helsinki Oy Ab	SRK	1a	35,2 %	0,0 %
Boreal Växtförädling Ab	SRK	1b	60,8 %	50,1 %
Destia Ab	SRK	1a	100,0 %	0,0 %
Ekokem Oy	SRK	1b	34,1 %	0,0 %
Gasum Oy	SRK	1b	24,0 %	0,0 %
Itella Abp	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Kemijoki Oy	SRK	1a	50,1 %	50,1 %
Leijona Catering Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Meritaito Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Motiva Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Nordic Morning Abp	SRK	1a	100,0 %	0,0 %
Patria Abp	SRK	1b	73,2 %	50,1 %
Raskone Ab	SRK	1a	85,0 %	0,0 %
Finlands Färjetrafik Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Ab Myntverket i Finland	SRK	1b	100,0 %	50,1 %
Finska Centralen för Utsädespotatis Ab	SRK	1b	22,0 %	0,0 %
Suomen Viljava Oy	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Vapo Oy	SRK	1b	50,1 %	50,1 %
VR-Group Ab	SRK	1b	100,0 %	100,0 %
Totalt (antal)		22		
Kommersiella totalt		37		

Bolag med specialuppgifter	Ägarstyrning	Grupp	Statens innehav	Nedre gräns för innehavet
Aalto Universitetsfastigheter Ab	FM	2	33,3 %	..
Alko Ab	SHM	2	100,0 %	100,0 %
Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab ¹⁾	FM	2	100,0 %	0,0 %
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	UKM	2	100,0 %	100,0 %
Finavia Abp	KM	2	100,0 %	100,0 %
Fingrid Oyj	FM	1b	53,1 % ^{a)}	0,0 %
Finnpilot Pilotage Abp	KM	2	100,0 %	100,0 %
Finnvera Abp	ANM	2	100,0 %	100,0 %
Governia Oy	SRK	2	100,0 %	100,0 %
Hansel Ab	FM	2	100,0 %	100,0 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	FM	2	100,0 %	100,0 %
Helsingfors Universitetsfastigheter Ab	FM	2	33,3 %	..
Hästinstitut Ab	UKM	2	25,0 %	0,0 %
Kommunfinans Abp	MM	2	16,0 %	0,0 %
Solidium Oy	SRK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	SRK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Ilmailuopisto Oy	UKM	2	49,5 %	0,0 %
Finlands Industriinvestering Ab	ANM	2	100,0 %	100,0 %
Finlands Universitetsfastigheter Ab	FM	2	33,3 %	..
Fonden för industriellt samarbete Ab (Finnfund)	UM	2	90,4 %	50,1 %
Tietokarhu Oy	FM	2	20,0 ²⁾ %	50,1 %
Veikkaus Ab	UKM	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	KM	2	100,0 %	100,0 %
Yrityspankki Skop Oyj ³⁾	FM	2	95,2 %	0,0 %
Totalt (antal)		23		
Alla totalt (antal)		60		

^{a)} Statens andel av röstetalet 70,9 %

¹⁾ I likvidation, innehavet är 21,5 % via Statens säkerhetsfond

²⁾ Statens andel av röstetalet 80 %

³⁾ I likvidation, innehav via Statens säkerhetsfond (52,9 %) och bolag som staten har bestämmanderätt över (42,3 %)

KM = Kommunikationsministeriet

UKM = Utbildnings- och kulturministeriet

SHM = Social- och hälsovårdsministeriet

ANM = Arbets- och näringsministeriet

UM = Utrikesministeriet

FM = Finansministeriet

SRK = Statsrådets kansli

MM = Miljöministeriet

Bolagsgrupp 1 a:

Staten har som ägare enbart eller i det närmaste enbart ett starkt placerarintresse i bolaget. När ägarstyrningen ordnas bör hänsyn tas till statens bestämmanderätt eller bestämmande inflytande samt anknyttande ägarrisk och deltagande i bolagets beslut baserat på ägandet.

Bolagsgrupp 1 b:

Förutom med ett starkt placerarintresse är bolaget förknippat med strategiska intressen på grund av vilka staten tillsvidare behöver förbli en stark ägare eller på annat sätt trygga de strategiska intressena i fråga, om staten minskar sin ägarandel eller avstår från ägandet.

Bolagsgrupp 2:

Som ägare har staten ett särskilt intresse i bolaget baserat på reglering eller myndighetsuppgifter: bolaget har ett näringslivs- eller samhällsuppdrag eller något annat politiskt uppdrag eller någon annan särskild roll.

Intressenterna har ofta motstridiga förväntningar

Bör staten äga börsbolag? Investerarens syn på saken är enkel: Om innehaven genererar mer än räntorna på statsskulden, är det alltid hemåt och minskar skattetrycket.

Tom Liljeström, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR FÖR
LOKALTAPIOLA KAPITALFÖRVALTNING AB
Bloggen Sijoitustalous 24.2.2014

Centerns budskap är: i de fall då det är nödvändigt att hålla stadigt fast vid ett innehav med stor strategisk betydelse, är det viktigt att formerna för annat statligt ägande bedöms mer djärvt.

RIKSDAGSLEDAMOT Mauri Pekkarinen (cent)
Riksdagens plenum 166/2013

I statliga majoritetsägda bolag har ägarstyrningen helt tappat kontrollen. Till ägarstyrningen och ägarens beslutsmyndighet i ett bolag hör bland annat att påverka investeringarna. Om ägaren inte vill investera en del av rörelsevinsten i Finland, är resultatet givet.

Jorma Malinen, ORDFÖRANDE
FÖR STTK:S REPRESENTANTSKAP
STTK:s Nyheter 23.1.2014

Borde staten sälja sina aktier för att finansiera stimulansåtgärder? Det enda självklara svaret är att strategiska intressen i samhället kan motivera statligt ägande. Men i statens aktieportfölj ingår också annat än aktier i strategiskt viktiga företag, vilket ger staten möjlighet att sälja. Försäljningen av statens aktier minskar ändå inte hållbarhetsunderskottet, eftersom utdelningsinkomsterna minskar.

PROFESSOR Sixten Korkman
Helsingin Sanomat 20.3.2014

Vi behöver påminna om att de statliga bolagens verkliga ägare är alla finländare. Riksdagen är ett bättre forum än medierna, och egentligen det enda forum där principerna för de statliga bolagens belöningsystem ska diskuteras.

Ilkka.fi
ledare på förstasidan/åsikter 12.9.2013

Den privata kapitalmarknaden i Finland fungerar i dag rent av sämre än för tio år sedan, eftersom staten varit så aktiv och "bestyrksam" i fråga om vissa placeringar. Det är viktigt att staten snabbt definierar sin roll och bestämmer sig för om den vill stödja business eller en fungerande marknad.

Vesa Puttonen, PROFESSOR I FINANSIERING VID AALTO-UNIVERSITETET

Taloussanomat 4.12.2013

DEN STATLIGA ÄGAREN SVARAR FÖR VÅR GEMENSAMMA EGENDOM

I själva verket tror jag att den statliga ägarpolitiken huvudsakligen är som sig bör och att den till största delen sköts väl. Det finns alltid rum för förbättringar, men några större ansträngningar är inte nödvändiga. En helt annan sak är att staten som ägare kan lyckas bättre eller sämre, precis som vilken annan ägare som helst.

NÄRINGSMINISTER Jan Vapaavuori (saml)

På webbplatsen blogikirjoitusvapaavuori.net
29.1.2014

Staten skulle kunna vara en aktiv ägare. Den kan ta exempel av den privata sektorn där ägarna alltid är aktiva.

**ARBETSMINISTER
Lauri Ihalainen (sd)**

Yle uutiset 28.1.2014

Med tanke på effektiviteten i samhället blir det allt viktigare vem det är som producerar våra välfärdstjänster och hur de produceras, inte vem det är som äger produktionsmedlen. Tjänsternas produktivitet har i hög grad en nyckelställning om man vill åtgärda hållbarhetsunderskottet, och där behövs det strukturförändringar.

POLITIKES DOKTOR Risto Ranki

Tankesmedjan Suomen Toivos webbplats
(Kynävieras 8.11.2013)

Design och production: Zeeland
3D bild på omslaget: Undo Oy
Personfotografier (s. 3 och 5): Junnu Lusa
Tryckeri: Edita Prima Oy

Snellmansgatan 1, Helsingfors
PB 23, 00023 Statsrådet
tfn 0295 16001
fax 09 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/julkaisut

ISBN Tryck 978-952-287-108-4
ISBN PDF 978-952-287-107-7